

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**MEKÂN-SUÇ İLİŞKİSİNİN COĞRAFI
BİLGİ SİSTEMLERİ DESTEKLİ
İNCELENMESİ: KAHRAMANMARAŞ İL
MERKEZİ ÖRNEĞİ**

Ömer BÜYÜKYENİGÜN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
EYLÜL - 2010**

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI**

**MEKÂN-SUÇ İLİŞKİSİNİN COĞRAFİ
BİLGİ SİSTEMLERİ DESTEKLİ
İNCELENMESİ: KAHRAMANMARAŞ İL
MERKEZİ ÖRNEĞİ**

DANIŞMAN: Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN

Ömer BÜYÜKYENİGÜN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
EYLÜL – 2010**

**KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI**

**MEKÂN-SUÇ İLİŞKİSİNİN COĞRAFİ BİLGİ
SİSTEMLERİ DESTEKLİ İNCELENMESİ:
KAHRAMANMARAŞ İL MERKEZİ ÖRNEĞİ**

Ömer BÜYÜKYENİGÜN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod No :

**Bu Tez 07/09/2010 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından
Oy Birliği / Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.**

**Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN
BAŞKAN**

**Yrd. Doç. Dr. İ. Ethem TAŞ
ÜYE**

**Yrd. Doç. Dr. Mehmet TAN
ÜYE**

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

**Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN
Enstitü Müdür Vekili**

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MEKÂN-SUÇ İLİŞKİSİNİN COĞRAFI BİLGİ
SİSTEMLERİ DESTEKLİ İNCELENMESİ:
KAHRAMANMARAŞ İL MERKEZİ ÖRNEĞİ**

Ömer BÜYÜKYENİGÜN

Danışman : Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN

Yıl : 2010, Sayfa: 75+12

**Jüri : Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN (Başkan)
: Yrd. Doç. Dr. İ. Ethem TAŞ (Üye)
: Yrd. Doç. Dr. Mehmet TAN (Üye)**

Küreselleşmenin etkisiyle, toplumsal değişim sürecinin hızlı bir biçimde yaşandığı günümüzde, bir yandan suçların niteliği değişirken diğer yandan suç sayısında artışlar yaşanmaktadır. Sağlıklı birey ve toplum yapısının önünde önemli bir engel olan bu gelişme, aynı zamanda, suçla mücadelede etkin yöntemlerin uygulanmasını da kaçınılmaz kılmaktadır. Bu yöntemlerin başında suçun ekolojik şartlarına ve mekansal dağılımlarına daha titiz bakılmasına imkan sağlayan Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) gibi teknolojik uygulamalar gelmektedir. CBS ile bireysel faktör, mekânsal yapı ve olay arasında neden-sonuç ilişkisi kurulabilmekte ve harita tabanlı analizler kolayca yapılabilmektedir. Kahramanmaraş, 1980 sonrası ülke ekonomisinde görülen gelişmeye paralel bir şekilde ekonomik yapısında hızlı bir dönüşüm gerçekleştirmiştir. Bu dönüşümle özellikle ilçelerden ve köylerden kent merkezine doğru yoğun göçler yaşanmıştır. Bu göçlerin doğal bir sonucu olarak nüfusta muazzam artışlar gerçekleşmiştir. Artan nüfus, yerleşim alanının hızla büyümesi ve mevcut altyapının yetersizliğinden dolayı çarpık kentleşmeyi öne çıkarmıştır. 2008 yılında Kahramanmaraş kent merkezinde işlenen toplam 5.224 adet asayiş suçunda yoğunlaşmaların çarpık yapılaşmanın en belirgin olduğu alanlarda olduğu görülmüştür. Bu yoğunlukların oluşmasında iş ve alışveriş mekânlarının sayısı ve

yapısı, konut sayısı ve konut yapısı, sokak genişliği ile sokağın aydınlatılması gibi alansal ve mekânsal özellikler belirleyici olmuştur. Bu çalışmada, öncelikle konu ile ilgili olarak yapılmış örnek çalışmalara ilişkin bilgilere yer verilmiş, daha sonra kentin coğrafi ve sosyo-ekonomik durumu hakkında bilgi verilmiş, ayrıca mekân ve suç kavramlarının tanımı yapılarak aralarındaki ilişki düzeyinin tespitine çalışılmıştır. Tüm bu bilgiler ışığında, son olarak her bir suç türünün CBS ortamında oluşturulan haritalar üzerindeki dağılımı ve bu dağılıma etki eden mekânsal-yapısal faktörlerin neler olduğu incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Mekân, CBS, Suç Haritası, Kahramanmaraş

DEPARTMENT OF PUBLIC ADMINISTRATION
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY

ABSTRACT

MA THESIS

ANALYSING THE CRIME-SPACE RELATION
BY GEOGRAPHICAL INFORMATION SYSTEMS:
CASE STUDY OF KAHRAMANMARAŞ CITY

Ömer BÜYÜKYENİGÜN

Supervisor : Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN

Year : 2010 , Pages:75+12

Jury : Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN (Chairperson)
: Assist. Prof. Dr. İ. Ethem TAŞ (Member)
: Assist. Prof. Dr. Mehmet TAN (Member)

Today, when a process of rapid social change is witnessed effecting by globalisation, the number of crime is increasing and the nature of crime is changing. This trend which is an important problem for both individual and social life, made it also necessary to develop more effective methods for combatting crime. The most important methods are those used for analysing crime in terms of ecological and space conditions such as the Geographical Information Systems (GIS). By using GIS, the causal connection between the individual factors, locational structure and the event is developed and the map-based analyses are made easily. The social and economical structure in Kahramanmaraş has rapidly changed after 1980 parallel to the national economical development. As part of this change people moved particularly from small towns and villages to the City. As an inevitable result of this movement the population size of the City considerably increased. This population increase, spreading out of urban area and the insufficient infrastructure resulted an unplanned urbanisation. A total of 5.224 crime committed in Kahramanmaraş city in 2008 are seen to be concentrated mostly in the unplanned urban areas. The determinants of this concentration or distribution of crime are the locality characteristics such as the number and structure of shopping areas, the number and structure of housing and the wideness

and lighting of streets. After evaluating the related existing studies in the area, this thesis first gives information concerning the socio-economical structure of Kahramanmaraş city, then the concepts of locality and crime are explained and the relation between the two is pointed out. In the light of all these information, each kinds of crime are analysed in terms of their distribution on the crime maps created by using GIS and the local and structural determinants of this distribution.

Keywords: Crime, Space, GIS, Crime Map, Kahramanmaraş

ÖN SÖZ

Ekonomik sorunlar göç, yoksulluk ve işsizlik başta olmak üzere pek çok sosyal sorunu da beraberinde getirmektedir. Kahramanmaraş kent merkezi bugüne kadar dışa fazla göç vermemiş ancak kendi ilçe ve köylerinden yoğun bir biçimde göç almış bir yapıya sahiptir. Kentin ekonomik yapısında yaşanan gelişmeler göçleri tetikleyen en önemli unsurdur.

Bu çalışmayla, kent merkezinin sosyo-ekonomik gelişmeler neticesinde ortaya çıkan yapısal ve mekânsal özellikleri ile işlenen suçlar arasındaki ilişkinin tespitine yönelik çıkarımlarda bulunulacaktır. Ayrıca, daha önce Kahramanmaraş kent merkezi özelinde yapılmış mekân ve suç ilişkisine yönelik CBS destekli herhangi bir çalışmaya rastlanılmadığından, bu çalışmanın sonraki çalışmalar için de bir altyapı oluşturacağı düşünülmektedir.

Tezin hazırlanma sürecinde büyük katkıları olan ve değerli fikirleriyle yol gösteren danışmanım Prof. Dr. Ahmet Hamdi AYDIN'a çok teşekkür ederim.

Ayrıca başta bu çalışma için kaynaklara ulaşmama yardımcı olan Doç. Dr. İsmail BAKAN, Yrd. Doç. Dr. M. Cevher MARİN ve Öğr. Gör. A. Melih EYİTMİŞ başta olmak üzere KSÜ, İİBF öğretim elemanlarına ve özellikle Kamu Yönetimi Bölümündeki tüm diğer hocalarıma teşekkür ederim.

Kahramanmaraş Valiliğinde görevli 3. Sınıf Emniyet Müdürü Dr. İzzet LOFÇA, İl Planlama Uzmanı Halil Hikmet VİCDAN ve AB Proje Koordinasyon Bürosunda görevli tüm arkadaşlarıma da şükranlarımı sunarım.

Son olarak yüksek lisans eğitimim süresince manevi desteğini hep yanımda hissettiğim annem Sebiha BÜYÜKYENİGÜN ile ağabeyim Levent BÜYÜKYENİGÜN'e ve tüm sıkıntılarımı paylaşan, her aşamasında beni gayretlendiren sevgili eşim Özlem'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ömer BÜYÜKYENİGÜN

Eylül - 2010

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	III
ÖN SÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR LİSTESİ.....	VII
TABLolar LİSTESİ.....	VIII
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	IX
EKLER LİSTESİ.....	XI
1. GİRİŞ.....	1
2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ARAŞTIRMALAR.....	3
3. MEKAN VE SUÇ KAVRAMI.....	5
3.1. Mekanın Tanımı.....	5
3.2. Suçun Tanımı.....	5
3.3. Suçun Teorik Çerçevesi.....	6
4. MEKAN-SUÇ İLİŞKİSİ.....	7
5. KAHRAMANMARAŞ'IN COĞRAFİ VE SOSYO-EKONOMİK YAPISI..	9
5.1. Coğrafi Yapısı.....	9
5.2. Tarihsel Gelişimi.....	11
5.3. Kent Merkezinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı.....	11
5.3.1. Nüfusta Yaşanan Değişimler ve Göçler.....	11
5.3.2. Demografik Yapısı.....	13
5.3.3. Eğitim Durumu.....	16
5.3.4. Ekonomik Yapısı.....	16
6. KAHRAMANMARAŞ İL MERKEZİNDE MEKAN SUÇ İLİŞKİSİNİN COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ (CBS) DESTEKLİ İNCELENMESİ.....	20
6.1. CBS Tanımı, Özellikleri ve Suç Analizindeki Önemi.....	20
6.2. CBS Çalışma Sistematiği.....	21
6.3. Suçların Haritalandırılması ve Suç Haritaları.....	22
6.3.1. Suç Haritası Türleri.....	23
6.3.2. Suç Haritası Kullanıcıları.....	26
6.4. Kent Merkezinin Suç Profili ve Suçların Genel Dağılımı.....	26
6.5. Şahsa Karşı İşlenen Suçlar.....	29
6.5.1. Öldürme ve Yaralama Suçları.....	32
6.5.2. Genel Adab ve Aile Nizamı ile Şahıs Hürriyeti Aleyhinde Suçlar..	34
6.5.2.1. Tehdit ve Hakaret Suçları.....	35
6.5.2.2. Hürriyeti Tahdit Suçları.....	36
6.5.2.3. Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırı Suçu.....	38
6.5.2.4. Aile Fertlerine Kötü Muamele Suçu.....	39
6.5.3. Devlet İdaresi Aleyhinde İşlenen Suçlar.....	40
6.5.3.1. Kolluk Kuvvetlerine Hakaret, Mukavemet, Darp/Saldırı Suçu.....	40
6.5.4. Şahsa Karşı İşlenen Diğer Suçlar.....	41
6.5.4.1. 6136 Sayılı Kanununa Muhalefet ve Meskûn Mahalde Silah Atmak Suçları.....	42
6.5.4.2. İntihar ve İntihara Teşebbüs Suçları.....	43
6.5.5. Şahsa Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçlar.....	44
6.6. Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar.....	45

6.6.1. Hırsızlık suçları.....	47
6.6.1.1. İkametten Hırsızlık Suçu.....	49
6.6.1.2. İşyerinden Hırsızlık Suçu.....	51
6.6.1.3. Oto ve Otodan Hırsızlık Suçu.....	54
6.6.1.4. Yankesicilik Suçu.....	55
6.6.1.5. Resmi Kurum ve Kuruluşlardan Hırsızlık Suçu.....	57
6.6.1.6. Diğer Hırsızlık Suçları.....	58
6.6.2. Yağma suçu.....	59
6.6.2.1. Zorla Çek-Senet İmzalatmak/Tahsil Etmek Suçu.....	59
6.6.3. Malvarlığına Karşı İşlenen Diğer Suçlar.....	60
6.6.3.1. Dolandırıcılık Suçu.....	60
6.6.3.2. Emniyeti Suiistimal Suçu.....	62
6.6.3.3. Mala Zarar Verme Suçu.....	63
6.6.3.4. Bilişim Suçu.....	64
6.6.3.5. Mesken Masuniyeti Aleyhinde İşlenen Suçlar.....	65
6.6.4. Malvarlığına Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçlar.....	66
7. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	68
KAYNAKLAR.....	70
ÖZ GEÇMİŞ	
EKLER	

KISALTMALAR LİSTESİ

ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemleri
DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
GIS	: Geographical Information System
İİBF	: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
KMTSO	: Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası
KSÜ	: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 5.1. Kahramanmaraş'ta Yıllar İtibariyle Göçler.....	13
Tablo 5.2. Kahramanmaraş İl/İlçe Merkezi ve Belde/Köy Nüfusu.....	13
Tablo 5.3. Merkez İlçe Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı...	15
Tablo 5.4. 1989-2001 Yılları Arası Kahramanmaraş'ın İhracat ve İthalat Oranları.....	17
Tablo 5.5. 2002-2009 Yılları Arası Kahramanmaraş'ın Toplam İhracat ve İthalat Sayısı.....	18
Tablo 5.6. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralamalarının Karşılaştırması	19
Tablo 6.1. 2004-2008 Yıllarına Ait Suçların Polis Birimleri Bazında Dağılımı.....	27
Tablo 6.2. 2004-2008 Yıllarında Kent Merkezinde Meydana Gelen Asayiş Olayları.....	28
Tablo 6.3. Yaralama Suçlarının Saatlere Göre Dağılımı.....	34
Tablo 6.4. Hırsızlık Suçlarının Günlere Göre Dağılımı.....	49
Tablo 6.5. Hırsızlık Suçlarının Saatlere Göre Dağılımı.....	49
Tablo 6.6. Dolandırıcılık Suçlarının Saatlere Göre Dağılımı.....	61
Tablo 6.7. Emniyeti Suiistimal Suçunun Saatlere Göre Dağılımı.....	62
Tablo 6.8. Mala Zarar Verme Suçlarının Saatlere Göre Dağılımı.....	64
Tablo 6.9. Malvarlığına Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçların Saatlere Göre Dağılımı.....	67

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Sekiller</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 5.1. Kahramanmaraş Kent Merkezinin Lokasyon Haritası.....	10
Şekil 6.1. Suçların Nokta Sembollü Haritada Gösterilmesi.....	24
Şekil 6.2. Suçların Koroplet Haritada Gösterilmesi.....	25
Şekil 6.3. Suçların Hotspot Haritada Gösterilmesi.....	26
Şekil 6.4. 2004-2008 Yılları Arasında İşlenen Şahsa ve Mala Karşı Suçların Dağılımı	28
Şekil 6.5. 2008 Yılında Şahsa ve Mala Karşı İşlenen Suçların Mahalle Bazında Dağılımı	29
Şekil 6.6. 2008 Yılında Şahsa Karşı İşlenen Suçlar	30
Şekil 6.7. 2008 Yılında Şahsa Karşı İşlenen Suçların Mahallelere Göre Dağılımı.....	31
Şekil 6.8. 2008 Yılında İşlenen Yaralama Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	33
Şekil 6.9. 2008 Yılında İsmetpaşa ve Hayrullah Mahallelerinde İşlenen Yaralama Suçlarının Dağılımı.....	34
Şekil 6.10. 2008 Yılında İşlenen Tehdit ve Hakaret Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	35
Şekil 6.11. 2008 Yılında İsmetpaşa Mahallesinde İşlenen Tehdit ve Hakaret Suçlarının Dağılımı.....	36
Şekil 6.12. 2008 Yılında İşlenen Hürriyeti Tahdit Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	37
Şekil 6.13. 2008 Yılında İşlenen Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırı Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	38
Şekil 6.14. 2008 Yılında Bahçelievler Mahallesinde İşlenen Cinsel Taciz/Saldırı Suçlarının Dağılımı.....	39
Şekil 6.15. 2008 Yılında İşlenen Aile Fertlerine Kötü Muamele Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı.....	40
Şekil 6.16. 2008 Yılında İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Hakaret, Mukavemet, Saldırı Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı.....	41
Şekil 6.17. 2008 Yılında İşlenen 6136 Sayılı Kanununa Muhalefet ve Meskûn Mahalde Silah Atmak Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	42
Şekil 6.18. Hayrullah Mahallesinde İşlenen 6136 Sayılı Kan. Muh. ve Meskûn Mahalde Silah Atmak Suçlarının Dağılımı.....	43
Şekil 6.19. 2008 Yılında İşlenen İntihar ve İntihara Teşebbüs Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	44
Şekil 6.20. 2008 Yılında İşlenen Şahsa Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçların Mahallelere Göre Dağılımı.....	45
Şekil 6.21. 2008 Yılında İşlenen Malvarlığına Karşı Suçlar.....	46
Şekil 6.22. 2008 Yılında İşlenen Malvarlığına Karşı Suçların Mahallelere Göre Dağılımı.....	47
Şekil 6.23. 2008 Yılında İşlenen Hırsızlık Suçları.....	48
Şekil 6.24. 2008 Yılında İşlenen Hırsızlık Suç. Aylara Göre Dağılımı.....	48
Şekil 6.25. 2008 Yılında İşlenen İkametten Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	50

Şekil 6.26.	2008 Yılında Serintepe Mahallesinde İşlenen İkametten Hırsızlık Suçlarının Dağılımı.....	51
Şekil 6.27.	2008 Yılında İşlenen İşyerinden Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	52
Şekil 6.28.	2008 Yılında Hayrullah Mahallesinde İşlenen İşyerinden Hırsızlık Suçlarının Dağılımı.....	53
Şekil 6.29.	2008 Yılında İşlenen Oto Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	54
Şekil 6.30.	2008 Yılında İşlenen Otodan Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	55
Şekil 6.31.	2008 Yılında İşlenen Yankesicilik Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	56
Şekil 6.32.	2008 Yılında İşlenen Yankesicilik Suçlarının Yoğunluk Gösterdiği Yerler.....	57
Şekil 6.33.	2008 Yılında İşlenen Resmi Kurum ve Kuruluşlardan Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	58
Şekil 6.34.	2008 Yılında İşlenen Diğer Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı.....	59
Şekil 6.35.	2008 Yılında İşlenen Yağma (Zorla Çek-Senet İmzalatmak Etmek) Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı.....	60
Şekil 6.36.	2008 Yılında İşlenen Dolandırıcılık Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı.....	61
Şekil 6.37.	2008 Yılında İşlenen Emniyeti Suiistimal Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı.....	63
Şekil 6.38.	2008 Yılında İşlenen Mala Zarar Verme Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı.....	64
Şekil 6.39.	2008 Yılında İşlenen Bilişim Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı.....	65
Şekil 6.40.	2008 Yılında İşlenen Mesken Masuniyeti Aleyhinde Suçların Mahallelere Göre Dağılımı.....	66
Şekil 6.41.	2008 Yılında Malvarlığına Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçların Mahallelere Göre Dağılımı.....	67

EKLER LİSTESİ

- Ek 1. Kahramanmaraş ve Merkez İlçede Yaşayan İnsanların Medeni Durumu (2008 Yılı)
- Ek 2. Kahramanmaraş Geneli Okullaşma Oranları (2008 Yılı)
- Ek 3. Eğitim Seviyesine Göre Okul, Öğretmen ve Öğrenci Sayıları
- Ek 4. Kahramanmaraş Merkez Okullaşma Oranları (2008 Yılı)
- Ek 5. 2008 Yılında Şahsa Karşı İşlenen Suçların Mahallere Göre Dağılımı
- Ek 6. 2008 Yılında Yenişehir Mahallesiinde İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Mukavemet, Hakaret ve Darp Suçlarının Dağılımı
- Ek 7. 2008 Yılında Kurtuluş Mahallesiinde İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Mukavemet, Hakaret ve Darp Suçlarının Dağılımı.
- Ek 8. 2008 Yılında Necip Fazıl Mahallesiinde İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Mukavemet, Hakaret ve Darp Suçlarının Dağılımı
- Ek 9. 2008 Yılında Yörük Selim Mahallesiinde İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Mukavemet, Hakaret ve Darp Suçlarının Dağılımı
- Ek 10. 2008 Yılında İşlenen Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı
- Ek 11. Suç Yoğunluklarının ve Türlerine Göre Suçların En Çok İşlendiği Yerin Mahalle Bazındaki Dağılımları, 2008

1. GİRİŞ

20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren sosyal, ekonomik, kültürel ve teknolojik alanda yaşanan hızlı gelişmeler suç ve suçluluk kavramlarına ilişkin algı ve tanımlamaların değişmesine yol açmıştır. Bu gelişmeler ışığında suç olgusu artık, yalnızca kriminoloji biliminin değil sosyoloji, psikoloji, yönetim, hukuk, tarih ve coğrafya gibi çeşitli bilim dallarının da kendi yöntem ve disiplini içerisinde ele aldığı bir konu haline gelmiştir.

Günümüzde suç olaylarındaki artış küresel bir sorun olarak karşımıza çıkmakta ve bu konudaki çalışmalar giderek önemini arttırmaktadır. Özellikle küreselleşme ile birlikte büyük kentlerde yeni suç türleri ortaya çıkmış olup, kent yönetiminin çağa uygun güvenlik tedbirleri alması ve yeni önleme teknikleri geliştirmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu gelişme güvenlik konusunu devletin topluma sunduğu önemli ve vazgeçilmez hizmetlerinden biri yapmıştır.

Suçla ilişkin olayların ortaya çıkış nedeni; mağduru, faili, zamanı ve mekânı bakımından farklı özellikler arz etmektedir. Kişileri suça yönelten nedenlerin başında çevresel ve ekonomik faktörlerin gelmesi bu konu ile ilgili mekân araştırmalarını ön plana çıkarmıştır. Bu bağlamda suç ile işlendiği yer arasındaki ilişkileri ortaya koymak için mekânsal analizler yapmak ve bu analizleri haritalandırmak etkin suçla mücadelede önemli bir çaba olarak görülmektedir.

Teknolojik gelişmelere paralel olarak suçun önlenmesi konusunda çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. Bu yöntemlerden birisi de Coğrafi Bilgi Sistemleridir (CBS). CBS kısaca suç profilinin akıllı haritalar üzerindeki analizidir. CBS ortamında oluşturulan akıllı suç haritaları sayesinde, mekândaki arazi kullanımıyla olan ilişki belirlenebilmekte ve çeşitli analizler kolayca yapılabilmektedir. Literatürde akıllı suç haritaları suçların coğrafi dağılışında ve mekânsal analizinde suç nedenlerinin tespitinde rehberlik eden; nerede, ne zaman, nasıl gibi soruları yanıtlayarak ve ilişkilendirerek çözüm üreten faydalı bir sistem olarak açıklanır. Bu durum, bilimsel değerlendirmeler yapma ve suçun önlenmesine ilişkin doğru stratejiler belirleyebilme noktasında suç haritalarının önemini ortaya koymaktadır.

‘Mekân-Suç İlişkisinin CBS Destekli İncelenmesi: Kahramanmaraş İl Merkezi Örneği’ başlıklı bu çalışmada; Kahramanmaraş kent merkezi ölçeğinde suçların CBS ortamında oluşturulan haritalar üzerindeki dağılımları ve bu dağılıma etki eden faktörlerin mekânsal ilişkisi bağlamında ele alınması, bu kapsamda çözüm için gerekli çıkarımlarda bulunulması hedeflenmiştir.

Çalışma, 2008 yılında 366.692 kişilik nüfusa sahip kent merkezindeki 77 adet mahalleyi kapsamakta ve veriler Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) istatistiklerine dayanmaktadır. Çalışmada kullanılan ve 2008 yılına ait suç kayıtları Polis Merkezlerinden, sayısal altlık harita ise Kahramanmaraş Belediyesi Etüd Proje Müdürlüğünden temin edilmiştir. İmar planlı sayısal harita üzerinde gerekli düzenlemeler yapılarak Mapinfo Professional v. 9.0 yazılım ortamına aktarılmıştır. Tasnifi yapılan verilerin tamamı için yazılım ortamında lokasyon bilgisine sahip bir veritabanı ve her bir suç türü için de ayrı katmanlar, tematik haritalar (tarama ve nokta sembollü) oluşturulmuştur. Bu haritalar üzerinden de suçların dağılımlarıyla ilgili çıkarımlarda bulunulmuştur.

Çalışmanın giriş mahiyetindeki bu ilk bölümünde; çalışmanın amacı, materyal ve metod hakkında bilgi verildi. İkinci bölümde; yapılmış önceki çalışmalara değinilecektir. Üçüncü bölümde; mekânın tanımı, suçun tanımı ve suçun teorik çerçevesine yer verilecektir. Dördüncü bölümde; mekân ve suç arasındaki ilişki ele

alınacaktır. Beşinci bölümde; kentin coğrafi yapısı, tarihsel gelişimi ve kent merkezinin sosyal ve ekonomik yapısı anlatılacaktır. Altıncı bölümde; Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve suçların haritalandırılması konuları anlatılarak; CBS tanımı, özellikleri ve suç analizindeki önemi, CBS çalışma sistematığı, suç haritası türleri ve kullanıcıları incelenecektir. Ayrıca aynı bölüm içerisinde mekân-suç ilişkisinin CBS destekli incelemesi yapılarak, kent merkezinin suç profili çıkarılacak, şahsa ve malvarlığına karşı işlenmiş suçlarla ilgili haritalar oluşturulacak ve bu haritalar üzerinden mekânsal-alansal özelliklerle ilintili olarak çıkarımlarda bulunulacaktır. Yedinci ve son bölüm olan sonuç ve öneriler bölümünde ise, mekân-suç ilişkisi bağlamında suçların önlenmesine yönelik çıkarımlar çerçevesinde varılan sonuçlar özetlenecektir.

2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ARAŞTIRMALAR

Son yıllarda CBS ortamında oluşturulan akıllı haritalar ile suçun mekânsal dağılımını inceleyen çalışmalar artmaya başladıysa da, suç-mekân ilişkisini inceleyen çalışmaların yeterli olduğu söylenemez. Bu bölümde bu tezin konusu ile ilgili olarak yapılan ve tezin hazırlanmasında yararlanılan mevcut çalışmaların önemlileri hakkında kısaca bilgi verilecektir.

Büyükyenigün vd., (2010), “Küreselleşme Bağlamında Kentsel Suç ve Suçlulukla Mücadele: Kahramanmaraş Kent Merkezinde Suç Olgusunun Coğrafi Bilgi Sistemleri Destekli İncelenmesi” başlıklı çalışmalarında, kent merkezinde işlenen hırsızlık suçlarını ele almışlardır. Çalışmada hırsızlık suçlarının dağılımı ve dağılıma etki eden mekânsal-yapısal faktörlerin CBS ortamında incelemesi yapılmıştır.

Günel, V. ve Şahinalp M. S., (2009), “Şanlıurfa şehrindeki Hırsızlık Suçlarının Mekânsal Analizi” başlıklı çalışmalarında; kentteki hırsızlık suçlarını ele almışlar ve bu kapsamda suçların dağılışı, gelir ilişkisi, suçluların dağılışı özellikleri, şehirci suç göçü ve hırsızlık türlerini ve bu dağılımda rol oynayan faktörleri CBS ortamında analiz etmişlerdir.

Gürbüz, M. ve Karabulut, M., (2008), “Fatih Polis Merkez Amirliğinin (Adana) Sorumluluk Sahasında Çocuk Suçlarının CBS ile Haritalandırılması ve Analizi” başlıklı çalışmalarında ise; polis merkezinin sorumluluk sahası içinde gerçekleşen çocuk suçlarını ele almışlardır. Gridleme yöntemi kullanarak oluşturdukları harita üzerinde suçların dağılımlarını gerçekleştirerek bu dağılım ile mekân arasındaki ilişkileri CBS ortamında analize tabi tutmuşlardır.

Belibağlı, Y., (2008), “Gaziantep Şehrinde Suçların CBS ile Haritalanması ve Analizi” başlıklı çalışmada; 2006 yılının asayiş suçlarını ele almıştır. Bu kapsamda suçların ve faillerinin harita üzerinde dağılımlarını yaparak yorumlamıştır. Ayrıca suçları ve faillerini zamansal (gün, ay ve saat), sosyo-ekonomik ve eğitim açısından CBS ortamında analizlerini gerçekleştirmiştir.

Yılmaz, A. ve Günay, S., (2008), “Mekâna İlişkin Güvenlik Algılamasının Haritalanmasında CBS Kullanımı” başlıklı çalışmalarında; Samsun şehrinde yaşayan insanların şehrin çeşitli yerlerini güvenlik açısından nasıl algıladıkları konusunu ele almışlardır. Bu kapsamda, anket sonuçları üzerinde CBS teknikleri kullanarak şehrin güvenlik algılaması haritalarını oluşturmuşlardır. Bu haritalar ile şehirdeki güvenli, az güvenli ve güvensiz algılanan semtler ve mekânları belirlemişlerdir.

Gürbüz, M. ve Karabulut, M., (2007), “Adana Beş Ocak Polis Karakolu Sorumluluk Bölgesinde Çocuk Suçlarının Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Haritalandırılması ve Analizi” başlıklı çalışmalarında ise; polis merkezinin sorumluluk sahası içinde gerçekleşen çocuk suçlarını ele almışlardır. Bu kapsamda, mala ve şahsa karşı işlenen suçların harita üzerinde dağılımını gerçekleştirmişlerdir. Çalışmalarında ayrıca suçların işlendiği yer, saat ve suçu işleyenlerin özellikleri hakkında bilgiler vermişlerdir. CBS destekli yapmış oldukları bu çalışmanın neticesinde ise, suçun önlenmesine yönelik önemli çıkarımlarda bulunmuşlardır.

Alpdemir E.A., (2006), “1999-2004 Yılları Arasında Eskişehir’de İşlenen Asayiş Suçlarına İlişkin Suç Haritalarının Coğrafi Bilgi Sistemleri Yardımıyla Oluşturulması” başlıklı çalışmada; suç analizinde Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanımının faydalarını ve gerekliliğini anlatmıştır. Suç verilerini oluşturduğu tematik haritalar üzerinde analize tabi tutarak suçun önlenmesine yönelik olarak önemli çıkarımlarda bulunmuştur.

Aliağaoğlu, A. ve Alaeddinoğlu, F. (2005), “Erzurum Şehrinde Mala Karşı İşlenen Suçlar: Coğrafi Bir Yaklaşım” başlıklı çalışmalarında mala karşı işlenen suçlar

ve suçlular ele alınmıştır. Suç ve suçluların CBS destekli incelemesinin yapıldığı çalışmada, suç ve suçlu bölgelerinin nedenleriyle birlikte tespiti yapılmış ve önleyici, kontrol edici önlemlerin alınmasına yönelik önemli çıkarımlarda bulunulmuştur.

Alpdemir, A. E., ve Çabuk, A. (2005), “Eskişehir Kenti Suç Kaynaklarının Bilgi Sistemleri Destekli Tespiti ve Planlamaya Esas Teşkil Eden Verilerle İlişkilendirilmesi” başlıklı çalışmalarında, kent genelindeki tüm suç verilerinin kent bilgi sistemleri ile entegre edilerek mahallelere göre girilmesi ve çeşitli mekansal analizlerinin yapılması, ayrıca mala karşı ve şahsa karşı işlenen suçların polis mıntıkası sınırları dahilinde dağılımının yapılmasına ilişkin örnek çalışmadan yararlanılarak, coğrafi bilgi sistemlerinin suç analizinde kullanımı anlatılmıştır.

Karakaş, E., (2005a), “Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları I: Veri Kaynakları” başlıklı çalışmada, suç haritalamada kullanılabilecek veri kaynaklarının neler olduğunu, bu verilerin her birinin içerik ve detay açısından birbirinden farklı olduğunu ve bu kaynaklardan nasıl faydalanılabileceğini anlatmıştır.

Karakaş, E., (2005b), “Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları II: Suç Harita Tipleri” başlıklı çalışmada, suç harita tiplerinden örnekler vererek olumlu ve olumsuz yönlerinin değerlendirilmesini yapmış, ayrıca, hangi tür veri ile ne tür haritanın oluşturulması gerektiği konusunda önemli açıklamalarda bulunmuştur.

Aksoy, H., (2004), “Coğrafi Profillemeye” başlıklı çalışmada, CBS ortamında suç veri tabanının ve haritalarının oluşturulmasının önemini ve bu kapsamda işlenmiş suçların aydınlatılması ve işlenmesi muhtemel suçların önlenmesine yönelik önemli çıkarımlarda bulunmuştur.

Karakaş, E., (2004), “Elazığ Şehrinde Hırsızlık Suç Dağılışı ve Özellikleri” başlıklı çalışmada, hırsızlık suçlarını ele almış ve bu kapsamda CBS ortamında oluşturduğu suç haritaları üzerinde hırsızlık suçlarının mevsimsel, aylık, günlük ve saatlik ölçeklerde incelemiş ve arazi kullanım özelliği ile bağlantısı noktasında analizini yapmıştır.

Aksoy, H., (2003), “Suç Analizinde Haritaların Kullanımı, Bursa Modeli”, başlıklı çalışmada, uygulanmakta olan BEMTAP-2000 (Bursa Emniyet Müdürlüğü Teknolojik Adaptasyon Projesi) projesi hakkında bilgi vermiş ve suç haritası örneklerini anlatmıştır. CBS ortamında suç veri tabanının ve suç haritalarının oluşturulmasının gerekliliğini atıfta bulunduğu çalışmada suç haritalarının suçun önlenmesindeki etkisinin büyük olduğunu vurgulamıştır.

Karakaş, E., vd., (2003), “CBS Ortamında Suç Haritalama Teknikleri” başlıklı çalışmada, CBS kullanımının hızlı ve etkin kararlar almada önemli rol oynadığını ve CBS ortamında sorgulama, analiz, simülasyon, strateji belirleme gibi uygulamaların yapılabilmesi bilgisayar destekli haritacılığın suç önleme ve denetlemede kullanımının gittikçe yaygınlaşmasını sağladığını belirtmiştir. Ayrıca çalışmada, CBS ortamında suç haritalarının oluşturulması teknikleri genel hatlarıyla anlatılmıştır.

3. MEKÂN VE SUÇ KAVRAMI

3.1. Mekânın Tanımı

Kentler, neden sonuç ilişkilerine dayanan tarihsel süreç içerisinde, hem toplumsal hem de mekânsal anlamda gizli bir düzen ile oluşup bu doğrultuda gelişen alanlar olarak nitelendirilmektedir (Ebru, 2006: 1).

Aytaç'a göre; kent mekânları bir örnek, homojenitesi olan mekânlar değildirler. Buraların her biri, işlevleri, iç mekân kurguları, mekânsal iklimi, sosyo-ekonomik düzeyi, entelektüel havası, mekân içi iletişim izleği, mekânsal sosyalite vs. itibariyle farklılık/çeşitlilik arzederler (2007: 200). Kalabalık ve karmaşık olduğu kadar ileri bir toplum düzenini simgeleyen kentlerin katmanları çoğunlukla durağan şeylerden oluşmaz; kent, oluşum ve dönüşüm halinde olanla, sabit olan parçaların bileşkesidir. Sabit olan parçalar fiziki mekânı oluştururken, oluşum ve dönüşüm halinde olan parçalar ise toplumsal yapıya ilişkin durumu ortaya koymakta ve bu çerçevede toplumsal-sosyal mekânı oluşturmaktadır. Lefebvre'e göre fiziki mekân ile toplumsal-sosyal mekân arasındaki en önemli fark, fiziki mekânın basitçe yan yana koyan, dağınık özelliğine karşılık, toplumsal-sosyal mekânın esas olarak birleştiren, belli bir noktada bir araya getiren ve böylece merkez çevre ayrımı doğuran bir özelliği olmasıdır (Çil, 2006: 219-221).

3.2. Suçun Tanımı

İnsanlık tarihi kadar eski olan suç olgusu, bireylerin topluluk yaşamına geçmesiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Çünkü topluluk halindeki yaşam; belli kuralların varlığını ve bunlara uyulmasını zorunlu kıldığından, bu kuralların ihlal edilmesi suç kavramını ortaya çıkarmıştır.

Ancak tarihin en eski devirlerinden beri bütün kültürlerde suçluluktan ve suçtan bahsedilmiş olmasına rağmen her zaman ve her toplumda aynı eylem ve davranışlar suç olarak da kabul edilmemiştir (Peker, 1990: 93). Çünkü suçu açıklamak üzere farklı coğrafyalar farklı ölçütler kullanmışlardır. Dolayısıyla suç farklı mekânlara, mekânların kullanıcıları olan insanların ekonomik, sosyal, kültürel özellikleri nedeniyle farklı şekillerde yansımış, farklı izler bırakmıştır (Ayhan ve Çubukçu, 2007: 31).

Bilimsel yöntemlerle incelenmesine 19. yüzyılda başlanan suç olgusu çok boyutlu olmasından dolayı tanımının da farklı şekillerde ve farklı açılarda yapılmasına neden olmuştur. Ancak tanımlar ağırlıklı olarak hukuki, psikolojik ve sosyolojik çerçevede yoğunluk kazanmaktadır. Bu bağlamda, hukuki bakış açısına göre suç; kanun koyucu tarafından cezalandırılması öngörülen fiiller (Dönmezer, 1984: 57) olarak tanımlanırken, psikolojik bakış açısına göre; bir davranış problemi olarak görülmekte ve topluma kötü uyumun bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu anlayışa göre suç, insan ruhunun derinliklerinden gelen ve dış dünyada somutlaşan bir istemdir (Erem, 1997: 6). Sosyolojik bakış açısına göre ise; bir toplumda toplumsal normları ihlal eden çoğunlukçu değerlere aykırı biçimde tezahür eden davranış biçimi olarak tanımlanmaktadır (İçli, 2004: 4).

Suç kavramı genel olarak örfi, hukuki, sosyolojik, psikolojik ve kriminolojik tanımlarından hareketle genelde bir sapma davranışı (Kulaksızoğlu, 1998: 196), psikolojik bir davranış problemi (Erem, 1997: 6), ortak bilincin yasakladığı hareket (Aron, 1994: 229), tehlikeli eylem ve davranış (Dönmezer, 1984: 61), zarar ihtiva eden bütün mahzurlu fiiller (Mevsili, 1996: 22) ve değerlere aykırı davranış biçimi (İçli, 2004:

4) olarak nitelendirilmektedir. Kaynaklandığı kriminojen (suça yol açan) nedensellik ve yol açtığı sonuçlardan dolayı ise oldukça geniş bir yelpazede ele alınmaktadır (Beşe, 2006: 3).

3.2. Suçun Teorik Çerçevesi

Literatürde suçu açıklamaya çalışan modeller sosyolojik, biyolojik, psikolojik ve ekonomik olmak üzere dört farklı kategoride ele alınmaktadır (Wright, 1974).

Sosyolojik teoriler; sosyal yapı teorileri, sosyal süreç teorileri ve feminist teoriler olmak üzere üç ana başlık altında ele alınmaktadır ve temel amacı, sosyal çevre ile suç arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmaya çalışmaktadır (Bahar, 2005: 135). Sosyal yapı teorileri suçlu davranışı, toplumun sosyal yapısı ve organizasyonuna yoğunlaşırken sosyal süreç teorileri, insanların suçlu bireyler haline gelme süreci üzerine yoğunlaşmaktadır. Burada bireyi suça iten koşullar, suça karşı gösterilen toplumsal tepki ön plandadır. Feminist teori ise, erkeğin kadın üzerinde güce sahip olduğu görüşüne dayanmaktadır (Cullen ve Agnew, 1999: 341) ve diğer sosyolojik suç teorilerine tepki olarak ortaya çıkmıştır.

Biyolojik suç teorileri ise, bireyin fiziksel yapısı ile suçlu davranışları arasındaki ilişkiye dayanmaktadır (Bahar, 2005: 135). Bu çerçevede genetik yapı ve vücut şekli belirleyici rol oynamaktadır. Lombroso'ya göre; kişinin sahip olduğu fiziki ve biyolojik özelliklerinin yanısıra psikolojik anormallikleri suç işlemesinde en önemli etkidir (Siegel ve Senna, 1981: 72-73).

Suçlu davranışında bilinçaltı sorunlara dikkat çeken psikolojik suç teorileri, suç ile bireyin psikolojik özellikleri arasındaki ilişkiye dayanmaktadır ve temel dayanağını Freud'un psikanaliz teorisinden almaktadır (Bahar, 2005: 135). Buna göre; üstbenlik, ana-baba ve diğer kişilerle etkileşim sonucu geliştirilmiş değerlere dayalı olan vicdandır. Benlik ise, altbenliğin istekleriyle, üstbenliğin değerleri arasında arabulucu olarak çalışmaktadır. Altbenlik yeterince denetlemeyen benlik ile üstbenlikte yapısal bozukluklar bulunması durumunda, dengesiz bir kişilik oluşmakta; bu da davranışı etkileyerek suçluluğa neden olmaktadır (Yavuzer, 1996: 258).

Suçta ekonomik çerçevede yaklaşan teoriler, suçun işlenmesi için yasal olmayan davranışlardan elde edilen faydanın diğer yasal davranışlardan elde edilen faydayı aşması gerektiği varsayımına dayanmaktadır. Diğer bir ifadeyle, suçlu faydasını maksimum yapmaya çalışan rasyonel bir kişidir. Bu noktadan hareketle, bir malın fiyatındaki artışın o malın talebini azaltması gibi, suç işlemekten beklenen maliyetinin artması da suç miktarını azaltacaktır (Dursun, 1997: 2). Suçun ekonomik nedenleri üzerinde yoğunlaşan çalışmalar, ekonomik nedenlerinin temelinde özellikle işsizlik, yoksulluk, eşitsizlik gibi faktörlerin bulunduğunu ortaya çıkarmışlardır (MacRae, 2000; Lagrange, 2003).

4. MEKÂN - SUÇ İLİŞKİSİ

Kriminolojik araştırmalarda, mekânsal özellikler ve suç arasındaki ilişkilerin incelenmesi konusu uzun bir geçmişe dayanmaktadır (Cameron, 2001: 2).

Farooq (1999)'a göre; suç, sosyo-mekânsal bir olgudur. Bu, suç dağılımlarının sosyal ve fiziksel yapının mekândaki farklılaşmasıyla ilgili olduğunu göstermektedir (Farooq, 1999 aktaran Erdoğan ve Düzgün, 2003: 482). Bu bakımdan suç olgusunun toplumsal olduğu kadar mekânsal boyutu da önemlidir. Bu önem, kriminolojide geleneksel yaklaşımın yerini çağdaş yaklaşıma bırakmasıyla ortaya çıkmıştır. Özellikle Guerry ve Quetelet'le başlayan suç-mekân ilişkisi Shaw ve McKay'ın suç ekolojisi yaklaşımı ile kriminolojik çalışmalarla edinilen bilgi ve tecrübeyi en üst seviyeye ulaştırmıştır (Dolu, 2009: 5).

Ekolojik kuramlarla ilgili araştırmaların çoğu olayların gerçekleştiği yerdeki halkın sosyal durumunun kişileri zanlı olmaya yönelttiği tezini savunan zanlılara odaklı 'geleneksel suç ekolojisi kuramları' yerine, mekânsal tabanlı ve kentteki belirli mekân ve çevresel koşulların olayların oluşmasında temel faktör olduğunu savunan mekâna odaklı 'yeni suç ekolojisi kuramlarına' dayanmaktadır. Bir diğer ifadeyle 'çevresel kriminoloji'ye dayanmaktadır (Schneider and Kitchen, 2002; Eck, 1998'de Eck ve Weisburd, 1995 aktaran Erdoğan ve Düzgün, 2003: 483).

Çağdaş kriminolojik yaklaşımlar çerçevesinde, suça neden olan faktörler sosyal ve kültürel, ekonomik, demografik ve mekânsal olmak üzere dört ana başlık altında gruplandırılmaktadır. Çarpık kentleşme, altyapı yetersizliği, çöküntü alanlarının oluşması, düzensiz nüfus hareketleri, yolların kullanım yoğunluğu, kat adedi, aydınlatma yetersizliği, alkol çıkış noktalarının varlığı, araba park yerlerinin varlığı gibi faktörler suçu etkileyen mekânsal faktörler olarak nitelendirilmektedir (Ayhan ve Çubukçu, 2007: 33-40). Ayrıca, çarpık kentleşme ve yapısal problemlerin neden olduğu düzensizliğin bir sonucunun da suça davetiye çıkarttığı ve 'suç korkusunu' yarattığını belirten Beşe'ye göre; fiziksel düzensizlik, bir semt ya da bölgede toplumsal kontrolün olmadığını bir göstergesi olarak da algılanmaktadır (2006: 16).

Sosyal organizasyonsuzluk (social disorganization) teorisinin öncülerinden Shaw ve McKay, bir kentin belirli bölgelerinin daha çok kriminojen özellikler taşıdığını ve bu bölgelerde yaşayan birey ve grupların, suça daha çok eğilimli olduklarını ifade etmişlerdir. Bu açıklamalar, mekân ve suçlu arasındaki ilişkiye dikkat çekilmesi açısından önem taşımaktadır (Kızmaz, 2005: 152).

Kentleşme ve suçluluk üzerine yapılan birçok araştırma ve çalışma sonucu, suçların özellikle plansız ve nüfus yoğunluğu fazla olan şehirlerde, planlı ve nüfus yoğunluğu düşük şehirlerden daha yüksek olduğunu göstermektedir (Beşe, 2006: 16). Ackerman (1998) da nüfus yoğunluğunun suç oluşumuna etki eden en önemli mekânsal faktörlerden biri olduğunu belirtmektedir. Özellikle aynı veya benzer bölgelerden çok sayıda göçün gerçekleşmesi, kentsel mekânlarda gettoların oluşmasına yol açmakta ve bu sosyal gerçeklik göç edenlerin kentle entegrasyonunu güçleştirmektedir. Bu durum kentteki yaşam şartlarının zorluğu ile birlikte bireylerin suça yönelmesinde rol oynayabilmektedir (Cömertler ve Kar, 2007: 7).

Zorlayıcı sebepler neticesinde ortaya çıkan bu eğilim ile suça yönelenlerin kentlerdeki kriminal hedeflerin seçiminde mekânı nasıl algıladıkları ve mekânın bu kişilerde yarattığı farklı algılara neden olan fiziksel özellikler mekân-suç ilişkisi bağlamında son derece önemli görülmektedir. Zira, Cohen ve Felson'da suçlunun suçluluk profilinden çok, suçun zaman ve mekân boyutlarına yoğunlaşmak gerektiğine dikkat çekmektedirler (1979: 588).

Ataç, mekân ve suçluluk hissinin ölçülmesinde iki yöntemin uygulanabilirliğinden bahsetmektedir. O'na göre, ilkinde kentte yaşayanların mekânı güvensiz hissetme nedenlerinin ortaya çıkarılması, ikincisinde ise suçluların suç işledikleri mekânı nasıl algıladıkları ve bu mekânı neden seçtiklerinin tespit edilmesidir. Bu noktada, suçlunun mekândaki eğilimi ile kentlinin mekânı güvensiz hissetme nedenlerinin tespiti, probleme sebep olan mekânsal özelliklerin netleşmesine neden olabileceğinin altı çizilmektedir.

Ayrıca Brantinghams (1995)'ın belirlediği ve suçu üreten, suçu çeken ve suçun oluşumunu kolaylaştıran mekânlarla örtüşen 'fırsatçı' ve 'kasıtlı' olmak üzere iki tür suçlu davranışından bahsedilmektedir. O'na göre; 'fırsatçı davranış', suçlunun kentin herhangi bir yerinden geçerken mekânın ve o anki koşulların suç olayının gerçekleşmesine uygun olması durumunu değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır (2007: 20). Açıklanan bu davranış modeli aynı zamanda "kırık pencereler (broken windows)" teorisindeki tanıma da denk düşmektedir. Teori bağlamında Beşe'nin de ifade ettiği gibi: "*Bir binadaki herhangi bir kırık pencere tamir edilmez ise; binaya kimsenin göz-kulak olmadığını düşünen insanlar, diğer pencereleri de kırmak isteyecekler ve daha fazla pencere kırılacaktır. Bir süre sonra da bina penceresiz kalacaktır*" (2006: 1).

'Kasıtlı davranış' ta ise, suçlunun suç mekânını önceden belirlemesi yani seçilen mekân ya suçlunun genellikle tercih ettiği, daha önceden de birkaç kez suç işlemiş olduğu bir mekân ya da suç işlemeye uygun zamanların olduğu yerdir (Ataç: 2007: 21). Burada da mekânsal yapı ile diğer mekânsal faktörlerin suçun oluşumunu kolaylaştıran etkisinden bahsedilmektedir. Yani konutun kullanım durumu, yeterli ışıklandırmanın olmadığı dar ve karanlık alanlar, güvenliğin ve denetimin yeterince sağlanmadığı noktalar ve 'imaj' sorunlarına dikkat çekilmektedir. 'İmaj' ise, toplu ve maliyeti düşük konutların suçla özdeşleştirilmesine yol açmayacak şekilde yeniden tasarlanmasına dayanmaktadır. Konut irtifası, bina durumu ve mimari özelliği, o bölgenin olumsuz bir imaja sahip olmasına neden olabilmektedir. Örneğin bazı merkezi alanlar (turizm, eğlence v.d.) coğrafi konum nedeniyle yine bazı merkezlerin (kamu kurum ve kuruluşları) yoğun olduğu alanlara göre, suça maruz kalma noktasında risk taşıyabilmektedir. Çünkü kamu kurumların yer aldığı alanlar ve bu alanlara yakın olan yerleşim noktalarının, daha güvenli oldukları düşüncesi algısal açıdan ağırlık kazanmıştır. Buna karşılık, suça maruz kalma yönünde riskli olarak algılanan alanlara yakın yerler de, aynı şekilde riskli bir imaja sahiptir (Beşe, 2006: 15-16).

'Savunulabilir Mekân Teorisi' (Defensible Space) ise, çevrenin suçu engelleyici veya artırıcı nitelikte bir takım özellikleri olduğu tezine dayanmaktadır. Belirli bir coğrafi mıntıkada yaşayan sakinler, kendilerine ait mekânları suçlulara karşı savunmaları için teşvik edilir ve yabancıların mıntıkaya ilgisi azaltılmaya çalışılır. Ancak bu yaklaşım, daha ziyade müstakil nitelikteki geleneksel ev binalarına uygun düşmekte, özellikle çok katlı yüksek apartmanlarda uygulanması daha zor olmaktadır. (Beşe, 2006: 16).

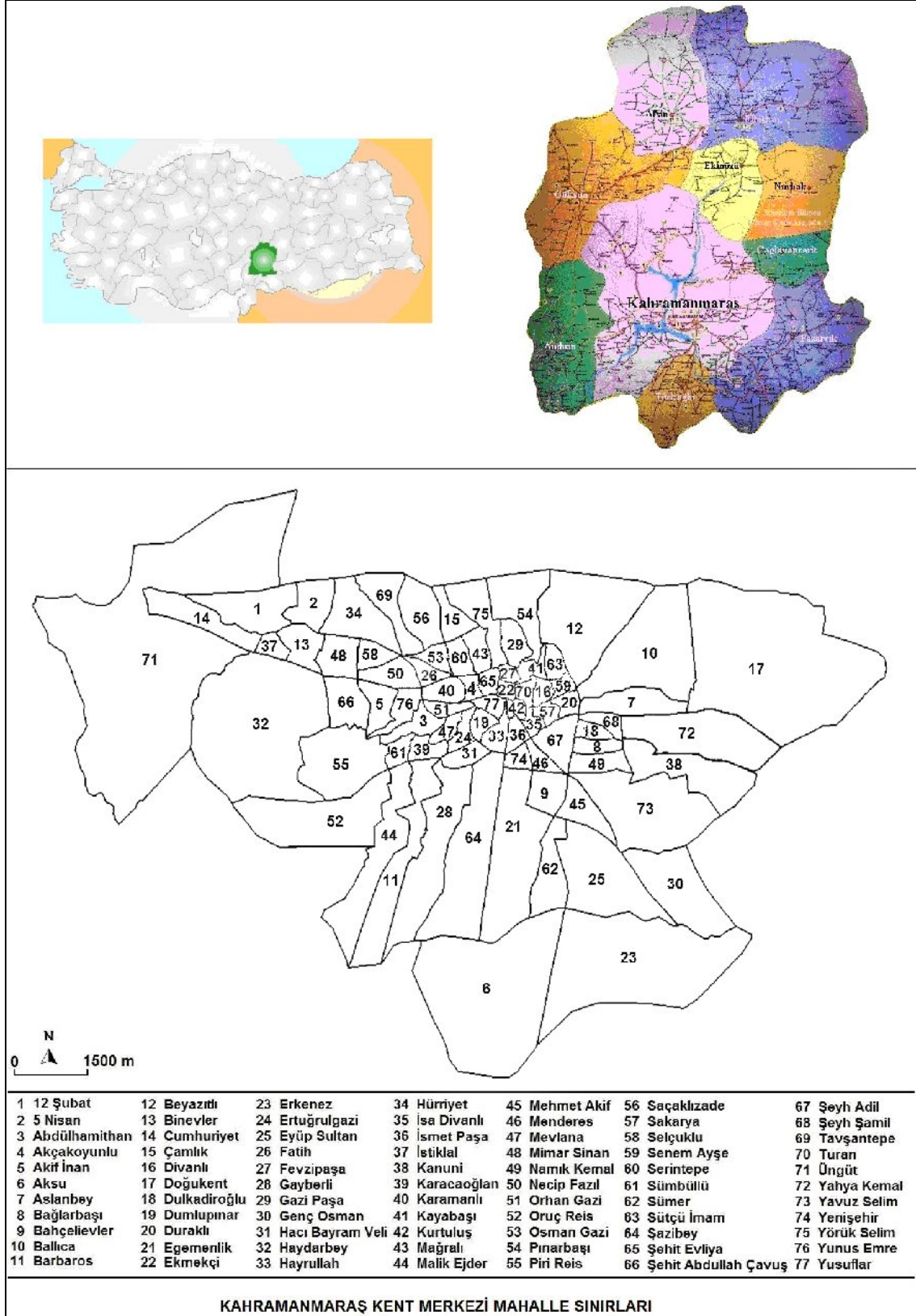
5. KAHRAMANMARAŞ'IN COĞRAFI VE SOSYO-EKONOMİK YAPISI

5.1. Coğrafi Yapısı

Bir bölümü Akdeniz, bir bölümü ise Doğu Anadolu Bölgesi'nde kalan kentin toprakları, 37° 11' ve 38° 36' kuzey enlemleriyle 36° 15' ve 37° 42' doğu boylamları arasında yer almaktadır. Kent, 14.327 km² lik yüzölçümüyle ülke topraklarının % 1,8'ini kaplamaktadır (Kahramanmaraş Belediyesi, tarihsiz).

Kahramanmaraş, 350 metreden 3000 metreye kadar çıkan yüksekliğiyle, geniş ovalarıyla ve 14.457 km² (TÜİK, 2009: 10) lik yüz ölçümüyle Türkiye'nin 13. büyük şehri konumundadır. Akdeniz iklim kuşağında yer almasına rağmen iklimin temel özellikleri 1000 metreye kadar olan kesimlerinde hakimdir. 1000 metreyi aşan yüksekliklere çıkıldığında kışları soğuk ve kar yağışlı, yazları serin bir Akdeniz dağ ikliminin etkileri hissedilir. İlin doğu Anadolu kesimlerinde ise karasal iklim görülmektedir (Ozan, 2003: 4). İlin kuzey kesimleri oldukça dağlıktır. Yeryüzü şekilleri genellikle Güneydoğu Torosların uzantıları olan dağlarla bunlar arasında kalan çöküntü alanlarından oluşmaktadır. Arazi yüksekliği 350 metreden 3000 metreye kadar çıkan ilde geniş ovalar vardır. Bunlar; Gavur, Maraş, Göksun, Aşağı Göksun, Afşin, Elbistan, Andırın, Mizmilli, Narlı ve İnekli ovalarıdır. İlin belli başlı dağları ise; Nurhak, Binboğa, Engizek, Uludaz, ve Ahırdağıdır. Ceyhan nehri ile Aksu, Bertiz, Erkenez, Göksu, Göksun, Hurman, Körsulu, Sarsap, Fırnız, Ağabeyli ve Söğütlü başlıca akarsularıdır (TÜİK, 2009: 10, Yakar, 1997: 15).

Kahramanmaraş merkez ilçe'de yerleşmelerin kurulmasında en önemli etken yeryüzü şekilleridir. Kahramanmaraş orta ve güneydoğu Toroslar ile Amanos dağlarının birleştiği bölgede yer alması nedeniyle, Maraş ve Türkoğlu Ovaları yerleşim için en uygun alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Yerleşmeyi etkileyen bir diğer unsur ise iklimdir. Maraş ve Türkoğlu ovalarının bulunduğu alanda tarıma uygun olan Akdeniz iklimi görülmesine rağmen yükseklere çıkıldıkça karasal iklim hakim olmaktadır (Gürbüz, 2001: 70).

Şekil 5.1. Kahramanmaraş Kent Merkezinin Lokasyon Haritası

5.2. Tarihsel Gelişimi

Öteden beri kesintisiz bir yerleşim merkezi olan Kahramanmaraş, kent merkezinin Toros dağlarının eteğinde kurulması, önünde nehirlerin ve çayların aktığı alüvyon bir ovanın bulunması, doğudan, batıdan ve güneyden gelen yolların kavşağında yer alması nedeniyle önemini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Bu kentin en az üç bin yıl öncesine dayanan bir adı ve yedi bin yıl öncesine dayanan bir tarihi vardır (Kahramanmaraş Belediyesi, 2005: 137).

Kahramanmaraş toprakları eski kervan yolları üzerinde olması, tarih içerisinde farklı kültür ve uygarlıkların birbirine kaynaştığı bir yerde bulunması sebebiyle, birçok defa el değiştirmiş ve birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır (Dedeoğlu, 1996a: 8). Tekir vadisi, Döngel Köyündeki mağaralarda yapılan araştırmalarda ele geçen buluntular yörede insan yerleşiminin Üst Paleolitik çağda başladığını; Neolitik, Kalkolitik ve Eski Tunç Çağlarında da sürdüğünü göstermektedir (TÜİK, 2009: 10). Bu topraklarda kronolojik sırayla, Hititler, Medler, Persler, Makedonyalılar, Kapadokya Krallığı, Romalılar, Bizanslılar, Anadolu Selçukluları, Dulkadiroğlu Beyliği, Osmanlı İmparatorluğu hüküm sürmüştür (Horasan, 1992: 8-17).

Cumhuriyetin ilk yıllarına gelindiğinde ise, kente herhangi bir devlet yatırımı yapılmadığından daha çok girişimciler ve halk birtakım küçük sanayi ve imalathaneler kurabilmişlerdir. II. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle 1945 yılından itibaren Türkiye'de yatırımlar hızlanmış ve ülkenin ekonomisi gelişmeye başlamıştır. Bunların sonucu olarak 1948 yılında Malatya demiryolu hattı üzerinde olan Köprüağzı İstasyonu'ndan Kahramanmaraş'a bir demiryolu hattı bağlanmıştır. Bu sayede kentin çevre illerle olan demir ve kara yolu bağlantıları genişletilmiştir. Ulaşım imkânlarının artması, şehirde sanayi ve ticaret etkinliklerinin ilerlemesine de neden olmuştur. 1970'li yıllara gelindiğinde Kahramanmaraş'ta özel teşebbüsün yaptığı fabrikalar açılmıştır. Sanayileşmenin başlamasıyla birlikte köyden şehre doğru göç artmış ve bunun sonucu olarak da nüfus 100.000'i geçmiştir. Kentte ekonomik ve sanayi alanındaki esas gelişmeler ise 1980'li yıllardan sonra başlamıştır (Kahramanmaraş Valiliği, tarihsiz).

Kahramanmaraş, 1980 sonrası ülke ekonomisinde görülen gelişmeye paralel bir şekilde ekonomik yapısında hızlı bir dönüşümü de gerçekleştirmiştir. Bu değişim ile birlikte kentte çok sayıda tekstil fabrikası hizmete girmiştir (Kar, 2004: 104). Fabrikaların istihdam talebi; beraberinde nüfus hareketliliğini tetikleyerek, ilçelerden ve köylerden kent merkezine doğru yoğun bir göç dalgasının yaşanmasına neden olmuştur. Bu göçlerin doğal bir sonucu olarak ta nüfus, konut ve işyeri sayısında büyük artışlar yaşanmıştır. (İl Valiliği Brifing Dosyası, 2006: 3).

5.3. Kent Merkezinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı

5.3.1. Nüfusta Yaşanan Değişimler ve Göçler

Kahramanmaraş, cumhuriyetten önce ve sonra bir takım göç hareketlerine maruz kalmıştır. Cumhuriyet öncesinde yaşanan göç hareketlerinden en önemlisi 1870'lerde Kafkasya'dan gelen muhacirlerin bir kısmının Kahramanmaraş'ın değişik yerlerine yerleştirilmesidir (Taş, 2004: 469).

Şehir nüfusunun % 26'sını (Doğan, 2004: 638) oluşturan ermeni nüfusu 1915-1916 yıllarında bir kısmı ülke içerisinde (Konya Kayapınar ve Sultaniye Civarı), bir kısmı da yurt dışına (Deyri Zor, Kuzey Suriye) göç etmişlerdir. (Gürbüz, 2001: 47) Cumhuriyetin ilanından sonrada göç hareketleri devam etmiştir. Yapılan anlaşmalar

çerçevesinde 1922 yılında (Yetişgin, 2004: 665) ermeni nüfusundan kalan son bölümde Kahramanmaraş'tan ve ülkemizden ayrılmıştır. Bunun yanında kurtuluş savaşından sonra, nüfus mübadelesi ile ülkemize göç eden soydaşlarımızın bir kısmı Kahramanmaraş yöresine yerleştirilmiş (Süleymanlı-Zeyton) ancak kaynaklarda göçmen sayıları konusunda yeterli bilgi yoktur (Gürbüz, 2001: 47)

Kahramanmaraş cumhuriyetin ilk yıllarında dışarıya net göç veren iller arasındadır. Bunun temel nedeni olarak tarımsal bir nüfusun ağırlığı gösterilebilir. Nüfusun yaş ve cinsiyet yapısı ile ekonomik niteliklerinin araştırılması sonucunda iç ve dış göç eden nüfusla ilgili olarak şu özellikler tespit edilmiştir (Erginöz, 2002: 7):

- Sanayileşmeye paralel olarak özellikle merkez ilçeye ilginin artması,
- Kırsal kesimdeki tarımsal gelirlerin azalması,
- Ekonomik endişelerin var olması,
- Zorlaşan hayat şartları, kentlerin çekiciliği, kırsal kesimdeki teknolojinin azlığı, eğitim, kentlerdeki iş imkânlarının daha fazla olması vb. sebeplerle özellikle kırsaldan merkeze doğru göç yaşanılmaktadır.

Son yıllarda göç edenlerle gelenler arasındaki rakam kapanmaya başlamıştır. Bu istatistikî verilerin iyileşmesindeki temel etken ise kentin sanayileşme yönünde gösterdiği eğilimlerden kaynaklanmaktadır. Kahramanmaraş net göç veren konumundan göç alan bir şehir haline gelmektedir (Tablo 5.1.).

Göçler neticesinde oluşan nüfus yoğunlukları ise kent merkezinin kuzey, doğu ve batı istikametlerinde yer alan mahallelerinde dağılım göstermiştir. Güneyde yer alan mahalleler ise nüfus oranı açısından düşük düzeyde kalmıştır. Kuzeyde Serintepe, Karamanlı, Fatih, Mağralı mahalleleri, doğuda Namık Kemal, Dulkadiroğlu, Bağlarbaşı, Duraklı mahalleleri, batıda ise Karacaoğlan, Dumlupınar ve Yusufkar mahalleleri nüfusu fazla olan mahallelerdir. Göç neticesinde gelenlerin çoğunluğu bu mahallelere yerleşmektedir. Şehrin güney bölgesindeki Menderes, Mehmet Akif, Yavuz Selim, Yenişehir ve Hayrullah mahalleleri 1950 yılında imara açılması sonucu kurulmuş ve planlı olarak gelişme gösteren mahallelerdir. Bu mahallelerdeki konut yapısı genellikle müstakil tarzda ve üç katlı yapı şeklindedir. Mahalle sınırları içerisinde arsa fiyatlarının yüksek olması nedeni ile genelde ekonomik durumu iyi olan aileler bulunmakta ve birkaç katlı evlerde tek aile oturmaktadır. Bu nedenle nüfus oranı düşüktür. Şehrin ticaret merkezinin fazla büyük olmaması, buradaki binaların çok katlı olması ve iş yerlerinin hemen bitişiğinde konutların başlaması şehir merkezinde nüfus yoğunluğunu azaltmamaktadır. Bu durumun bir diğer nedeni işhanlarının azlığı ve binaların üst katlarının büro olarak kullanımının yaygın olmamasıdır (Gürbüz, 2001: 57 aktaran Özcan, 2006: 68). Merkez mahallelerindeki yoğunluk ise son yıllarda azalmaya başladığı görülmektedir. Yeni yerleşim yerlerinin oluşturulmasıyla birlikte nüfus 'Binevler bölgesi' olarak adlandırılan ve sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından ileri konumda bulunan şehrin planlı, yüksek irtifaya sahip kuzey batı istikametine, şehrin güneydoğu istikametinde yer alan sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından geri planda kalmış Erkenez, Genç Osman mahallelerine ve şehrin doğusuna yer alan Doğukent mahallesine kayma göstermiştir. Bu hareketlilikte ekonomik durum en belirleyici faktördür.

Tablo 5.1. Kahramanmaraş'ta Yıllar İtibariyle Göçler (DİE, 1996; TÜİK, 2008)

YIL	Toplam			Şehirden Şehire		Köyden Şehire		Şehirden Köye	
	A	B	C	B	C	B	C	B	C
Kahramanmaraş'ın yerleşim yerlerine göre verdiği göç									
1990	68.310			43.583		17.243		7.484	
2000	74.386	42.188	32.198	23.185	18.049	12.219	9.207	6.784	4.942
2007-2008	25.574								
Kahramanmaraş'ın yerleşim yerlerine göre aldığı göç									
1990	38.128			20.224		10.548		7.356	
2000	51.975	29.666	22.309	16.499	11.891	6.898	5.083	6.269	5.335
2007-2008	26.142								
A- Toplam, B- Erkek, C- Kadın									

5.3.2. Demografik Yapısı

Kahramanmaraş ilinin nüfusu, 2008 ADNKS (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi) sonuçlarına göre, şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı % 58,1'dir. Türkiye genelinde 47. nüfus yoğunluğuna sahip kenttir. Temel değişkenlerden bir diğeri olan toplam yaş bağımlılık oranı “15-64 yaş grubundaki her yüz kişinin 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaş gruplarındaki kişi sayısı Kahramanmaraş'ta % 60'dır. Türkiye ortalamasının % 49,5 olduğu düşünüldüğünde ortalamanın hayli üstünde bir rakama sahiptir.

Kahramanmaraş'ta Türkiye geneline göre daha fazla bağımlı yaşamaktadır. Bunun en temel nedenlerinden birisi nüfus artış hızıdır. Kahramanmaraş'ta nüfus artış hızı % 25,1 ile Türkiye ortalamasının iki katına yaklaşmaktadır (TÜİK, 2009: 19).

Tablo 5.2. Kahramanmaraş İl/İlçe Merkezi ve Belde/Köy Nüfusu (TÜİK, 2008)

Kahramanmaraş il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu - 2008		Türkiye	Kahramanmaraş
İl/ilçe merkezleri	Toplam	53.611.723	598.471
	Erkek	26.946.806	302.697
	Kadın	26.664.917	295.774
Belde/köyler	Toplam	17.905.377	430.827
	Erkek	8.954.348	219.031
	Kadın	8.951.029	211.796
Toplam	Toplam	71.517.100	1.029.298
	Erkek	35.901.154	521.728
	Kadın	35.615.946	507.570

Türkiye nüfusu 2008 yılında adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) nüfus sayım sonuçlarına göre yetmiş bir milyonu aşarken Kahramanmaraş nüfusu da bir milyonu aşmıştır. Toplam il ilçelerde ikamet eden insanlar ise 598.471 kişi olmuştur (Tablo 5.2.). Bu rakam Kahramanmaraş genel nüfusunun % 58'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde şehirleşme oranının % 74,9 olduğu düşünülürse Kahramanmaraş'ın şehirleşme oranı hayli düşük kalmaktadır. Kahramanmaraş nüfusun erkek ve kadın dağılım oranında ise genel nüfus göstergelerine paralel bir seyir izlemektedir (Tablo 5.3.).

Kahramanmaraş merkez ilçede 2008 ADNKS nüfus sayım sonuçlarına göre 511.887 kişinin yaşadığı tespit edilmiştir. Nüfusun, kent merkezinde genel yapısı incelendiğinde büyük çoğunluğunun (% 60,6) 30 yaşın altında olduğu görülmektedir (Tablo 5.3.).

Kent merkezindeki genç nüfusun yoğunluğu Kahramanmaraş genel nüfusuyla (% 59,03) paralellik göstermektedir. 65 yaşın üstündeki kent nüfusu ise 24.694 olarak tespit edilmiştir. Kentin nüfus yoğunluğu incelenirken bakılması gereken faktörlerden biriside aktif nüfus büyüklüğüdür. Aktif nüfus toplam nüfusun içerisinde 15 yaşından büyüklerle 65 yaşından küçükleri kapsamaktadır. 15 yaşından küçükler genellikle okullaşma ve çocukların çalışmasını yasaklayan kanunlar nedeniyle emek piyasasının dışında bulurken, 65 yaşın üstündekiler emeklilik ve sağlık nedenleriyle emek piyasasının dışındadırlar (Biçerli, 2000: 50). Ekonomik açıdan aktif nüfusu 318.315 kişi oluşturmaktadır ki bu sayı kent nüfusunun % 62,18'ini oluşturmaktadır. Ortaya çıkan bu sayı nüfusun % 62,18'inin çalıştığı olarak algılanmamalıdır. Çünkü çalışabilir nüfus; okullaşma, askere alınanlar, bedensel engelliler, cezaevindekiler, çalışma istek ve arzusunda bulunmayanlar ve sosyal nedenlerle büyük bir bölümü çalışma hayatının dışında kalmaktadır.

Kahramanmaraş kent merkezinde yaşlı nüfus Türkiye ortalamasının tersine azalmaktadır. Bu durumun nedeni, önceden başka illere göç eden genç nüfusun daha sonra yaşlı olan anne ve babalarını kendi yanlarına götürmeleridir (Gürbüz, 2001: 60).

Medeni durum ise, bir yerleşim yerinin çalışma ve sosyal hayatını şekillendiren temel göstergelerden birisidir. Toplumsal ilişkiler sisteminin belirlediği üretken (aktif) olma tanımı ve bu tanımın ön kabulü sonucu belirlenen toplumsal cinsiyetçi rol dağılımı, her şeyden önce aktif nüfusun kadın/erkek bileşimini tayin etmektedir.

Kadınların üretken kabul edilmeyen ev içi üretim ve çocuk bakımıyla ilgili faaliyetlerle daha yoğun olarak meşgul olması, aktif nüfusun büyüklüğünü etkileyen faktörlerin başında gelir. Çünkü aktif nüfusu oluşturan kategorilerden “iş gücüne dâhil olmayanlar”ın en ağırlıklı bileşeni ev kadınlarıdır (Lordoğlu ve Özkaplan, 2003: 40). Bu açıdan Kahramanmaraş'ın medeni durum istatistikleri dikkate alındığında 15-19 yaş aralığında bayanların % 15,32'si evliyen erkeklerin % 0,7'si evlidir. Bu oran 20-24 yaş aralığında daha da belirgin biçimde kadınların aleyhine gelişmektedir. Bu yaş aralığında % 61,45'i evliyen, erkeklerin % 22,60'ı evlidir (Ek 1.). Diğer istatistikî bilgiler de bu paralelde devam etmektedir. Bu bağlamda kadınların daha erken yaşta evlendikleri ve toplumsal cinsiyetçi rolün etkisiyle iktisadi hayattan erken ayrıldıkları söylenebilir. 2008 yılı ADNKS'nin Kahramanmaraş merkez ilçe medeni durum istatistiklerindeki ilginç bir veri de evli erkeklerin kadınlara oranla daha çok öldüğüdür. Bütün yaş gruplarında kadınların eşleri daha çok ölmüştür (Ek 1.).

Tablo 5.3. Merkez İlçe Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı (TÜİK, 2008)

Yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus - 2008	Kahramanmaraş			Kahramanmaraş Merkez İlçe			
	Yaş grubu	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
K.Maraş	0-4	108.670	56.147	52.523	58.112	30.084	28.028
	05-09	110.681	56.922	53.759	57.128	29.272	27.856
	10-14	105.848	54.272	51.576	53.638	27.444	26.194
	15-19	97.060	49.721	47.339	47.843	24.412	23.431
	20-24	91.457	45.105	46.352	45.663	21.957	23.706
	25-29	93.936	48.131	45.805	48.000	24.098	23.902
	30-34	79.580	41.039	38.541	40.616	20.837	19.779
	35-39	70.816	35.757	35.059	34.970	17.630	17.340
	40-44	57.875	29.690	28.185	28.168	14.474	13.694
	45-49	50.391	26.029	24.362	24.983	12.853	12.130
	50-54	41.615	21.370	20.245	20.619	10.691	9.928
	55-59	33.487	16.457	17.030	15.680	7.812	7.868
	60-64	27.127	13.206	13.921	11.773	5.901	5.872
	65-69	21.798	10.426	11.372	8.845	4.337	4.508
	70-74	15.362	6.991	8.371	6.427	2.936	3.491
	75-79	13.086	6.583	6.503	5.206	2.567	2.639
	80-84	7.096	2.894	4.202	2.817	1.145	1.672
	85-89	2.419	771	1.648	1.004	324	680
	90+	994	217	777	395	97	298
Toplam	1.029.298	521.728	507.570	511.887	258.871	253.016	

5.3.3. Eğitim Durumu

Kahramanmaraş kent merkezinde 2008 yılı verilerine göre okuma yazma bilme oranı % 84,7'dir. Okuma yazma bilmeyen 45,300 kişinin büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı 30'un üzerindeki bayanlarda daha şiddetli görülürken bunun altındaki yaşlarda hem erkekler hem de kadınlarda okuma yazma bilmeyenlerin oranı düşmektedir (Ek 2.).

2008-2009 eğitim döneminde ilköğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 22 olmuş (Ek 3.) ve bu rakam Türkiye ortalamasından daha iyidir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı bakımından 22. sırada yer almaktadır (TÜİK, 2009: 21). Kahramanmaraş genel olarak incelendiğinde okullaşma oranında önemli büyüklüklere ulaşılmaktadır. Veriler incelendiğinde 18-21 yaş aralığından önceki yaşlarda ilköğretim mezunu bulunmamaktadır. Bunun temel nedeni 1997 yılında temel eğitimin 8 yıllık olarak yeniden düzenlenmesidir. Aynı şekilde 25 -29 yaşın altında olanlar da ortaokul mezunu değildirler. Aynı tablodan elde edilen bir diğer bilgi de şehirde 29,978 kişinin yüksek okul veya fakülte mezunu olduğudur. Genel nüfus içerisinde % 3.33'ü yüksek okul veya fakülte mezunudur.

Kahramanmaraş kent merkezinin okullaşma oranları incelendiğinde yüksek okul veya fakülte mezunlarından itibaren kent merkezinde okullaşmanın daha yüksek oranda olduğu, doktora eğitimini alanlarının ise neredeyse tamamına yakınının kent merkezinde olduğu gözlemlenmektedir (Ek 4.).

5.3.4. Ekonomik Yapısı

Kahramanmaraş tarihsel süreç içerisinde zengin çarşıları ve işlek bedestenleriyle bir ticaret merkezi görünümünde olup, bu topraklardan geçen kervanlar Kilikya, Suriye, Irak ve Orta Anadolu'ya mal taşırlardı.

1989 Halep Vilayet Salnamesi'ne göre, Kahramanmaraş'ta çeşitli alanlarda faaliyet gösteren toplam 1.447 işyeri bulunmaktaydı (Çelik, 1999: 45; Dedeoğlu, 1996b: 37; Horasan, 1992: 21-25). 1926-27 Devlet Salnamesinde, Kahramanmaraş'ta 1 adet çelik fabrikası, 21 adet un değirmeni, 50 adet dokuma tezgâhı bulunmaktaydı (Devlet Salnamesi, 1926-27: 1115 aktaran Gürbüz, 2001: 194). Kahramanmaraş'ta tarihi geçmişi olan el sanatlarına dayalı ekonomi bu dönemde de kendini göstermiştir. Özellikle dokumacılık, ağaç ve taş işlemeciliği, yöreye özgün sim sırma işlemeciliği, dericilik, bakırcılık ve kuyumculuk bunlardan bazılarıdır.

1960 yılında, seri imalatın sanayiye girmesi, Kahramanmaraş'ta gelişmiş durumda olan dokumacılık, demircilik, bakırcılık gibi el becerisi gerektiren mesleklerin gerilemesine yol açmıştır (Çelik, 1999: 50). 1980'li yılların başından itibaren Kahramanmaraş, büyük bir iktisadi adımla sanayileşme sürecine girmiştir. Esas büyük atılım ise 1985 yılından sonra başlamıştır (Gürbüz, 2001: 195). Sanayileşme, genel itibarıyla tekstil alanında gerçekleşmiştir. Tekstil alanında faaliyet gösteren firmalar ağırlıklı olarak iplik, dokuma, örgü kumaş, çorap, hazır giyim, boya kasar, çırçır prese ve hidrofil pamuk üzerine çalışmaktadır (Karababa, 2007: 40). Bununla birlikte, geçmişten gelen küçük el sanatlarından bakırcılık ve alüminyumculuğun uzantısı olarak çelik mutfak eşyaları sektörü de aynı sanayileşme eğiliminden payını almıştır. Kentin ekonomik hayatında dondurma, kâğıt ve makine imalatı, kuyumculuk önemli yer tutan diğer alt sektörlerdir (Öztürk ve Ozan, 2004: 1392).

Tarım ise, Kahramanmaraş ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle nüfusun büyük çoğunluğu uzun yıllar tarımdan elde ettiği gelirle hayatlarını sürdürmüşlerdir. Tarım alanlarında en fazla tahıllar ve 'Maraş çeltiği' olarak da bilinen pirinç, biber ve diğer meyve türlerinin üretimi gerçekleştirilmektedir. Akdeniz bölgesinde yer almasına rağmen yükseklerde karasal iklimin hüküm sürmesi, ilde değişik iklimleri beraberinde getirmiş bu da tarımsal hayatta çeşitli ürünlerin üretilmesine imkân sağlamıştır. İlde pamuk üretimin yanında yüksek yörelerde fındık üretiminin gerçekleştiriliyor olması buna en güzel örnektir. İlin % 35'i orman ve fundalık alan, % 36'sı tarım, % 18'i çayır ve mera ve % 10'u da tarım dışı araziden oluşmaktadır (Ozan, 2003: 187).

Bunların yanında, kentin önemli ekonomik alt yapısını oluşturan sektörlerden bir diğeri de gıdadır. Özellikle dondurma ve biber alt sektörü kendini teknolojik açıdan yenilemiş, sağlıklı ve hijyenik tesislerde yüksek üretim seviyesine ulaşmıştır (Kar, 2004: 101).

Kahramanmaraş ekonomisinin en gelişmiş sektörü olan tekstilde, özellikle teknoloji ve kalitede ulaşılan nokta Türkiye standartlarını aşmış, dünya tekstil pazarlarında rahatça rekabet edebilecek nitelik kazanmıştır. Tekstil sektörü yüksek değerde döviz girdisi sağlarken, istihdamı da önemli ölçüde etkilemektedir (Kahramanmaraş Valiliği, 2006: 9).

Tablo 5.4.'deki veriler incelendiğinde, yıllar itibarıyla ihracat ve ithalat rakamlarının sürekli arttığı görülmektedir. İthalattaki artış ihracattan daha yüksek oranda seyretmektedir. Aradaki bu farkın en önemli sebebi ithal edilen ürünlerin makine, yedek parçası, hammadde ve yarı mamul olmalarındandır. Bir diğer sebep ise ithal

edilen ve ihraç edilen ürünlerin birçoğunun başka gümrüklerden yapılmasıdır. İhracatın büyük çoğunluğunu ise tekstil ürünleri oluşturmaktadır.

Tablo 5.4. 1989-2001 Yılları Arası Kahramanmaraş'ın İhracat ve İthalat Oranları (Akaya ve Diğerleri, 1999: 112; Ozan, 2003: 68)

Yıllar	İhracat %	İthalat %
1989	0,3	0
1990	2,6	15,3
1991	2,3	17,6
1992	1,5	37,7
1993	1	51,8
1994	26,5	24
1995	21,2	65,2
1996	28,7	144
1997	51,1	91,9
1998	56,3	45,1
1999	77,9	8,1
2000	56	21,7
2001	68,7	44,8

2002 yılından sonraki verilerde Kahramanmaraş'ın ithalat ve ihracat rakamları hızlı bir yükseliş trendine girmiştir (Tablo 5.5.). Yatırım teşviklerin ve yatırımların arttığı dönemlerde ithalat rakamları ihracattan çok daha yüksek bir oranda artmasına rağmen yatırımların üretime dönüşmesiyle birlikte ihracat ve ithalat rakamlarının dengeleneceği düşünülebilir.

Tablo 5.5. 2002-2009 Yılları Arası Kahramanmaraş'ın Toplam İhracat ve İthalat Sayısı (TÜİK, 2009)

Yıllar	İhracat	İthalat
2002	110.305	201.323
2003	138.732	264.684
2004	205.874	333.756
2005	229.108	356.717
2006	286.321	435.827
2007	325.518	812.307
2008	379.376	531.429
2009*	315.824	348.448

* 2009 yılı ilk 9 ayın verileridir

Kentte işgücüne katılım oranında ise, 1980–2000 döneminde düşüşler kaydedilmiştir. Erkek nüfusun işgücüne katılma oranı, kadın nüfusa göre daha

yüksektir. İki cinsiyetin işgücüne katılma oranındaki bu fark son on beş yılda azalma eğilimi göstermiştir. 1980 yılında erkeklerin işgücüne katılma oranı % 79 iken, kadınların oranı % 52,4'tür. 2000 yılında erkeklerin katılma oranı % 69,5'e düşerken, kadınların oranı % 45,4'e düşmüştür (DİE, 2002: 36-37).

1980-2000 yılları arasında sektörel bazda önemli değişimler olmuştur. Tarım sektöründe istihdam edilenlerin, toplam istihdam içindeki oranı 1985 yılından sonra azalmaktadır. Bu dönemde hizmet sektöründe istihdam edilenlerin, toplam istihdam içindeki oranı sürekli artarken, sanayi ve inşaat sektörlerinde istihdam edilenlerin oranı 1985 yılından sonra artmıştır. Yine bu yıllar arasında, istihdam edilenlerin sektörel bazdaki dağılımları cinsiyet noktasında farklılıklar göstermektedir. İki cinsiyette de tarım sektöründe 1985 yılından sonra bir azalma görülmektedir. İstihdam edilen nüfusun, işgücü nüfusu içindeki oranı erkeklerde % 90, kadınlarda % 96'dır. 2000 yılında istihdam edilen kadınların % 92,1'i, erkeklerin ise % 47,5'i tarım sektöründe çalışmaktadır (DİE, 2002: 38-39).

Kahramanmaraş'ta işsizlik oranı % 7,8'dir. Bu oran, işgücündeki her yüz kişiden yaklaşık 8'inin işsiz olduğunu göstermektedir. Erkek nüfusta işsizlik oranı % 10,3 iken, kadın nüfusta % 4,1'dir. İşsiz nüfusun % 64'ünü otuz yaşın altındaki genç nüfus oluşturmaktadır (DİE, 2002: 40).

Kahramanmaraş'ın sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına baktığımızda; 1996 yılında Türkiye genelinde 50. sırada bulunmakta iken, 2003 yılında 44. sıraya ilerlemiştir. Aynı konuda çevresindeki illerle kıyaslamaya tabi tuttuğumuzda ise, Adana 1996 yılında 9. sırada iken, 2003 yılında 8. sıraya, Gaziantep 25. sırada iken 19. sıraya ve Adıyaman 61'den 60. sıraya ilerlemiştir. Kayseri, Sivas ve Malatya illeri ise gelişmişlik sıralamasında gerileme kaydetmişlerdir (Tablo 5.6.).

Tablo 5.6. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralamalarının Karşılaştırması (Dinçer, Özaslan vd., 2003: 56'dan derlenmiştir)

İller	1996 Araştırması		2003 Araştırması		Sıra Değişimi
	Sıra	Endeks	Sıra	Endeks	
Kahramanmaraş	50	-0,45069	44	-0,34968	6
Adana	9	0,82500	8	0,94901	1
Gaziantep	25	0,19995	19	0,46176	6
Adıyaman	61	-0,75285	60	-0,77647	1
Kayseri	15	0,53059	18	0,47749	-3
Malatya	38	-0,17955	39	-0,22627	-1
Sivas	48	-0,40802	49	-0,40597	-1

Not: Karşılaştırmanın aynı bazda olması için 2003 yılı sıralamasından 1996 yılından sonra il olan Yalova, Karabük, Kilis, Osmaniye ve Düzce illeri çıkartılmıştır.

Kahramanmaraş, sosyo-ekonomik gelişmişlikte her ne kadar Türkiye genelinde arka sıralarda yer almış olsa da, çalışmanın temel konusu olan suçla ilgili istatistiklerine

bakıldığında, çevre illere nazaran suç oranlarında düşük seyir izlemektedir. Bunun sebepleri arasında, yukarıda bahsedildiği üzere, belli sektörlerde göstermiş olduğu hızlı gelişme ve bunun getirdiği istihdam artışı sayılabilir. Çünkü işsizlik; gerek birey, gerekse içinde yaşadığı toplum açısından ekonomik ve sosyal birçok sorunu beraberinde getiren önemli bir unsur olup (Yılmaz ve Günayergün, 2006: 2), istihdamla birlikte bireylerin gelir durumundaki iyileşme, suç işlemenin fırsat maliyetini artıracığından suçu azaltıcı etki yaratacaktır (Cömertler ve Kar, 2007: 5).

6. KAHRAMANMARAŞ İL MERKEZİNDE MEKÂN-SUÇ İLİŞKİSİNİN COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ (CBS) DESTEKLİ İNCELENMESİ

6.1. CBS Tanımı, Özellikleri ve Suç Analizindeki Önemi

Sanayi devrimiyle birlikte toplumlarda hızlı bir değişim ve dönüşüm süreci yaşanmaya başlamıştır. Özellikle 20. yüzyılın ilk yarısından sonra bu süreci iyi analiz etmiş ve içselleştirmiş toplumlar bilimsel ve teknolojik alanda ciddi bir ivme yakalamış ve bugün için teknolojik altyapılarını hazır hale getirmişlerdir.

Bu gelişme, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişin hızını artırmıştır. Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişin oldukça hızlı gerçekleşmesinin en temel nedeni ise yeni teknolojilerin gelişme hızı ile insanların bu teknolojiye uyum esnekliğinin yüksekliğinden kaynaklanmaktadır (Erkan, 1997: 11). Bilgi toplumunun itici gücünü ise bilgiyi işleyen, depolayan bilgisayarlar oluşturmaktadır. Tekin, Güleş vd., (2000)'ne göre; insanın bilgiye olan ihtiyacı insanlık tarihi kadar eski olup, günümüz bilgi çağında, bilgiye verilen önem her geçen gün artmaktadır (s: 65).

İçinde bulunduğumuz bu çağda bilgi teknolojisindeki hızlı gelişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkan 'Coğrafi Bilgi Sistemleri' (CBS) birçok sektörde devrim niteliğinde değişimlere öncülük etmektedir. Tüm sektörleri etkileyen ve birbirleriyle etkileşim içinde bulunmalarını sağlayan bu teknoloji, bugün için önemli bir konuma gelmiştir.

Coğrafi Bilgi Sistemleri; konuma dayalı gözlemlerle elde edilen grafik ve grafik olmayan bilgilerin derlenmesi, işlenmesi ve kullanıcıya sunulması işlevlerini bir bütünlük içinde gerçekleştirmekle birlikte, coğrafi araştırmalara temel oluşturan teoriksel ve kavramsal yaklaşımların otomatikleşmiş hali olup, çözümünü aranan sorulara, harita temelli olarak cevap vermek amacıyla düzenlenmiş bir sistemdir (Yomralıoğlu, 2000: 49; Karabulut, 2005: 3). Ayrıca bu sistem; hız, nesnellik, güvenilirlik, bilgi saklamaya ve arşivlemeye yönelik iyi bir altyapı, analiz yapma kolaylığı sağlıyor olması ile kullanıcı ve yöneticilere karar destek sistemi oluşturulmasında yardımcı olmaktadır. (Güvenal, Çabuk vd., 2006: 2).

Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) diğer bilgi sistemlerinden farklı bir yapıya sahiptir. Bu farklılık içerdikleri veri ve bu verinin özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Yeryüzündeki objelerin veya olayların konumlarının adreslenebilmeleri, bu tür verilerin karakteristik özelliğidir (Uluğtekin ve Bildirici, 1997: 86).

Ayrıca, CBS'nin verileri hem katmanlar halinde hem de tablolar halinde tutması, diğer sistemlerden ayıran en önemli özelliğidir (Belibağlı, 2008: 27). CBS'nin en karakteristik özelliği ise, objelerin veya olayların konumları ve birbiriyle olan ilişkileri görselleştirilebildiği gibi, görselleştirme de haritalanabilmektedir (Karakaş, Karadoğan vd., 2004: 39).

Günümüzde, suç oranlarında niteliksel ve niceliksel artışlar yaşanmaktadır. Bu kaygı verici gelişme, aynı zamanda suça ilişkin etkin yöntemlerin uygulanmasını da kaçınılmaz hale getirmektedir. Bu yöntemlerin başında da yine CBS destekli uygulamalar gelmektedir. CBS'nin temel üstünlüğü; suçun ekolojik şartlarına ve mekansal dağılımlarına daha titiz bakılmasına imkan tanınmasıdır (Cameron, J. G., 2001: 2). Bu sayede bireysel faktör, mekânsal yapı ve olay arasında neden-sonuç ilişkisi kurulabilmekte ve analizler kolayca yapılabilmektedir.

Karakaş (2006), suçun insan tarafından bir mekân üzerinde işlenmesinin onun sosyal ve mekânsal özelliğini ön plana çıkarttığını belirtmektedir. Ayrıca, suç fail-mağdur ve mekân-zaman ekseninde belirli özellikler taşımaktadır (s: 85). Bu noktadan

hareketle, CBS ortamında oluşturulacak suç haritaları, suç alanlarının coğrafik lokasyonlarını hızlı bir şekilde analiz edeceği gibi, suç yoğunluğunu ve belirli bir alana düşen suç sayısını da ortaya çıkaracaktır. Ayrıca belirli bir coğrafi alandaki suç çeşitlerinin özel dağılışı ve birbirleriyle ilişkisi yanında suçun olduğu mekândaki arazi kullanımıyla olan ilişkisi de ortaya çıkartılabilecektir (Karakaş, Karadoğan vd., 2004: 42).

Neticede, batılı ülkelerin uygulamalarında görülen olumlu sonuçlar da dikkate alındığında, CBS destekli suç analizleri ve suç haritalarının; suçun azaltılmasında, suçla mücadelede ve gerekli önlemlerin alınmasında etkin rol oynamakta olduğu görülmekte (Alpdemir ve Çabuk, 2005: 577) ve “polisi nelerin etkili kıldığı ile ilgili deliller, 21.yüzyılda suç analizinin ne kadar hayati bir rolünün olduğunu da ayrıca ortaya koymaktadır” (Clarke ve Eck, 2005: 21).

6.2. CBS Çalışma Sistematiği

Yeryüzüne ait bilgiler, coğrafik anlamda birbiriyle ilişkilendirilmiş tematik harita katmanları gibi kabul edilerek CBS ortamında saklanmaktadır. Konumsal bilgilerin değerlendirilmesi açısından son derece önemli olan bu yaklaşımla, dağıtım görevi üstlenmiş taşıma araçlarının optimum yük dağıtımından, planlamaya dayalı uygulamalara ait detay kayıtlarına, atmosferdeki değişimlerin modellenmesine kadar birçok gerçek dünya probleminin çözümüne imkan sağlanmaktadır (Gislab, 2006).

CBS; sorgulama, görüntüleme, istatistikî ve coğrafi analiz gibi ortak veri tabanı işlemlerini birleştirmekle birlikte harita yapımını ve coğrafi analizleri diğer sistemlere nazaran daha çabuk gerçekleştirmektedir. Yomralıoğlu'na göre CBS aşağıda belirtilen fonksiyonel özellikleriyle diğer sistemlerden ayrılmaktadır (2002: 52):

- a. Sayısal veri entegrasyonu
- b. Konumsal sorgulama
- c. Otomasyon, akıllı harita
- d. Manipülasyon
- e. Görüntüleme
- f. Model analizleri
- g. Karar verme analizleri
- h. Konumsal analizler

CBS'nin ‘donanım’, ‘yazılım’, ‘veri’, ‘insanlar’ ve ‘yöntemler’ olmak üzere beş temel bileşeni söz konusu olup aynı zamanda bu sistemin sağlıklı bir şekilde çalışması için de beş temel işlevin yerine getirilmesi gerekmektedir. Bunlar;

Veri toplama: Elde edilen coğrafik veriler üç boyutlu yazılım desteği ile değerlendirilerek mekânsal bilgiye dönüştürülmekte ve doğrudan CBS ortamına aktarılmaktadır. CBS’de kullanılacak verilerin sayısal formata dönüştürülmesi gerekmektedir (Çelik, Özlüdemir vd., 2005: 3)

Veri yönetim: CBS ortamında kullanılacak dataların bellek boyutları sistem açısından önemlidir. Sistem, hafızada az yer kaplayan bilgileri basit dosyalarda tutarken veri hacimlerinin geniş ve kapsamlı olması durumunda Veri Tabanı Yönetim Sistemi devreye girerek verilerin saklanması ve yönetilmesine yardımcı olmaktadır. Sistemde kompleks dataları içeren tabloların birbiriyle ilişkilendirilmesinde tablolardaki ortak sütunlar kullanılır. Bu sistem, geniş çapta CBS uygulamalarında kullanılmaktadır (Gislab, 2006).

Veri işlem: Verilerin derlendikten sonra çalışmaya uygun hale getirilmesi, ölçek ayarlamasının yapılması ve kullanılacak olan harita projeksiyonlarına uygun hale getirilmesidir (Belibağlı, 2008: 6).

Veri sunum: CBS ortamında görselleştirme üç farklı durumda uygulanmaktadır:

- Genellikle bilinmeyen ve ham verinin ortaya çıkarılmasında,
- Verinin işlenmesi için görselleştirme analiz sırasında,
- Konumsal bilginin iletişimde, herkes tarafından kolayca anlaşılabilir şekilde tasarlanmış haritalar aracılığıyla (Kraak ve Ormeling, 1996 aktaran Uluğtekin ve Bildirici, 1997: 91).

Çalışmalar harita veya grafik gösterimlerle görsel hale getirilmektedir. Görsellik noktasında coğrafik bilgiler ile kullanıcı arasındaki en iyi iletişimi sağlayan araç haritalardır. Haritalar, yazılı raporlarla, üç boyutlu gösterimlerle, fotoğraf görüntüleri ve multimedya destekli ve diğer çıktı çeşitleriyle birleştirebilmektedir. (Gislab, 2006).

Sorgulama ve analiz: CBS, sorgulama ve analiz işlemlerini görselleştirme ve haritalar tarafından sağlanan coğrafi analizlerle birleştirmektedir. Bu sayede, istatistikî sonuçlar elde etmede, olayların açıklanabilmesinde, sağlıklı çıkarımlarda bulunabilmede ve etkili stratejiler geliştirme noktalarında önemli katkılar sağlamaktadır. CBS, tüm bu işlemi gerçekleştirirken eldeki verilerle tematik harita katmanları oluşturur ve her bir katmanı üst üste bindirerek analizler gerçekleştirilmektedir.

6.3. Suçların Haritalandırılması ve Suç Haritaları

Yapılan bir araştırmada, 19. yüzyılın ilk çeyreğinde İngiltere ve Fransa'da, trafik kazalarının işlendiği ve geniş caddeleri gösteren basit haritaların yapılmış olduğu ortaya çıktı. Bunlar, duvara asılmış kâğıt haritalar olup, trafik kazalarının olduğu noktalar, iğne ile işaretlenmekteydi. 1920-1930'lu yıllarda ise, Chicago üniversitesi ile ortak çalışan bir grup bilim adamı (kent sosyologları) Chicago şehrinde işlenmiş suçları ve diğer sosyal özellikleri gösteren daha kapsamlı suç haritaları geliştirdiler (Weisburd, McEwen, 1998: 7).

Suç haritaları, suç türlerinin bölgelere göre dağılımını görsel bir şekilde kâğıt üzerine aktarma işlemine denilmektedir (Demirci ve Çoban, 2002). Günümüzde, bilgisayar ortamında ve özel yazılım programları ile oluşturulan suç haritaları suç çalışmalarında önemli rol oynamaktadır. Bilgisayar kullanılarak oluşturulan suç haritaları başta Amerika olmak üzere diğer gelişmiş ülkelerde 1960 yılından itibaren ortaya çıkmıştır (Karakaş, Arslan vd. 2003: 124). 1986 yılından itibaren ise ilk kez harita tabanlı suç analiz çalışmalarına başlanmıştır (Rich, 1995: 1).

Haritalar, alandaki toplam suç miktarının dağılımını, yıllık bazda gelişimini ve suç tipinin belirli özellikleri çerçevesinde (yıl, ay, gün, saat, belirli bir mahalle, mahalle içinde belirli bir cadde vb) incelenmesi amacıyla istenilen detaylarda yapılmaktadır. Bu haritalar, suç alanlarının coğrafi lokasyonlarını hızlı bir şekilde analiz ederek alanda meydana gelen suçların dağılımlarını ve arazi kullanımıyla ilgili çeşitli bağlantıların değerlendirilmesine imkân sağlarken (Karakaş, Arslan vd. 2005: 146) bu sayede, suç önleme çalışmalarında birtakım ortak taktiklerin geliştirilmesine de yardımcı olmaktadır (Karakaş, Arslan vd. 2003: 124).

Yeni suç ekolojisi kuramlarını temel alan suç haritalaması; sağlıklı sonuçlar ortaya koyabilmesi için doğru ve güvenilir verilere ihtiyaç duymaktadır. Verilerin ise bilgisayar ortamında tutulacak şekilde yapılandırılmış olaylar, zanlılar ve mağdurlar vb.'ne ait konumsal ve öznitelik bilgilerinden oluşmaları gerekmektedir. Bu ortam, internet teknolojisi ile de birleştiğinde olaylara ve olaylara ilişkin doğru ve güncel

konumsal ve öznelik bilgilerin kısa sürede paylaşımına imkân tanımaktadır (Düzgün ve Aygün, 2004: 139).

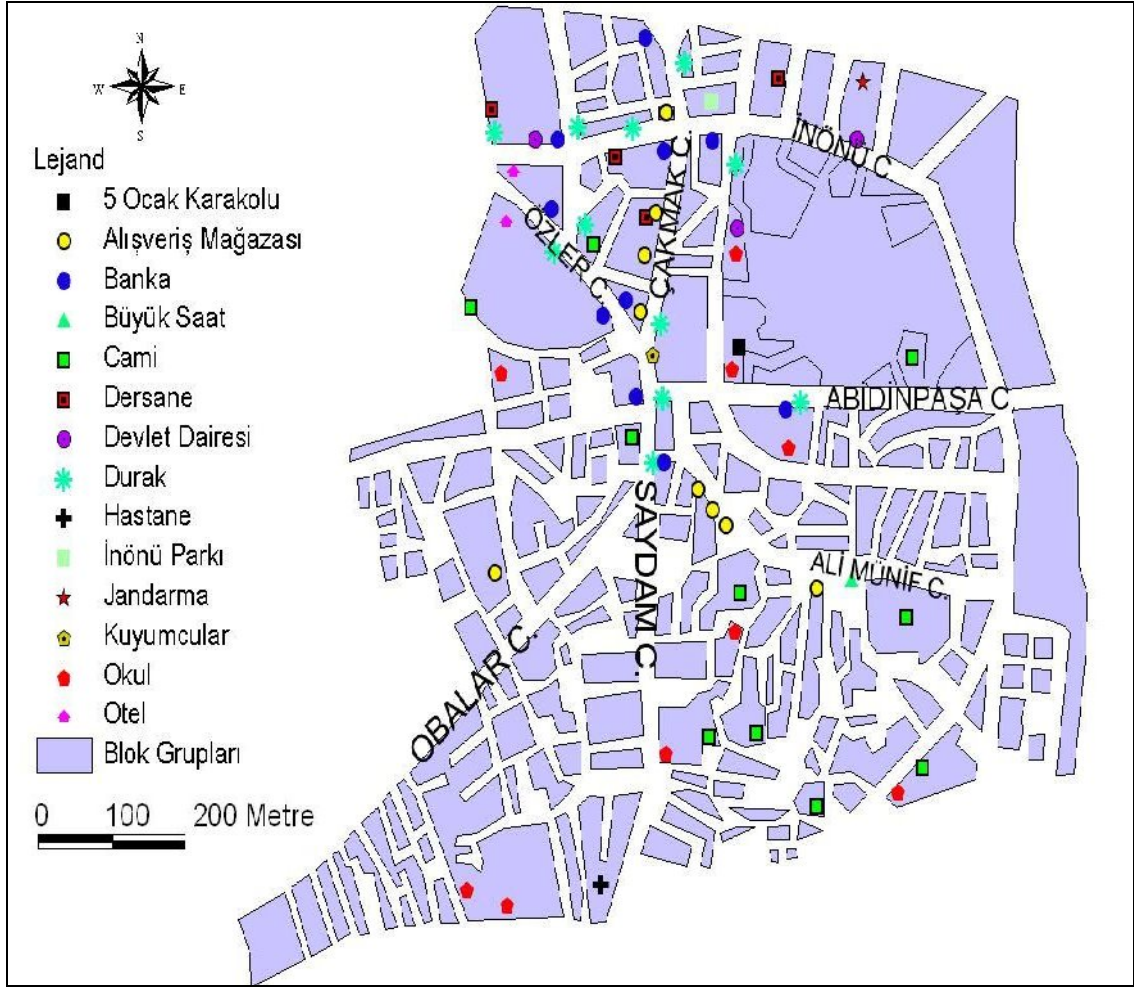
6.3.1. Suç Haritası Türleri

Suç haritası oluşturmada, alansal boyut ve veri oranı harita özelliğini etkilemektedir. Geniş ölçekli alanlarda veri miktarının fazla olması ve temininin zor olması nedeniyle alansal veriler ön plana çıkarken, mahalle ve sokak gibi daha küçük ölçekli alanlarda yer bilgisi ön plana çıkmaktadır. Suç verilerinde yer bilgisi olduğunda değişik nokta sembollü, alan bilgisinde ise tarama (koroplet) haritalar kullanılmaktadır (Belibağlı, 2008: 33).

Ancak çalışmalar bununla sınırlı değildir. Harita türünün seçimini çalışma konusu ve çalışmayı yapanın bakış açısı önemli ölçüde etkilemektedir. İstihbarat, suç tahmin, taktiksel, stratejik, yönetsel olmak üzere beş tipe ayrılan suç analizi (Boba, 2001 aktaran Karakaş, 2005) hem kendi içerisinde hem de diğer bilim dallarına göre farklılaşmaktadır. Çünkü her birinin amacı ve kullandığı veri ihtiyacı ile detayı değişmektedir (Karakaş, 2005b: 38).

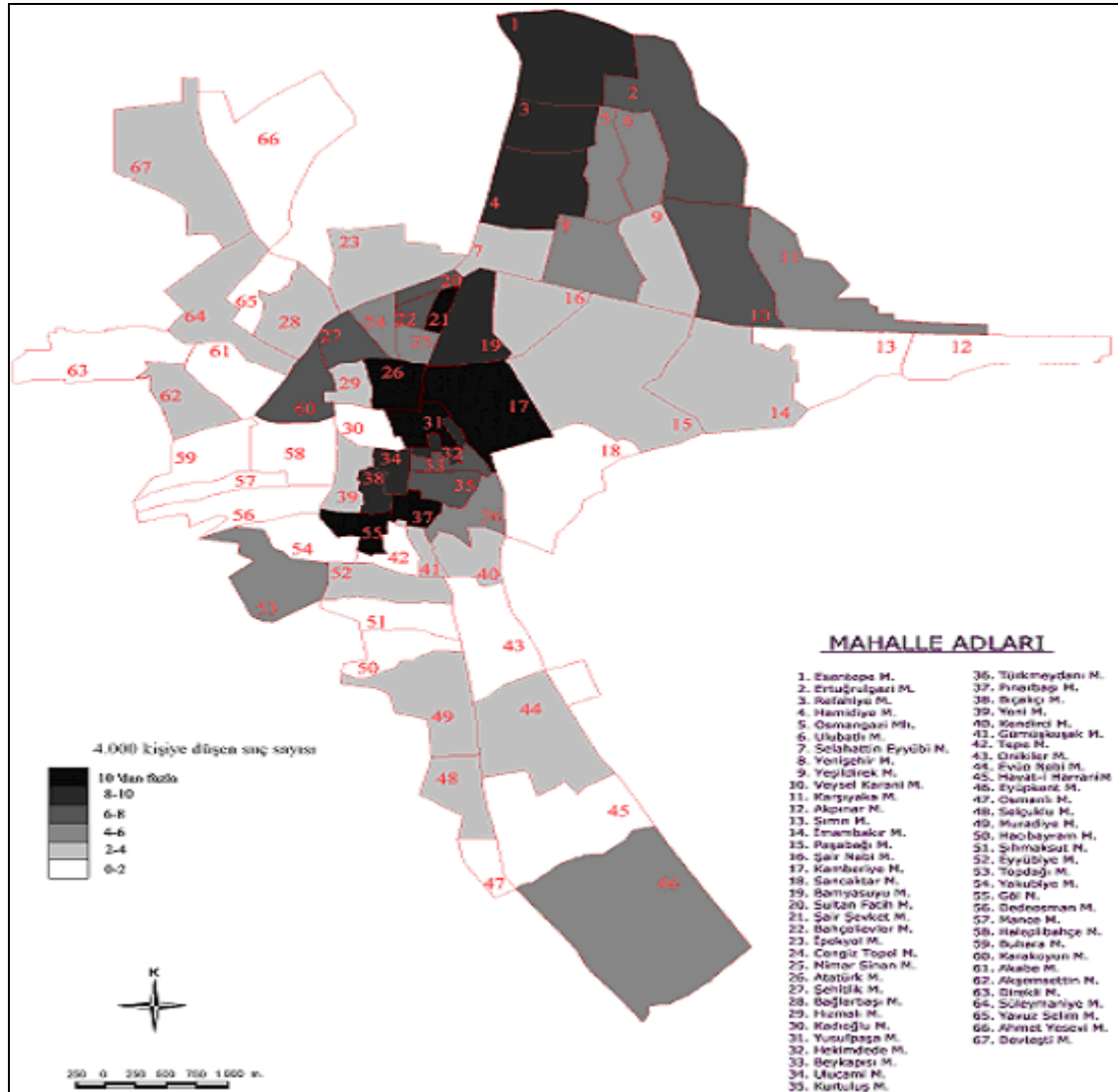
Nokta sembollü haritalar: Bu haritalama türü, çalışmalarda sıkça kullanılanlardan birisidir. Bu tip haritalarda nokta değeri, büyüklüğü ve lokasyonu önemli unsurdur (Özgüç, 1994 aktaran Karakaş, 2005). Bu türdeki haritalar karakol suç defteri verileri kullanılarak yapılmaktadır. Karakol suç defterinde yer alan bilgilerin kullanılması çalışmayı yapan kişinin bilim dalına ve kurumuna göre ayrıca değişiklik gösterebilmektedir (Karakaş, 2005a: 65).

Çalışmada kullanılacak verilerin adresleme bilgisi mevcutsa (cadde, sokak vb.) ve çalışmayı yapan için yer detayı önemli ise bu türde haritalar kullanılmaktadır (Karakaş, 2005b: 39). Yani noktalama işlemi suçun veya suçların işlendiği lokasyona göre yapılır ve haritadaki her bir nokta suçun işlendiği yeri göstermektedir (Şekil 6.1.). Ayrıca, özet bilgi vermek amacıyla ayrıntılı adres bilgisi gösterilmeden de haritalar oluşturulabilmektedir. Burada, suçun işlendiği yerin adres bilgisi mahalle adı dışında saklı tutulmuş olacaktır. Bu durum, haritaların oluşturulmasında çalışmanın amacı veya sunulacağı yere göre tercih yapma imkanı sağlamaktadır (Karakaş, Arslan vd., 2005: 147). Nokta sembollü harita oluşturmada dikkat edilmesi gereken hususlardan birisi, suçların yoğunluk gösterdiği dar alanlarda noktaların üst üste gelip birbirini kapatabileceği ve bu da haritanın niteliğinin bozulmasına yol açabileceğidir. Bu durumda, sorun; alana bağlı koroplet haritalar ya da büyüyen daireler (semboller) kullanılarak giderilebilmektedir (Karakaş, Arslan vd., 2005: 148).

Şekil 6.1. Suçların Nokta Sembollü Haritada Gösterilmesi (Gürbüz ve Karabulut, 2007: 333).

Tarama (Koroplet) Haritalar: Bu türdeki haritalar mahalle, ülke, eyalet gibi sınırlı bir saha içindeki olayların nerelerde yer aldığını açıklarken, alanlar hakkında da özet bilgiler sunmaktadır (Harries, 1999: 24 aktaran Karakaş 2005b: 43). Özgüç (1994)'e göre, tüm alan içindeki miktarın alanın tümüne eşit olarak dağıldığı varsayılarak (Özgüç, 1994: 24 aktaran Karakaş 2005b: 43) herhangi bir idari veya yönetim alanının istatistiksel değerlerine göre oluşturulan haritalardır. Kentler arası, mahalleler arası ve yerleşim birimlerinde ikamet eden nüfusa göre suç yoğunluğu gibi haritalar bu tür harita örnekleri arasında yer almaktadır (Şekil 6.2.). Bu haritalarda suçların gerçekleştiği alana ilişkin özet bilgiler sunulmakla birlikte suçların yıllara göre gelişimi, değişimi ile alansal farklılıklar gösterilir (Karakaş, 2005b: 43).

Şekil 6.2. Suçların Koroplet Haritada Gösterilmesi (Günel ve Şahinalp, 2009: 144)

Hotspot Haritalar: Suçların yoğunlaşma alanlarını gösteren haritalardır. Bu haritalar, suçun zaman, cins ve diğer karakterleriyle birlikte ele alınarak yoğunlaşma noktalarının analizine dayandığından suç lokasyonlarını tespit, önleme ve suç oranını azaltmak amacıyla yapılmaktadır (Harries, 1999: 23 aktaran Karakaş, 2005b: 44). Karakaş'a göre bu haritalar, yoğunluklara bağlı tarama (koroplet) haritalar gibi görünse de farklı bir özelliği bulunmaktadır. Hotspot haritada suçların dağılışı özelliğine göre tüm alanda aynı yoğunluk ortaya çıkmaz ve dağılımda farklı yoğunluk kademeleri oluşur (Şekil 6.3). Oysa tarama haritalarında (koroplet) alanındaki toplam sayısal verinin o alan büyüklüğü ile olan ilişkisi ön plandadır (2005b: 43-44). Hotspot çalışmada en az bir yılın verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Çok uzun yıllara ait veriler bulunduğu ise günümüzdeki durumla karşılaştırılması yapılabilmektedir. Böylelikle ele alınan dönemler içinde suçların yoğunluk bölgelerinde bir değişimin olup olmadığı incelenerek alınan tedbirlerin başarısı da ayrıca tespit edilmiş olacaktır (Karakaş, 2005b: 45).

Şekil 6.3. Suçların Hotspot Haritada Gösterilmesi (Gürbüz ve Karabulut, 2008: 76)

6.3.2. Suç haritası kullanıcıları

Rich (1995), batı toplumlarında suç haritalarının üç ana kullanıcı sınıfının olduğunu belirtmektedir. Yine Rich (1995)'e göre; bu üç grupta; 'adli birimler', 'sivil toplum örgütleri' ve suç ile ilgili konularda görev yapan 'komisyon ve özel görev grupları' yer almaktadır.

Bunlardan 'adli birimler'; polis, mahkemeler, cezaevi ve ıslah mekanizması içerisinde yer alan kuruluşlardan teşekkül etmektedir. Cezaevi ve ıslah mekanizması içerisinde yer alan kuruluşlar, şartlı tahliye edilenlerin adresleri ile suç işleyebilecekleri risk bölgelerini karşılaştırarak analiz yapmaktadırlar. Kuruluş ayrıca, şartlı tahliye edilen kişilerin GPS sistemi ile takip ederek harita üzerinde nereye gittiklerinin tespiti ile kontrol altında tutulmalarını sağlamaktadır.

İkinci gruptaki 'sivil toplum örgütleri', suçun önlenmesine yönelik faaliyetlerde ve çalışmalarının neticelerini görsel olarak analiz edebilmek için suç haritalarını kullanmaktadır. ABD'deki polis teşkilatlarının çoğunluğu suç haritalarını ve suç bilgilerini internet aracılığıyla kamuoyu ile paylaşmaktadır. Bu maksatla halkın duyarlılığını artırıp, bölgelerindeki suç konusunda bilgi sahibi olması ve çalışmalarında polisi desteklemesi amaçlanmaktadır.

Üçüncü gruptaki 'özel görev grupları' ise, suç haritalarını kullanarak çalışmalarını harita üzerinde değerlendirmekte ve buna göre gerekli yönlendirmelerde bulunmaktadır (Rich, 1995 aktaran Yön, 2001).

6.4. Kent Merkezinin Suç Profili ve Suçların Genel Dağılımı

Kahramanmaraş kent merkezinin suç profilini incelemeye önce, kısaca, ülkenin genel suç profiline bakmak, kentteki suç yoğunluğunun hangi düzeyde olduğunun anlaşılması açısından önemli görülmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı en son 2005-2006 yılları istatistikî verilerine göre, ülke genelindeki suç oranlarında artışlar yaşanmaktadır. Bu artışlarda, 'şahsa' ve 'mala' karşı işlenen suçların, her iki suç türüne ait oransal karşılaştırmada ise mala karşı işlenen suçların ön planda olduğu görülmektedir. 2005 yılında şahsa karşı işlenen suçlarda olay sayısı 197.996 iken 2006 yılında 321.676'ya, 2005 yılında mala karşı işlenen suçlarda olay sayısı 289.765 iken 2006 yılında bu sayı 463.864'e yükselmiştir (Karababa, 2007: 55).

Genel olarak asayiş suçları, şehirleşme ve sosyo-ekonomik açıdan daha gelişmiş ve göç alan Türkiye'nin Ege ve Marmara bölgelerinde yoğunluk göstermektedir. Bu genel dağılım içinde, az nüfuslu ve şehirleşme oranı düşük yerlerde şahsa karşı işlenen suçların; göç alan ve sosyo-ekonomik düzeyi yüksek yerlerde ise, mala karşı işlenen suçların oranının yüksek olduğu görülmektedir (Yılmaz ve Günayergün, 2006: 3).

Kahramanmaraş kent merkezine ilişkin suç istatistikleri de, olay sayılarında her geçen yıl artış yaşandığını ortaya koymaktadır. Artışlarda en büyük oranı ise polis merkezlerine intikal eden suçlar oluşturmuştur. Kent merkezinde hizmet vermekte olan 2 adet polis merkezi, 5 yıllık (2004-2008) sürede toplam 27.410 adet olayı kayıt altına almıştır. Bu sayı, genel toplam içerisinde % 95'lik bir orana karşılık gelmektedir. Geriye kalan % 5'lik oransal dilimi ise sırasıyla; 'kaçakçılık ve organize', 'güvenlik' ve 'terör' suçları oluşturmuştur (Tablo 6.1.).

Tablo 6.1. 2004-2008 Yıllarına Ait Suçların Polis Birimleri Bazında Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Birimlere göre	2004	2005	2006	2007	2008	Toplam
Polis Merkezleri	1856	3040	6302	7670	8542	27410
Kaçakçılık ve Organize Suçlar	161	224	253	303	448	1389
Terör	2	3	9	5	4	23
Güvenlik	8	21	30	19	21	99
Toplam	2027	3288	6594	7997	9015	28921

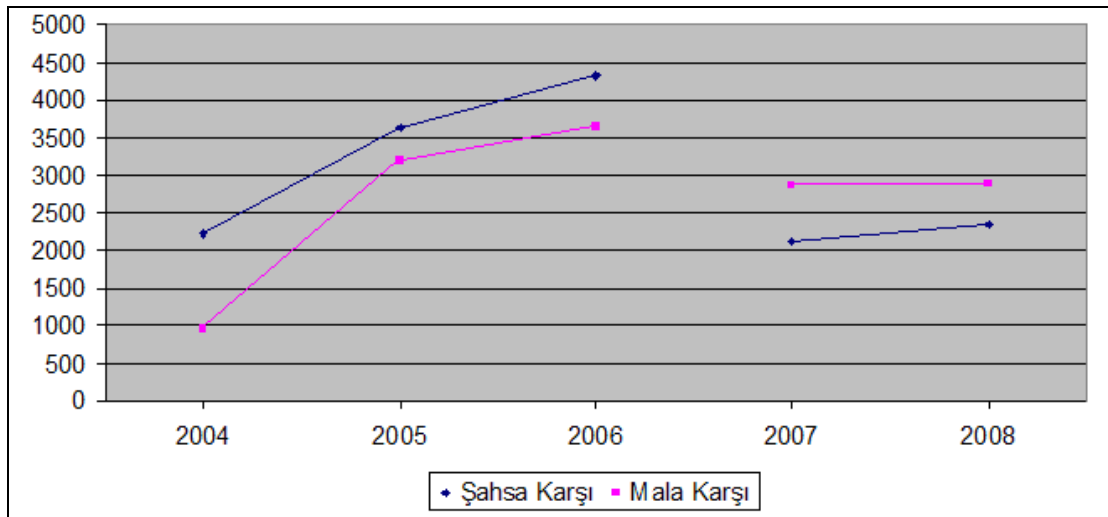
Not: Asayiş Şube Müdürlüğü 2006 yılından itibaren defter kaydı tutmamıştır. Kayıt numarasını polis merkezlerinden almaya başlamıştır. Bundan dolayı 2004 ve 2005 yıllarına ait asayiş kayıtları da polis merkezlerine ait kayıtlar içerisinde gösterilmiştir.

Kahramanmaraş kent merkezinde işlenen 2004-2008 yıllarına ait suçların genel tasnifi yapıldığında ise, belirgin olarak iki suç türünün ön plana çıktığı görülmektedir. Bu suçlar, 'şahsa karşı' ve 'mala karşı' işlenen suçlar olup, 2004-2008 yıllarını kapsayan 5 yıllık dönem sonunda yaklaşık % 80 oranında artış göstermiştir (Tablo 6.2.).

Tablo 6.2. 2004-2008 Yıllarında Kent Merkezinde Meydana Gelen Asayiş Olayları (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Suç Türü	2004	2005	2006	2007	2008	Toplam
Şahsa Karşı İşlenen Suçlar	2213	3 630	4 323	2124	2343	14633
Mala Karşı İşlenen Suçlar	942	3 179	3 637	2870	2881	13509
Toplam	3155	6 809	7 960	4994	5224	28142

Şahsa karşı işlenen suçlarda, özellikle 2005 ve 2006 yıllarındaki artışlar dikkat çekici boyuttadır. 2006 yılındaki artış beş yıllık ortalamanın oldukça üzerindedir. 2006 yılında işlenen suçlar dışında ayrıca, bu yıldan itibaren savcılıklardan gelen evraklara ve tutulan raporlara ve meydana gelen her olaya suç numarası verilmesi uygulamasının başlatılması, artışların bir diğer sebebi olarak da görülmektedir. 2007 yılı ise her iki suç türünde ani düşüşlerin yaşandığı yıl olmakla beraber, bu yıldan itibaren mala ve şahsa karşı işlenen suçlarda kısmi de olsa artışlar yaşanmıştır (Şekil 6.4.).

Şekil 6.4. 2004-2008 Yılları Arasında İşlenen Şahsa ve Mala Karşı Suçların Dağılımı

Yine, 2004-2008 yılları arası istatistikî veriler incelendiğinde, ‘şahsa karşı’ işlenen suçlar kapsamında;

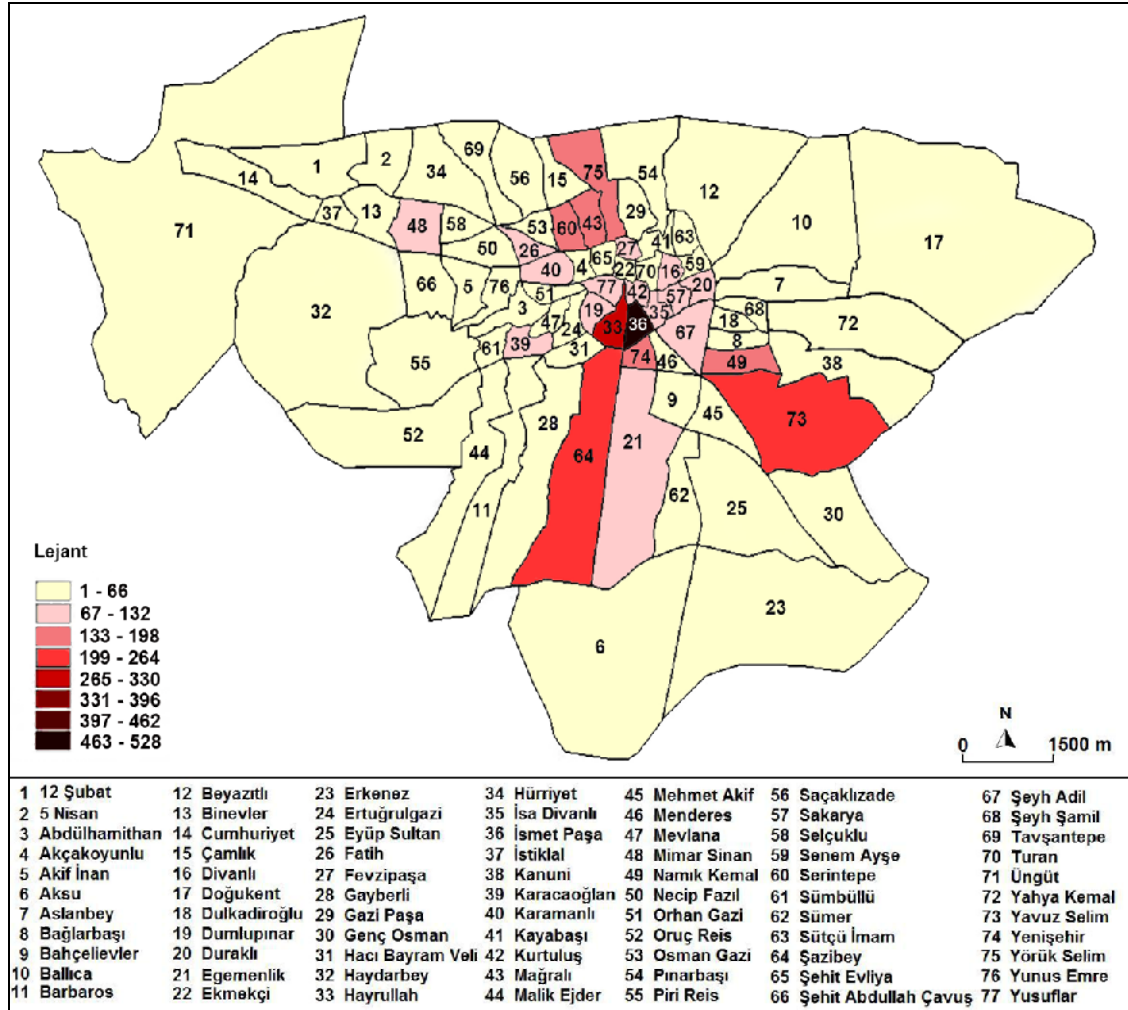
- Yaralama,
- Tehdit ve Hakaret,
- Aile Fertlerine Kötü Muamele

suçları yoğunlukları oluştururken, diğer suçlar oransal açıdan oldukça düşük seviyede kalmıştır. ‘Mala karşı’ işlenen suçlardaki yoğunlukları ise;

- Hırsızlık,
- Güveni kötüye kullanma,
- Mala zarar verme

suçları oluşturmuştur. Asayiş suçlarının 2008 yılındaki değişimine bakıldığında ise, 2007 yılına göre belirli bir oranda arttığı görülmektedir. Bu artışla birlikte toplamda 5.224 adet suçun 2.881 adedini mala karşı işlenen suçlar, 2343 adedini ise şahsa karşı işlenen suçlar oluşturmaktadır (Tablo 6.2.).

Şahsa Karşı işlenen suçlarda, diğer yıllarda olduğu gibi 2008 yılında da benzer olayların artarak devam ettiği görülmektedir. Buna göre; ‘yaralama’, ‘tehdit ve hakaret’, ‘aile fertlerine kötü muamele’ yine ilk sıralarda yer almaktadır. Mala karşı işlenen suçlardaki yoğunlukları ise ‘hırsızlık’, ‘şahsa ait mala zarar verme’ ve ‘dolandırıcılık’ olayları oluşturmaktadır. Her iki suç türünün dağılımında ise, yoğunlukların merkez çevresinde yer alan mahallelerde olduğu görülmektedir (Şekil 6.5.). Bu yoğunluklar merkeze yaklaştıkça artmakta, merkezden uzaklaştıkça da azalmaktadır. Bunun en temel nedeni ise nüfus, konut ve işyeri sayısının merkez çevresinde yoğunlaşmış olmasıdır.

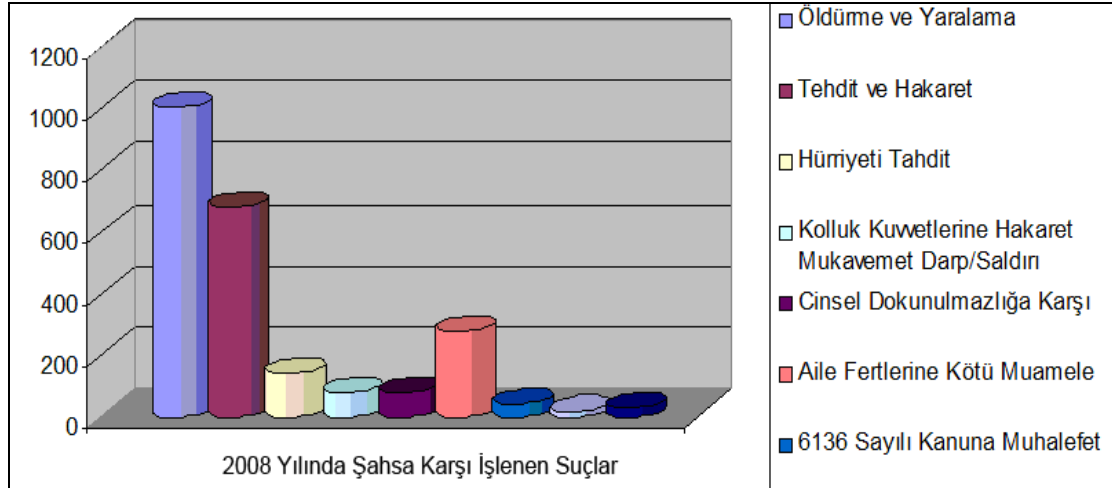
Şekil 6.5. 2008 Yılında Şahsa ve Mala Karşı İşlenen Suçların Mahalle Bazında Dağılımı

6.5. Şahsa Karşı İşlenen Suçlar

‘Öldürme ve yaralama, genel adab ve aile nizamı ile şahıs hürriyeti aleyhinde suçlar’, ‘devlet idaresi aleyhinde işlenen suçlar’, ‘şahsa karşı işlenen diğer suçlar’ ve ‘şahsa karşı işlenen tasnif dışı suçlar’ bu suç gurubuna girmektedir. Türk Ceza Kanunu (2004), bu suçları; öldürme, yaralama, hakaret, tehdit, işkence ve eziyet, şantaj, cebir, insan ticareti, organ veya doku ticareti, koruma-gözetim-yardım veya bildirim yükümlülüğünün ihlali, terk, çocuk düşürtme ve düşürme, kısırlaştırma, kumar, cinsel saldırı, cinsel taciz, fuhuşa teşvik ve aracılık, çocukların cinsel istismarı, reşit olmayanla cinsel ilişki, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, konut dokunulmazlığının ihlali, devlet

memurlarına mukavemet, görevini engelleme, saldırı, darp, rüşvet, zimmet, 6136 sayılı ateşli silahlar kanuna muhalefet ve intihar suçları olarak tanımlamaktadır.

2008 yılı istatistikî verilerine göre; kent merkezinde 2.343 adet şahsa karşı işlenmiş suç bulunmaktadır. Bu suçlardan ‘yaralama ve öldürme’, ‘tehdit ve hakaret’, ‘aile fertlerine kötü muamele’ ve ‘hürriyeti tahdit’ (kişiyi hürriyetinden yoksun kılma) suçları ilk sıralarda yer almaktadır (Şekil 6.6.).

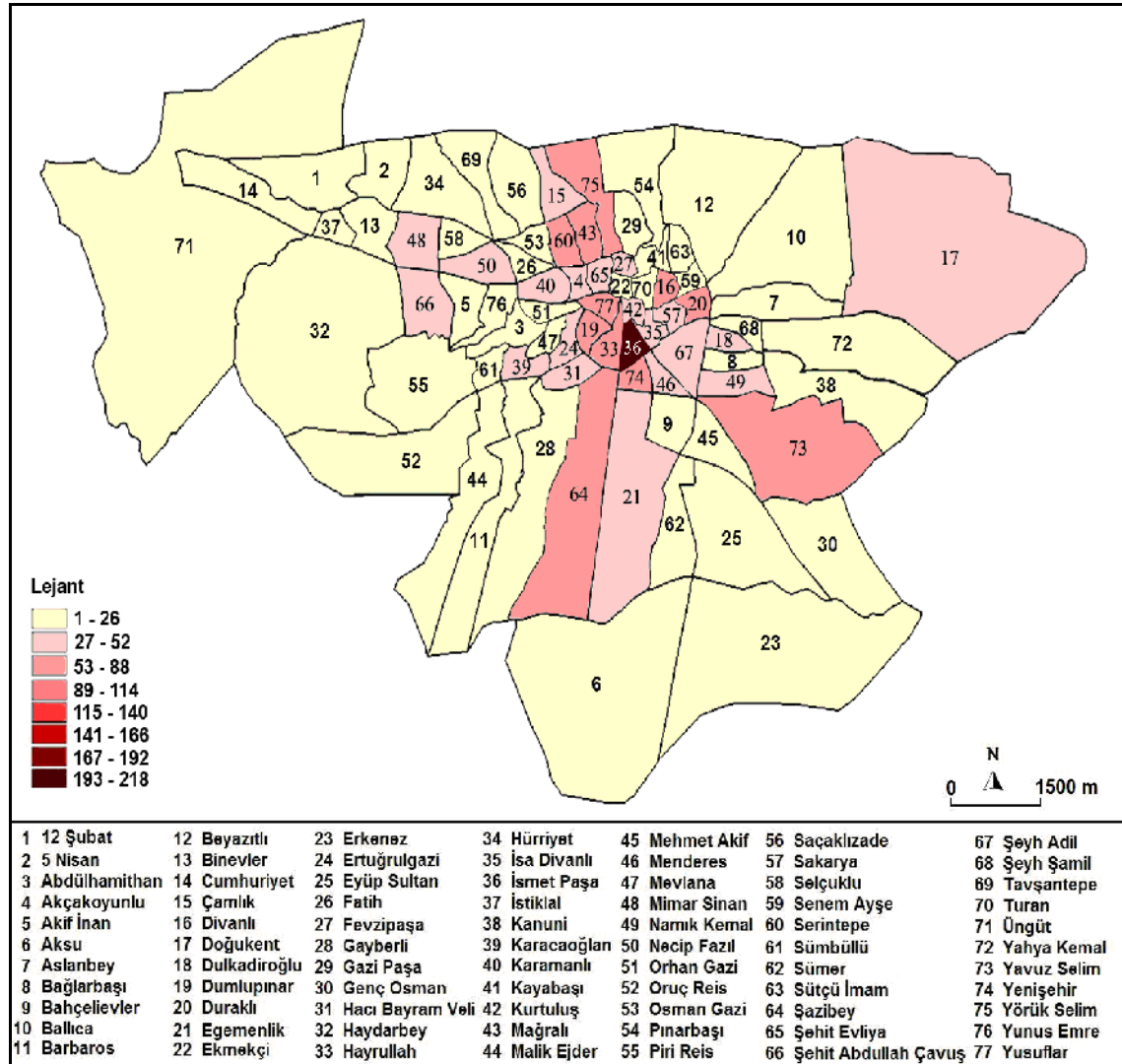
Şekil 6.6. 2008 Yılında Şahsa Karşı İşlenen Suçlar

Toplam 2.343 adet suçun dağılımına bakıldığında, bu suçların merkez çevresinde yer alan mahallelerde yoğunlaştığı görülmektedir (Şekil 6.7.). Merkezde yer alan ve suçun en yoğun yaşandığı İsmetpaşa, Hayrullah ve Yenişehir mahalleleri, özellikle gündüz vakti nüfus hareketliliğinin en fazla görüldüğü alanlardır. Bu mahalleler alışveriş mekânlarının, iş yerlerinin, sosyal ve ekonomik yönden önem taşıyan mekânların büyük çoğunluğunu bünyesinde barındırmaktadır. Bu mahallelerle birlikte Şazibey, Yusufklar, İsa Divanlı, Kurtuluş, Şeyh Adil ve Menderes mahalleleri de Merkezi İş Alanı (MİA) içerisinde yer alan diğer mahallelerdir. Kentin merkezi noktasında yer alan bu mahallelerdeki suçların oranı toplam suç oranının dörtte birini oluşturmaktadır.

Şahsa karşı işlenmiş suçların dağılımında ‘yaralama’, ‘tehdit ve hakaret’ suçları tüm mahallelerde görülen en çok suç türüne girmektedir. Ancak, sosyo-ekonomik düzeyi yüksek yerlerde azaldığı, çarpık yapılaşma ile birlikte altyapı sorunlarının olduğu ve alt gelir gruplarının yaşadığı alanlarda ise arttığı görülmektedir. Genellikle eğitimsiz ve işsiz insanlar şiddeti, sefalet ve olumsuz yaşam koşullarından kurtulmanın en etkili ve kestirme yolu olarak görmektedirler (Tan ve Saçıkara, 2002: 612).

Yeni yerleşim yeri olarak belirlenen, çok katlı yapıların bulunduğu ve daha çok gelir düzeyi yüksek grupların yaşadığı Cumhuriyet, Haydarbey, İstiklal, 5 Nisan, Hürriyet, Binevler, Mimar Sinan, Şehit Abdullah Çavuş, Akif İnan, Yunus Emre, Necip Fazıl ve Selçuklu mahalleleri yaralama, tehdit ve hakaret suçlarında (144 adet olay sayısı) % 8,5’lik oranla kent ortalamasının altında yer almaktadır. İsmetpaşa, Yenişehir ve Hayrullah mahallelerinin belirli bir bölümü dışında Mağralı, Dumlupınar, Şazibey, Serintepe, Yörükselim, Yusufklar, Yavuz Selim, Duraklı, Divanlı, Fevzipaşa, Karacaoğlan, Şeyh Adil, Namık Kemal, Hacı Bayram Veli ve Karamanlı, Sakarya, Kurtuluş, Egemenlik ve İsa Divanlı mahalleleri her iki suç türü ile birlikte Aile Fertlerine Kötü Muamele suçunda da ortalamanın üzerinde yer alırken (Ek 5.), sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından geri kalmış mahalle statüsünde bulunmaktadır. Bu

mahalleler fiziki olarak ta, plansız eski yerleşim alanları olup, genellikle müstakil ve iç içe geçmiş konut yapıları, aydınlatmanın yeterli olmadığı karanlık ve dar sokakları bünyelerinde barındırmaktadırlar.

Şekil 6.7. 2008 Yılında Şahsa Karşı İşlenen Suçların Mahallelere Göre Dağılımı

6.5.1. Öldürme ve Yaralama Suçları

Bu suçlar, kasten öldürme, taksirle öldürme ve kasten yaralama, taksirle yaralama suçlarından oluşmaktadır. Her iki suç türü, şahsa karşı işlenebilecek en ağır suçlar kategorisine girmektedir.

2008 yılında öldürme suçundan yalnızca 2 tanesi kasten öldürme şeklinde gerçekleşmiştir. Diğer 11 tanesi, yaralama suçu işlenerek gerçekleştiğinden taksirle öldürme suçu kapsamına alınmıştır. Kastten yaralama ise 1.004 kez işlenmiştir. Öldürme suçundaki verinin son derece sınırlı olmasından dolayı tek başına değerlendirilmeyip, benzer suç türü olan yaralama suçu kapsamında değerlendirmeye alınmıştır.

Suçların mahallelere göre dağılımları incelendiğinde, yoğunlukların merkez çevresinde yer alan mahallelerle, şehrin Kuzey, Güney ve Doğu istikametlerinde yer alan mahallelerinde olduğu görülmektedir (Şekil 6.8.). Kuzey, Güney ve Doğu istikametlerinde yer alan mahalleler daha çok planlı olmayan, altyapısız, müstakil tarzda

ve iç içe geçmiş konut yapılarının yer aldığı ve sosyo-ekonomik düzeyi düşük grupların yaşadığı alanlardır. Bu mahallelerde meydana gelen yaralama suçları, genellikle aile içi şiddet olayları neticesinde ortaya çıkmıştır. Mağdurlar noktasında ise, kadın ve çocuklar ilk sıradadır.

Yeni yerleşim yeri olarak belirlenen ve çok katlı yapıların bulunduğu ve daha çok üst gelir grubundaki bireylerin tercih ettiği Cumhuriyet, Haydarbey, İstiklal, 5 Nisan, Hürriyet, Binevler, Mimar Sinan, Şehit Abdullah Çavuş, Akif İnan, Yunus Emre, Necip Fazıl ve Selçuklu mahallelerini kapsayan kentin Kuzey Batı yakası ise, toplam suç oranında ortalamanın altında yer almaktadır.

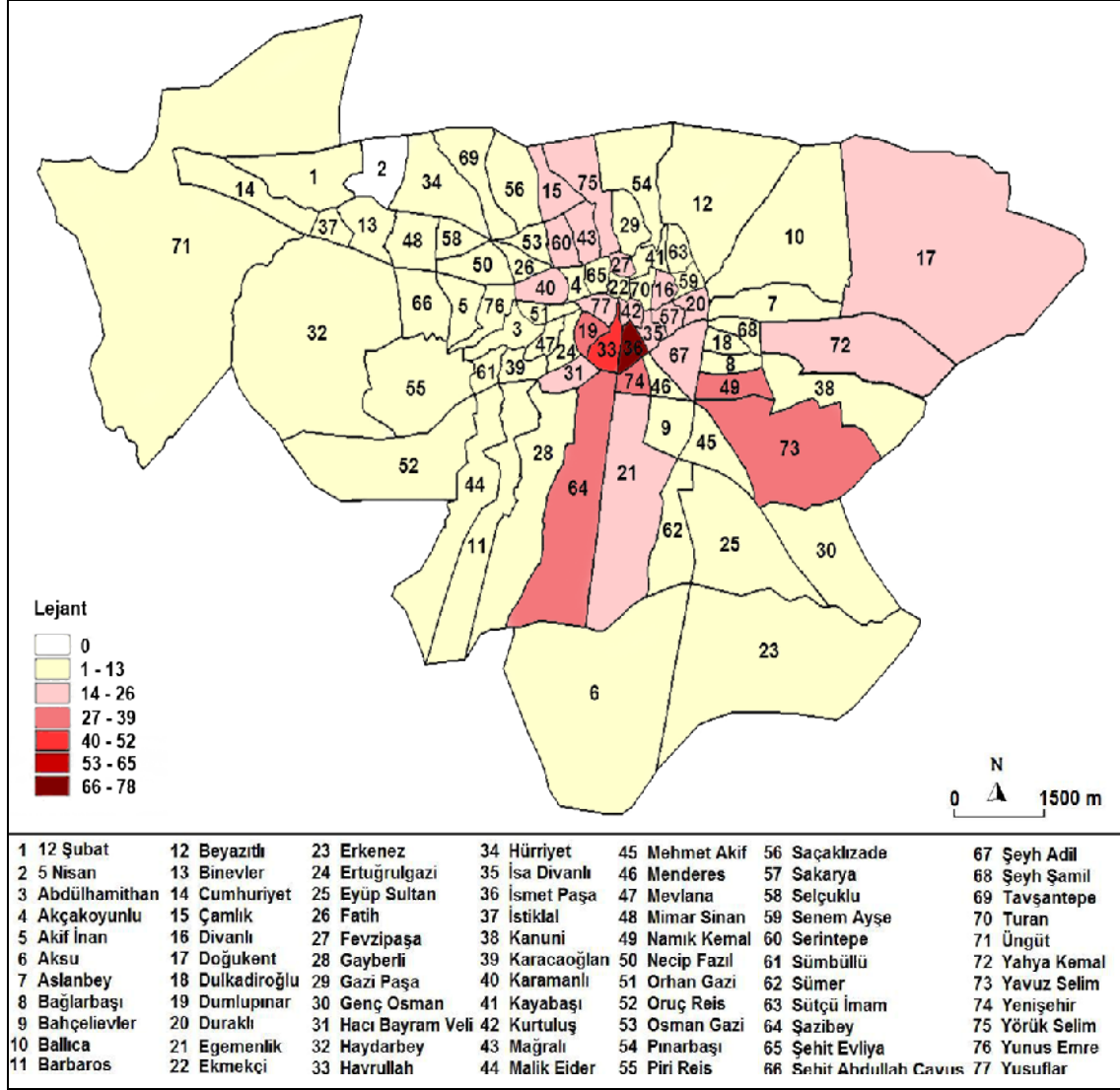
Bu noktadan hareketle, sosyal ve maddi yetersizlikler, kentsel yaşama uyum sağlayamama, şehirde sosyal kontrolün zayıflaması gibi nedenlerin aile içi şiddet sorunlarına yola açtığı düşünülmektedir.

Kentin merkezi noktasında yer alan ve yaralama olaylarının en yoğun görüldüğü mahalleler ise, sosyal ve ekonomik açıdan önemli mekânları ve çarşı tabir edilen alışveriş mekânlarını bünyesinde barındırmaktadır. Bu özelliklerinden dolayı nüfus hareketleri bu alanlarda yoğunluk göstermektedir. Bu mahalleler, eski yerleşim yeri olma özelliklerinden ötürü sokak genişlikleri dar olan mahallelerdir. Ayrıca yeterli aydınlatmanın olmamasının da etkisiyle birlikte sokakların çoğu özellikle akşam saatlerinde fazla kullanılmamaktadır. Bu mahalleler içerisinde hareketliliğin en çok gözlemlendiği yerler, Hayrullah ve İsmetpaşa mahallerinin sınırları içerisinde bulunan Atatürk Bulvarı, Azerbaycan Bulvarı, Trabzon Bulvarı, Milli Egemenlik Caddesi, Hükümet Caddesi ve Zübeyde Hanım Caddeleridir. Bu bulvar ve caddeler üzerinde eğlence ve alkol tüketim mekânları, lokanta, pastane, otel ve hastane gibi gece geç saatlere kadar faal durumdaki mekânlar yer almaktadır.

Yoğunluğun en çok yaşandığı bu iki mahallede toplam 117 kez yaralama suçu işlenmiştir. Bu suçlara ait yer bilgisi olarak bulvar ve cadde üzerinde yer alan mekânlar, sokak araları ve parklar ön plana çıkmıştır (Şekil 6.9). Yaralama olaylarının artış gösterdiği akşam ve gece saatlerinde (Tablo 6.3.) bu mekânların denetimsiz olması suçu artırmaktadır.

Tablo 6.3. Yaralama Suçlarının Saatlere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Suç Türü	06=12	12=18	18=00	00=06	Bilinmeyen	Toplam
Yaralama	103	186	359	182	174	1004

Şekil 6.8. 2008 Yılında İşlenen Yaralama Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

Emniyet Müdürlüğü Vukuat Raporlarında yer alan yaralama suçlarına ilişkin kayıtlar incelendiğinde ise, bu suçun işlenmesinde; işsizliğin, alkol ve uyuşturucu madde kullanımının, anlık öfkenin (özellikle trafikte araç kullanırken) ve kadına yönelik cinsel tacizin önemli rol oynadığı görülmektedir.

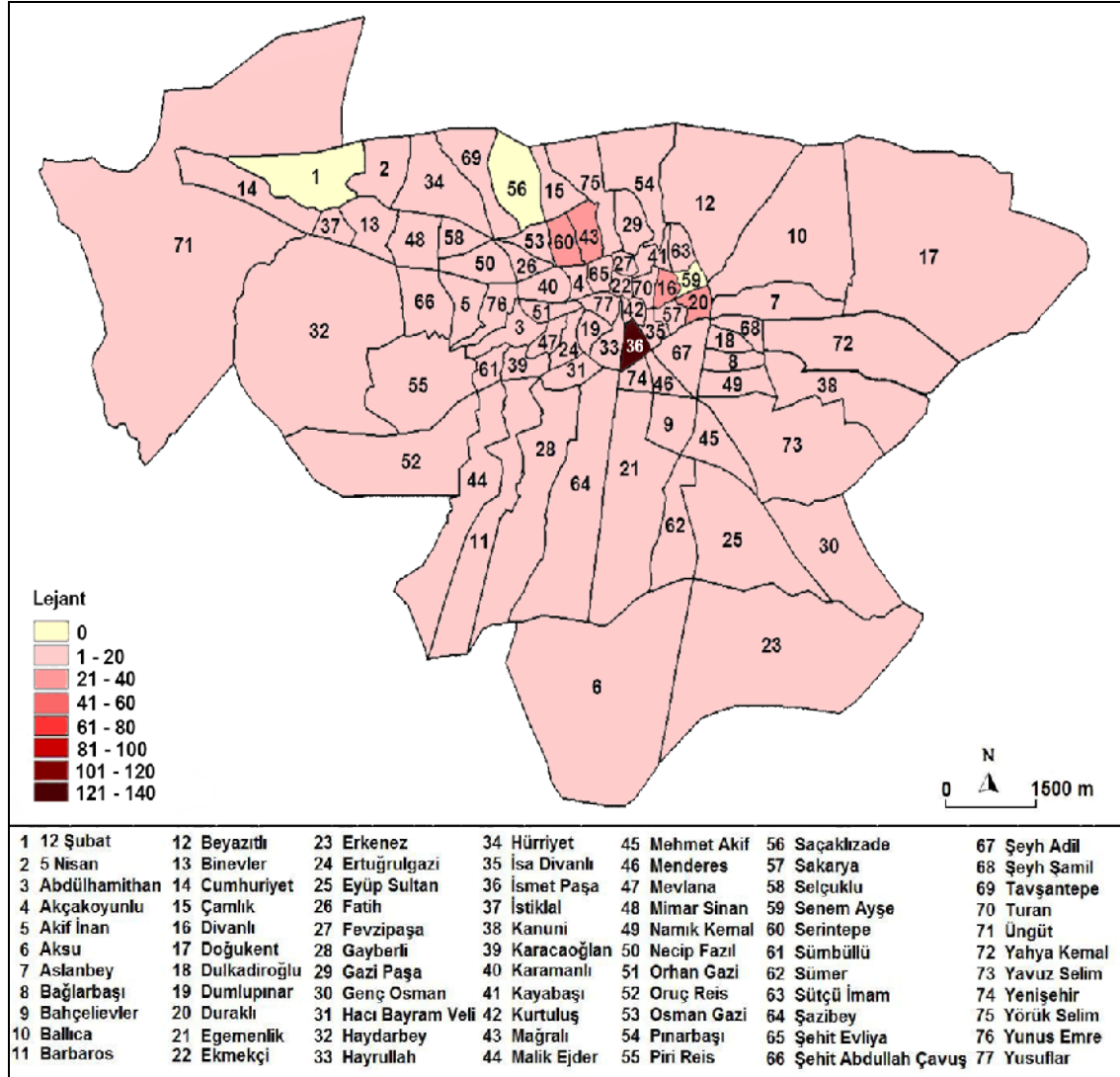
Şekil 6.9. 2008 Yılında İsmetpaşa ve Hayrullah Mahallelerinde İşlenen Yaralama Suçlarının Dağılımı

6.5.2. Genel Adab ve Aile Nizamı ile Şahıs Hürriyeti Aleyhinde Suçlar

2008 yılında işlenen, genel adab ve aile nizamı ile şahıs hürriyeti aleyhinde suçların sayısı 1.173 adettir. Bu suç gurubunda farklı on iki adet suç türü bulunmaktadır. Bu suçların bazılarında veri sayısı son derece sınırlı olduğu için tek başına değerlendirmek yerine benzer suç türüyle birleştirilerek değerlendirilmesi yapılmıştır.

6.5.2.1. Tehdit ve Hakaret Suçları

Tehdit ve Hakaret suçu ile ilgili gerçekleşen olay sayısı 680 olup, bu iki suçun birlikte işlenmiş olmasından dolayı ortak değerlendirmeye alınmıştır. Bu suçların dağılımında ise, İsmetpaşa, Duraklı, Divanlı, Mağralı, Serintepe, Senem Ayşe, 12 Şubat ve Saçaklızade mahalleleri dışında ortalama bir dağılımın gerçekleştiği görülmektedir (Şekil 6.10.). Bu suçların üç mahalle (Senem Ayşe, 12 Şubat ve Saçaklızade) dışında yoğunlaştığı diğer beş mahalle, merkez ve merkeze yakın çevrede yer almaktadır. İsmetpaşa mahallesi dışındaki diğer dört mahalle sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından alt düzeydeki mahallelerdir.

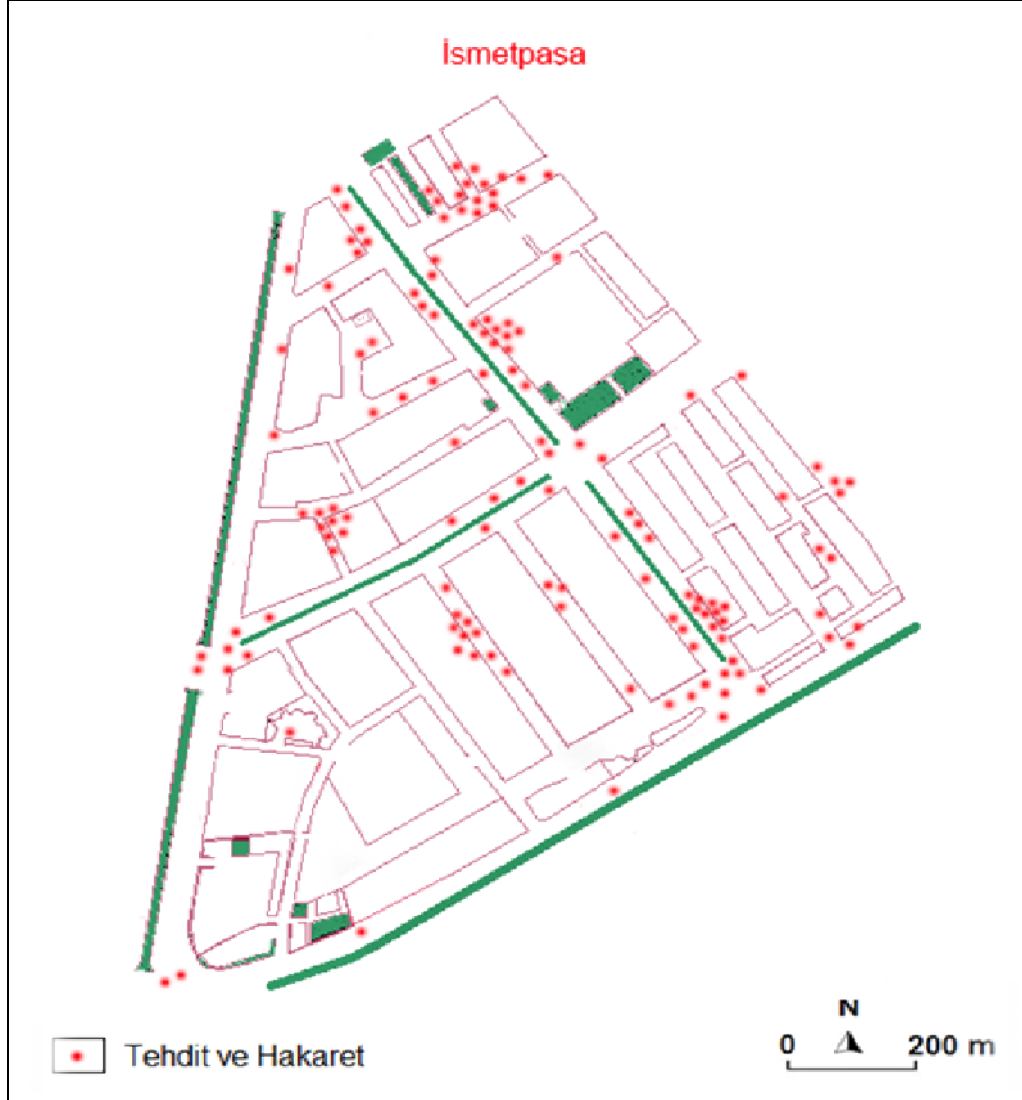

Şekil 6.10. 2008 Yılında İşlenen Tehdit ve Hakaret Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

Suçun en çok işlendiği İsmetpaşa Mahallesi ise, kentin en merkezi noktasında yer alan ve sosyo-ekonomik yönden gelişmiş bir mahalledir. Mahalle sınırları içerisinde, işhanı olarak nitelendirilen ve birçok dükkân (*ağırlıklı olarak elektronik, hırdavat, tekstil v.b. ürünler üzerine*) ve atölyeyi (*ağırlıklı olarak kuyumculuk üzerine*) bünyesinde barındıran çok katlı binalar, Adliye binası, Valilik, Belediye ve bazı resmi kurumlar, hastane ve bankaların bir kısmı, diş sağlığı ve avukatlık hizmetlerinin verildiği mekânlar, mağazalar, kuyumcular, dersaneler, dondurma ve pasta salonları, lokantalar, market ve internet salonları hizmet vermektedir. Bu konumundan dolayı şehrin çeşitli noktalarından, ilçelerden, köylerden ve hatta çevre illerden gelen insanların ilk uğrak yeri olma özelliği taşımaktadır.

İsmetpaşa Mahallesi ölçeğinde suçların, Trabzon Caddesi üzerinde bulunan Adliye binası önünde (özellikle *duruşmaların olduğu günlerde*), hastane acil servislerinde, Milli Egemenlik Caddesi üzerinde bulunan birahanelerde, Cumartesi Pazarı olarak adlandırılan pazaryerinde ve özellikle trafiğin işlek olduğu Trabzon ve Hükümet Bulvarları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir (Şekil 6.11.). Gerek pazaryeri olarak kullanılan alan, gerekse araç trafiğinde kullanılan bulvar ve caddelerin genişlikleri yeterli olmadığı için trafik çoğu zaman kilitlenmekte ve bu durum sürücüler

üzerinde psikolojik baskı yaratmaktadır. Ayrıca birahane, hastane ve adliye genellikle stres altında bulunan insanların kümелendiği mekânlardır. Bu baskı ve stres neticesinde de sözlü şiddet hareketleri bu mekânlarda yoğunluk kazanmaktadır.

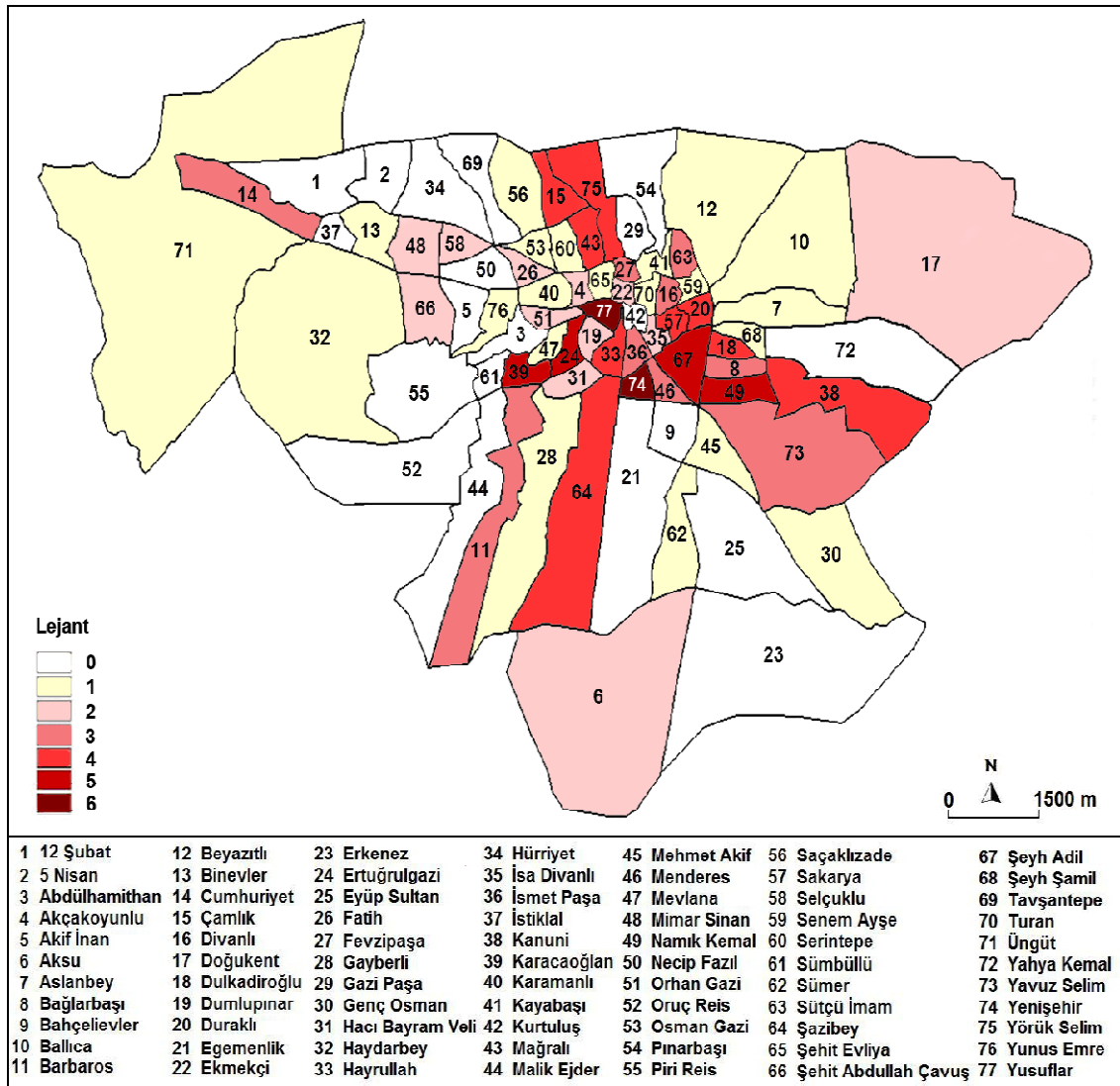
Şekil 6.11. 2008 Yılında İsmetpaşa Mahallesinde İşlenen Tehdit ve Hakaret Suçlarının Dağılımı

6.5.2.2. Hürriyeti Tahdit Suçları

Hürriyete ve Şerefe Karşı Suçlar grubu içerisinde yer alan bu suç; ‘kişiyi hürriyetinden yoksun kılma’ ve ‘aile içi kişiyi hürriyetinden yoksul kılma’ suçlarından oluşmaktadır.

Suç yoğunluğuna bakıldığında, kız kaçırma olayları ilk sırada yer almaktadır. Diğer yoğunlukları ise reşit olmayan mağdureyi kaçırma, çocuk kaçırma ve zorla alıkoyma suçları oluşturmuştur. Mağdur noktasında ise, bayanlar ve çocuklar ön plandadır. 2008 yılında kent merkezinde toplam 140 adet ‘hürriyeti tahdit’ suçu işlenmiştir. Bu suça ait dağılımda ise, hemen hemen tüm mahallelere dağılan ortalama bir yoğunluğun olduğu görülmektedir (Şekil 6.12.). Yenişehir Mahallesi dışında suçların yoğunluk gösterdiği Yusufklar, Ertuğrulgazi, Karacaoğlan, Şeyh Adil ve Namık

Kemal mahalleleri sosyo-ekonomik yönden geri kalmış mahallelerdir. Bu mahalleler, genellikle, yoksul insanların yaşadığı tek katlı ve müstakil tarzda yapılmış konutlar içermektedir. Eski yerleşim yeri olma özelliğinden dolayı bu mahallelerdeki sokak genişlikleri araç giriş ve çıkışına uygun değildir. Bundan dolayı, bir kısım belediye ve güvenlik hizmetleri de yeterince sağlanamamaktadır. Özellikle, güvenlik hizmetlerinin aksaması, sosyal kontrolsüzlükle birlikte suça eğilimli kişiler için uygun ortamın oluşmasına yol açmaktadır.

Şekil 6.12. 2008 Yılında İşlenen Hürriyeti Tahdit Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

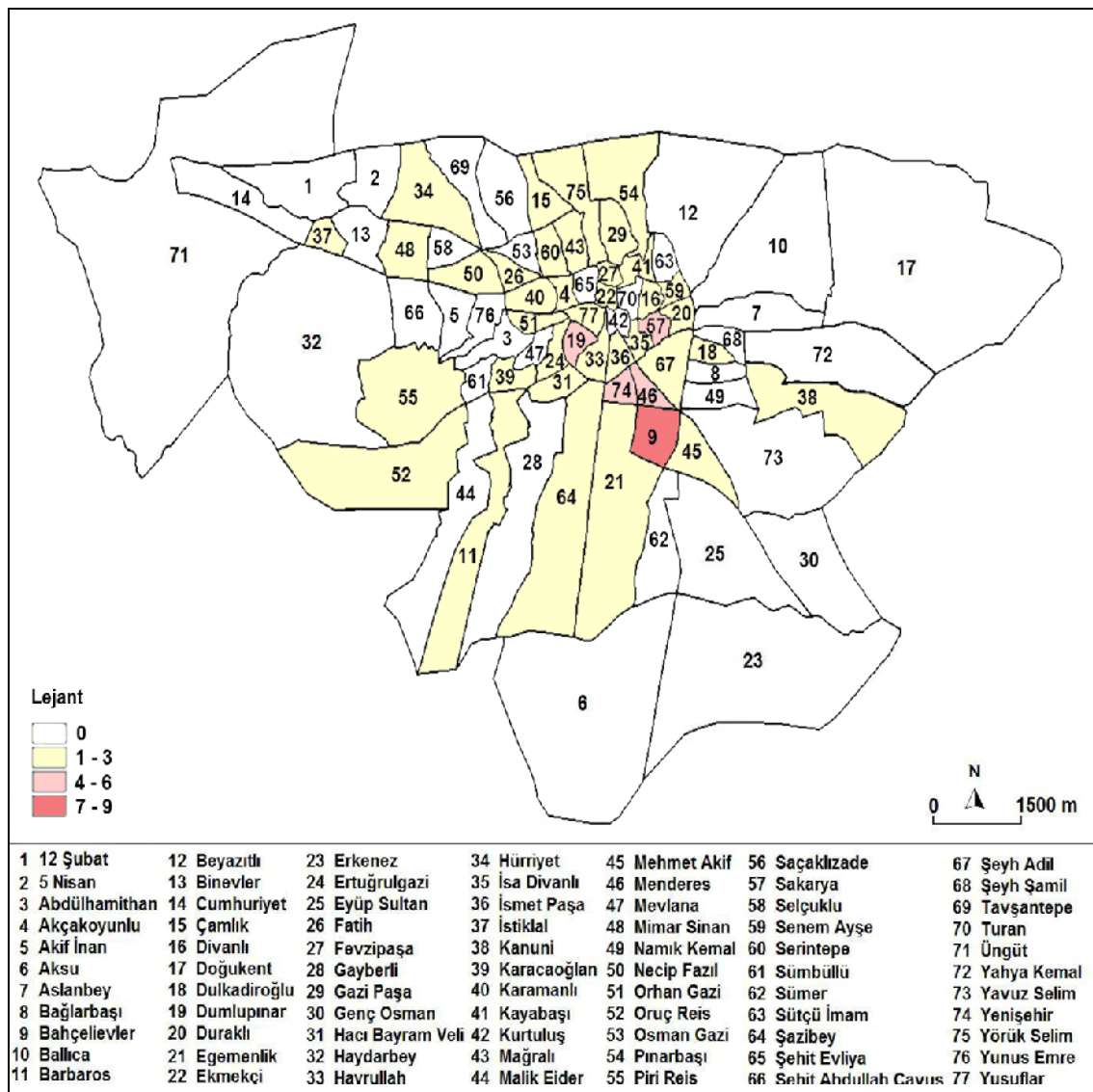
6.5.2.3. Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırı Suçu

2008 yılı içerisinde cinsel taciz suçu 66 kez, cinsel saldırı suçu ise 11 kez işlenmiştir. Cinsel saldırı suçundaki sayının az olması ve cinsel taciz suçu ile aynı suç kategorisi içerisinde yer almış olmasından dolayı birlikte değerlendirilmeye alınmıştır.

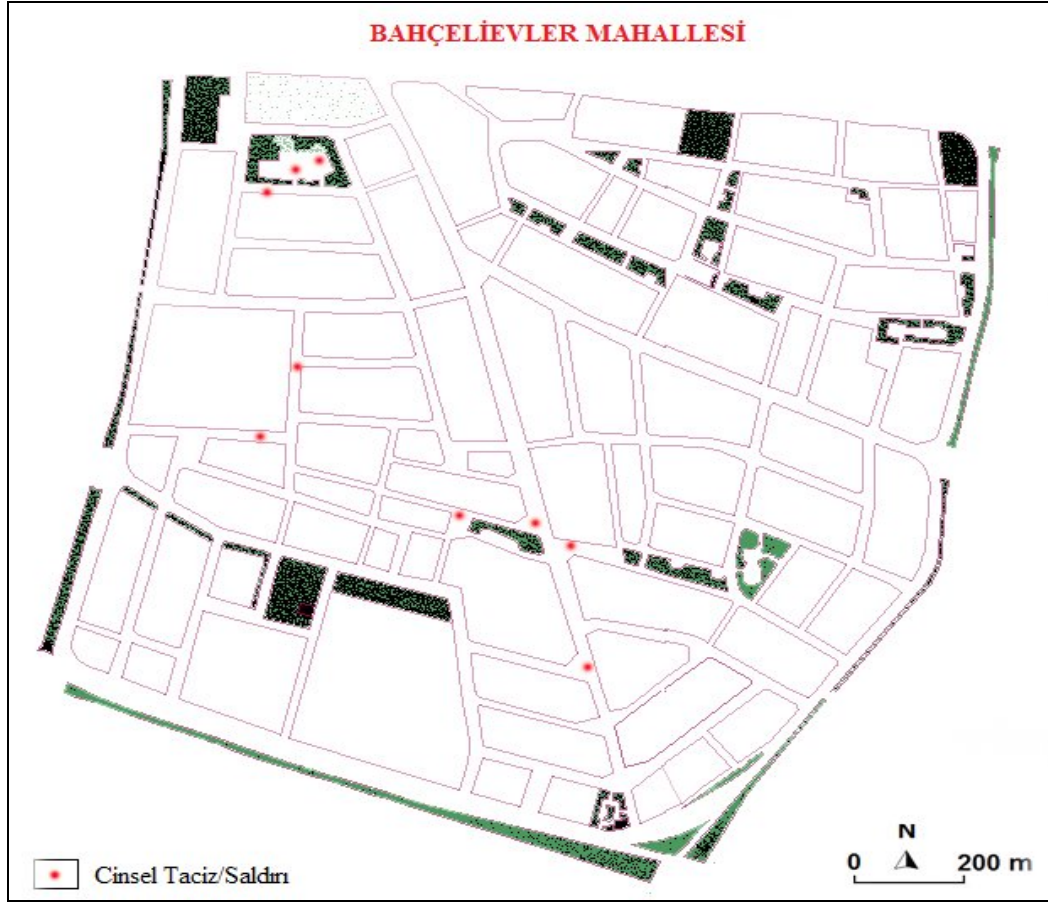
Bu suçlar, merkezin dışında yer alan mahallelerde ortalama bir dağılım gösterirken, merkeze yakın noktadaki Yenişehir, Dumlupınar, Sakarya, Menderes ve Bahçelievler mahallelerinde yoğunluk göstermiştir (Şekil 6.13.). Daha çok, alt gelir grubunda yer alan bireylerin yaşadığı Sakarya ve Dumlupınar mahalleleri mekânsal

özellik olarak, gecekondu tarzı yapılaşmaların yer aldığı, sokak genişlikleri dar olan ve akşam saatlerinde ana caddeleri dışında sokak aydınlatmalarının yeterli olmadığı mahalle görüntüsü sergilemektedirler. Buna karşın Yenişehir, Bahçelievler ve Menderes mahalleleri genellikle planlı ve çok katlı binaların yer aldığı, sokak genişlikleri dar olmayan mekânsal özelliklere sahiptirler. Merkeze yakın olmakla birlikte bu mahalleler; resmi kurumların, kurum lojmanlarının, okulların ve işyerlerinin büyük bir kısmını bünyesinde barındırmaktadır. Bundan dolayı, nüfus hareketi de bu alanlarda yoğunluk kazanmaktadır.

Suçun en fazla yaşandığı Bahçelievler Mahallesi'nin harita üzerindeki noktasal dağılımında ise, okul çevreleri ve park alanı dikkati çekmektedir (Şekil 6.14.). Suçun yoğunlaştığı bu alanlar, konut sayısının az olmasının da etkisiyle asayiş denetimlerinin yeterince yapılmadığı mekânlardır.

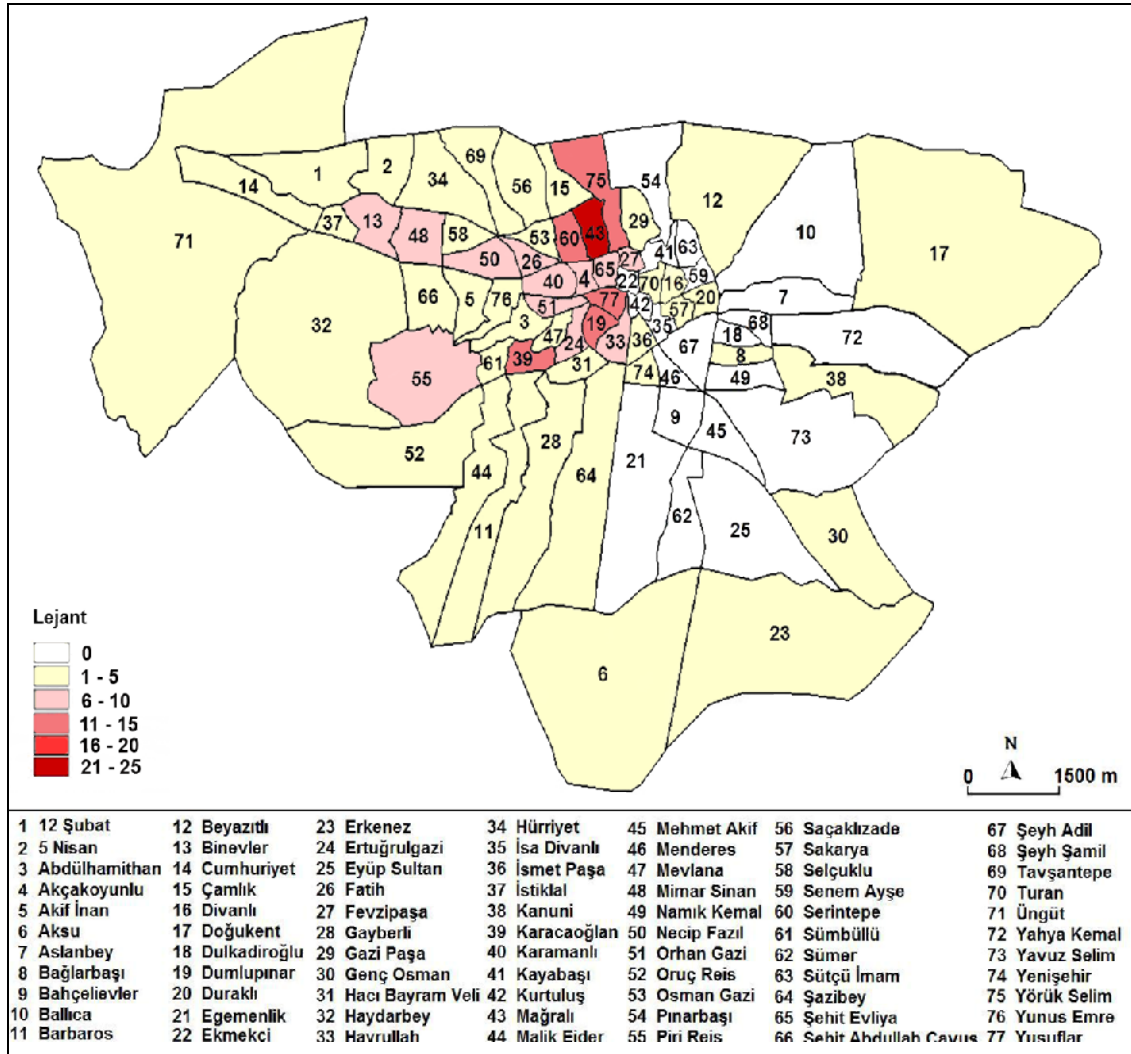
Şekil 6.13. 2008 Yılında İşlenen Cinsel Taciz ve Cinsel Saldırı Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

Şekil 6.14. 2008 Yılında Bahçelievler Mahallesinde İşlenen Cinsel Taciz/Saldırı Suçlarının Dağılımı

6.5.2.4. Aile Fertlerine Kötü Muamele Suçu

2008 yılında, aile fertlerine kötü muamele suçu 276 kez işlenmiştir. Bu suça ait yoğunluklar ise, şehrin daha çok kuzey, kuzeybatı ve batı yönündeki yeni gelişmekte olan mahallerde dağılım göstermiştir. Mağralı, Yörükselim, Serintepe, Yusufklar, Dumlupınar, Karacaoğlan suçun en yoğun işlendiği mahallelerdir (Şekil 6.15.). Bu mahalleler, sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından geri kalmış mahalle statüsündedirler. Mahalleler mekânsal yapı olarak da benzer özellikler sergilemektedirler. Genellikle tek katlı ve iç içe geçmiş konut yapıları hakimdir. Bu tarz yapılar, genellikle varoş olarak nitelendirilen ve yoksul insanların yaşadığı mekânlar olarak bilinmektedir. Sosyal ve ekonomik durum insanların aile yaşantılarını etkilediği gibi, ailede olumsuz davranışlar olarak da kendini göstermektedir.

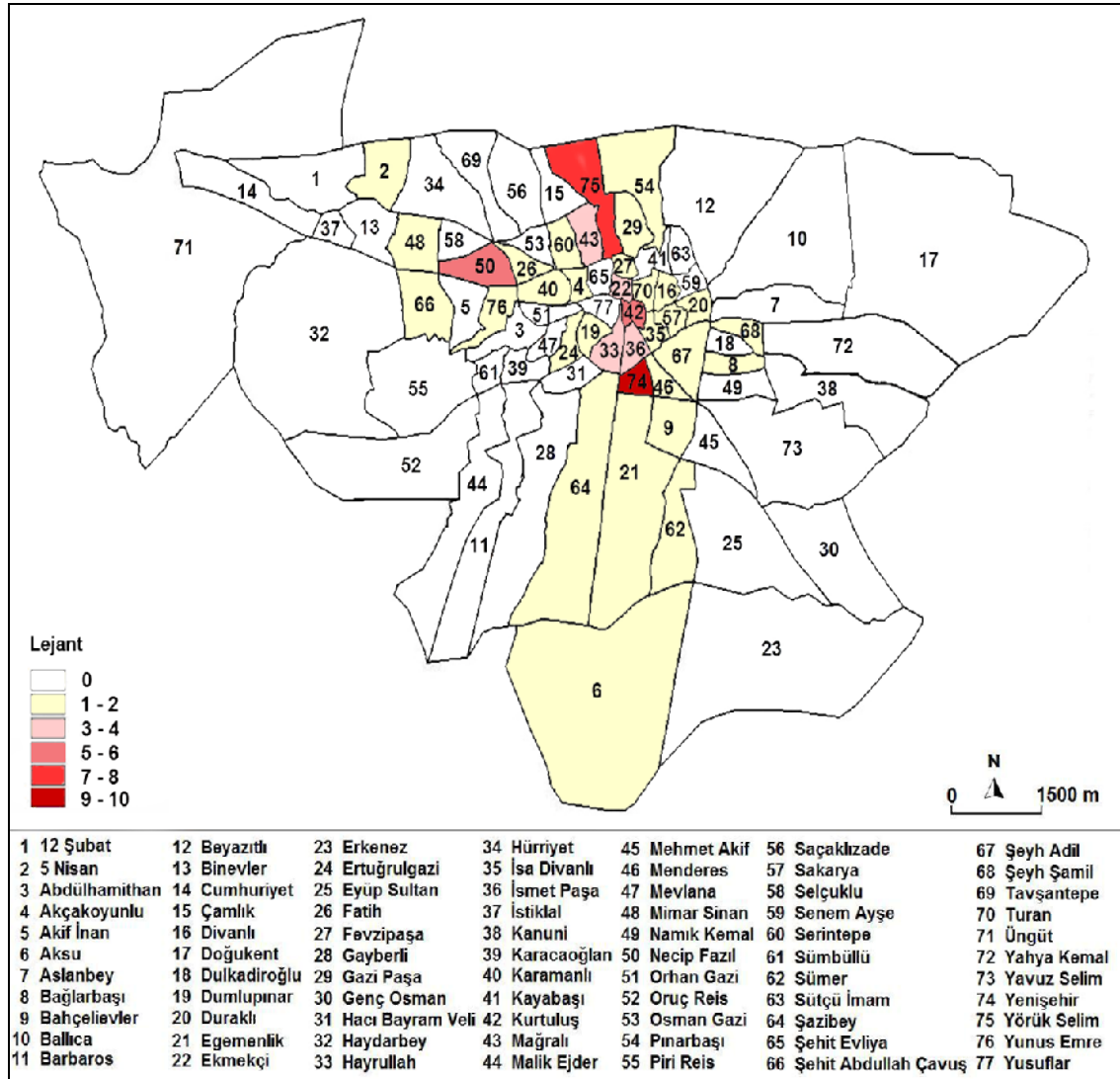
Şekil 6.15. 2008 Yılında İşlenen Aile Fertlerine Kötü Muamele Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı

6.5.3. Devlet İdaresi Aleyhinde İşlenen Suçlar

Devlet idaresi aleyhinde işlenen suçlar grubunda yer alan bu suç türü, kolluk ve diğer devlet memurlarına karşı işlenen mukavemet, hakaret, saldırı, rüşvet, zimmet, ihtilas ve irtikâp suçlarından oluşmaktadır. 2008 Yılında devlet idaresi aleyhinde işlenen suçların toplam sayısı 78 olup, tamamı kolluk kuvvetlerine yönelik olarak işlenmiştir.

6.5.3.1. Kolluk Kuvvetlerine Hakaret, Mukavemet, Darp/Saldırı Suçu

Bu suça ait dağılıma bakıldığında, suçların şehrin Merkez, Kuzey ve Kuzey Batı istikametlerinde yer alan mahallelerde yoğunlaştığı görülmektedir. Yenişehir, Yörükselim, Kurtuluş ve Necip Fazıl mahalleleri suçun en çok işlendiği mahallelerdir (Şekil 6.16.).

Şekil 6.16. 2008 Yılında İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Hakaret, Mukavemet, Darp/Saldırı Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı

Kolluk Kuvvetlerine karşı işlenen hakaret, mukavemet ve darp suçlarını mahalle ölçeğinde incelediğimizde ise, suçların Yenişehir Mahallesi Trabzon Bulvarı, Cumhuriyet Bulvarı, Cahit Zarifoğlu Caddesi ve Dayızade Mehmet Efendi Caddesi üzerinde (Ek 6.), Kurtuluş Mahallesi yer alan Atatürk Bulvarı ve Şekerdere kavşağı üzerinde (Ek 7.), Necip Fazıl Mahallesi yer alan Necip Fazıl Kısakürek Bulvarı üzerinde (Ek 8.), Yörük Selim Mahallesi sınırları içerisinde yer alan Devlet Hastanesi içerisinde ve Gazi Mustafa Kuşçu Caddesi üzerinde (Ek 9.) işlendiği görülmektedir.

Devlet Hastanesinin, sağlık sorunları nedeniyle her düzeyde insanın uğradığı önemli ve stres düzeyi yüksek bir mekân olması, bulvar ve caddeler üzerinde araç park sorununun yaşanması, trafikte kesilen her türlü cezanın kasıtlıymış gibi algılanması suçun bu mekânlarda yoğunlaşmasına neden olmaktadır.

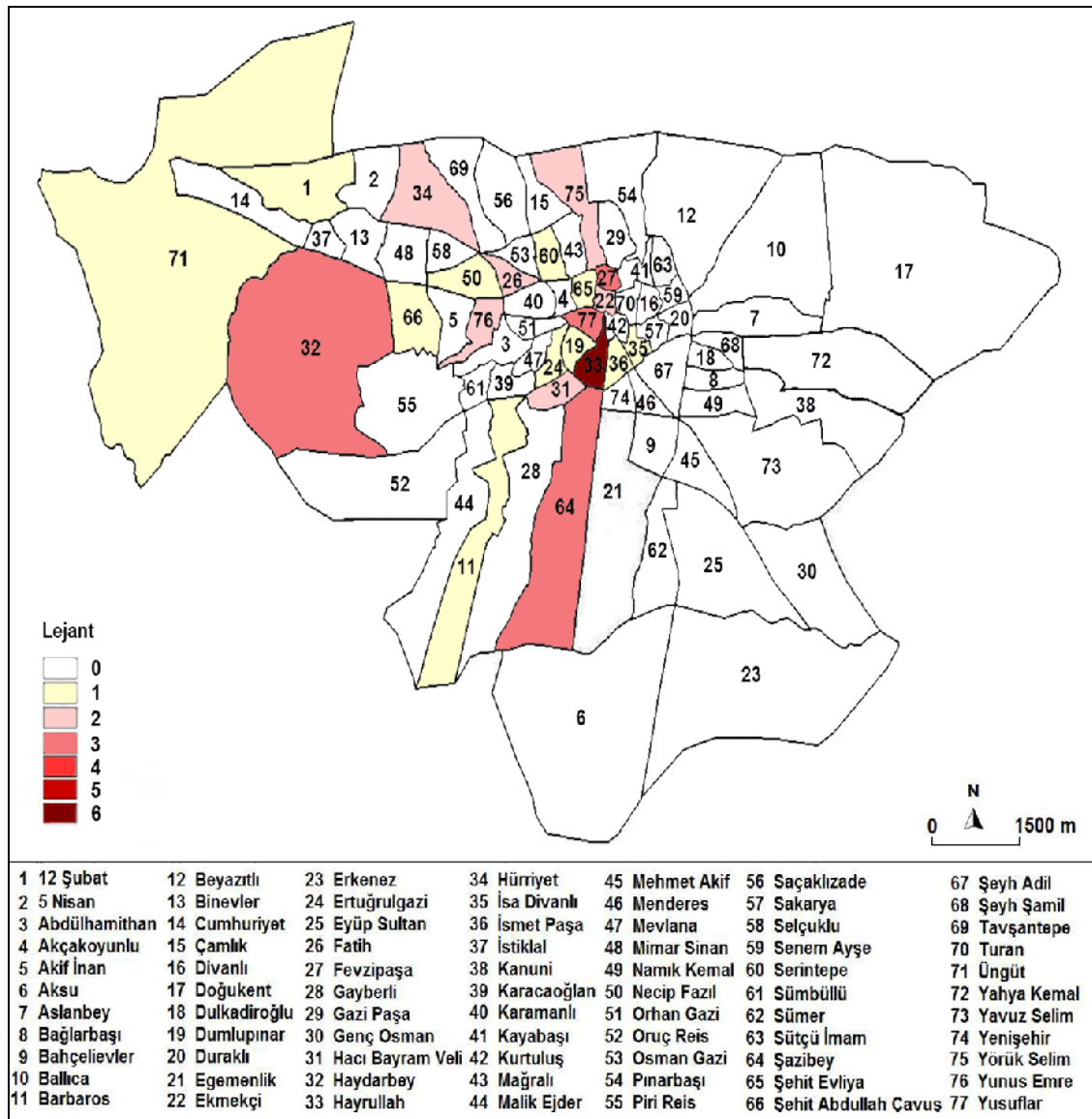
6.5.4. Şahsa Karşı İşlenen Diğer Suçlar

Şahsa karşı işlenen diğer suçlar; 6136 sayılı kanuna muhalefet, meskûn mahalde silah atmak, insan ticareti, intihar ve intihara teşebbüs suçlarından oluşmaktadır. 2008

yıldaki bu suçlarla ilgili olay sayısı 59 adettir. Bunlardan 41 adedini 6136 sayılı kanuna muhalefet suçu ve 18 adedini intihar ve intihara teşebbüs suçları oluşturmaktadır.

6.5.4.1. 6136 Sayılı Kanununa Muhalefet ve Meskûn Mahalde Silah Atmak Suçları

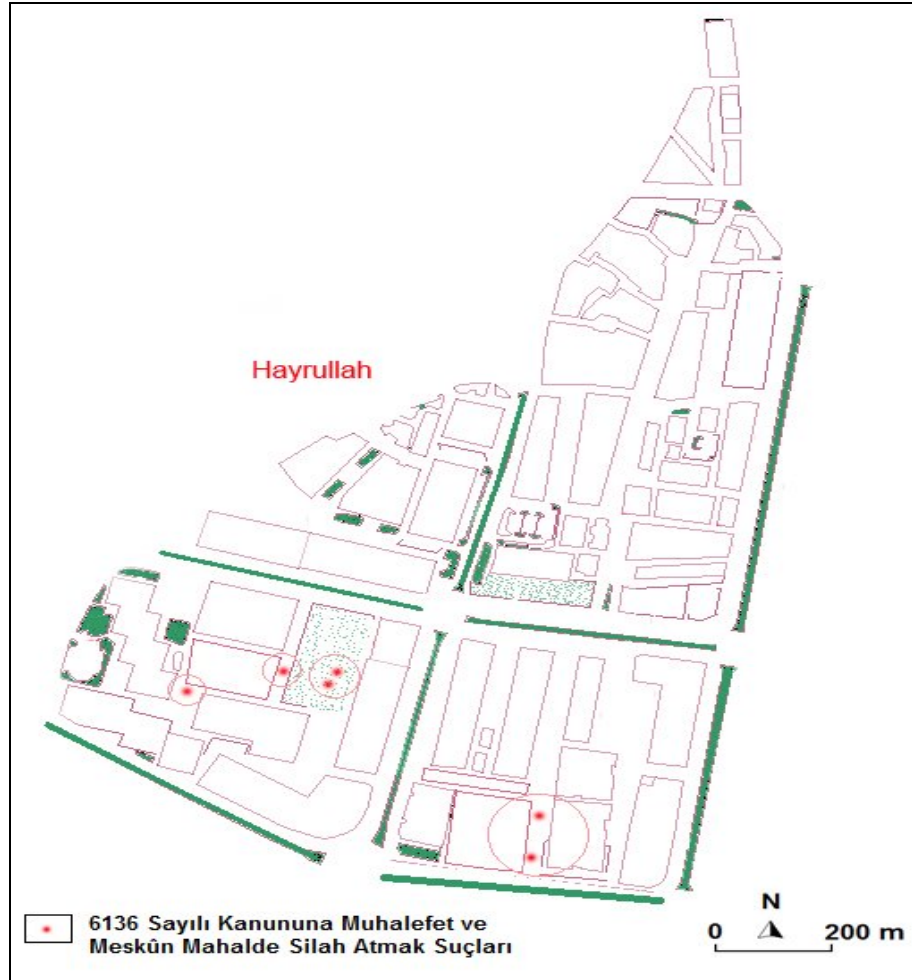
6136 sayılı kanuna muhalefet suçu, ruhsatsız ve kanuna aykırı olarak taşınan her türlü ateşli silah ile kesici ve delici aletleri kapsamaktadır. 2008 yılında işlenen toplam 41 suçun harita üzerindeki dağılımında ise, suçların şehrin merkez, kuzey ve batı yönlerinde yoğunluk gösterdiği görülmektedir. Yoğunluk derecesinde ise Hayrullah Mahallesi, suçun en yoğun işlendiği mahalledir. Hayrullah Mahallesi dışındaki diğer mahalleler ise birbirine yakın oranlarda ortalama dağılım sergilemişlerdir (Şekil 6.17.).

Şekil 6.17. 2008 Yılında İşlenen 6136 Sayılı Kanununa Muhalefet ve Meskûn Mahalde Silah Atmak Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

Hayrullah Mahallesiindeki yoğunluk noktasal olarak incelendiğinde ise, suçun park ve ilköğretim okullarının çevrelerinde işlendiği görülmektedir (Şekil 6.18.).

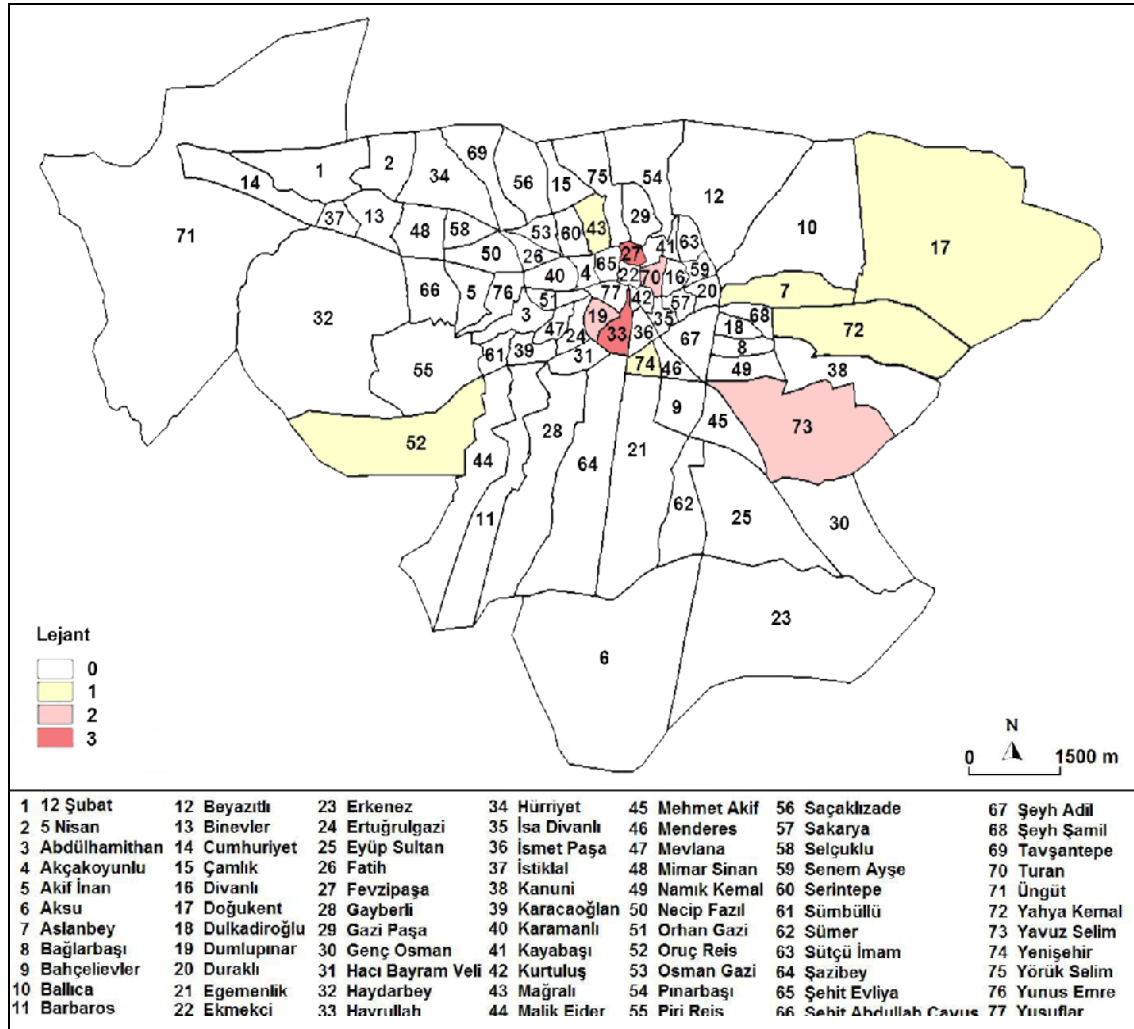
Okulların çevreleri ve okullara yakın yerde bulunan park alanları öğrencilerin sıklıkla bulunduğu mekânlardır. Çoğu zaman öğrenciler bu mekânlarda gruplaşma ve kız meselesi gibi sosyal meseleler yüzünden çatışma içerisine girmektedirler. Güvenlik güçlerinin bu tip mekânlarda sıklıkla yaptıkları denetim ve üst aramalarında kesici ve delici aletler ön plana çıkmaktadır.

Şekil 6.18. 2008 Yılında Hayrullah Mahaltesinde İşlenen 6136 Sayılı Kanununa Muhalefet ve Meskûn Mahalde Silah Atmak Suçlarının Dağılımı

6.5.4.2. İntihar ve İntihara Teşebbüs Suçları

İntihar ve intihara teşebbüs suçları ile ilgili olay sayısı 18'dir. Suç yoğunlukları, şehrin merkeze yakın, doğu ve güney batı istikametlerinde yer alan mahallelerde dağılım göstermiştir (Şekil 6.19.). Suçun en yoğun işlendiği Hayrullah ve Fevzipaşa Mahalleleri ile birlikte diğer mahalleler, genel olarak sosyo-ekonomik düzeyi düşük, çarpık yapılaşmanın hâkim olduğu alanlardır. İntihar olaylarında sosyal ve ekonomik durumun önemli etkisi bulunmaktadır. Ancak bu suçlara ilişkin verinin sınırlı olması, mekânsal faktörlerle ilişkilendirmede yetersiz kalmaktadır.

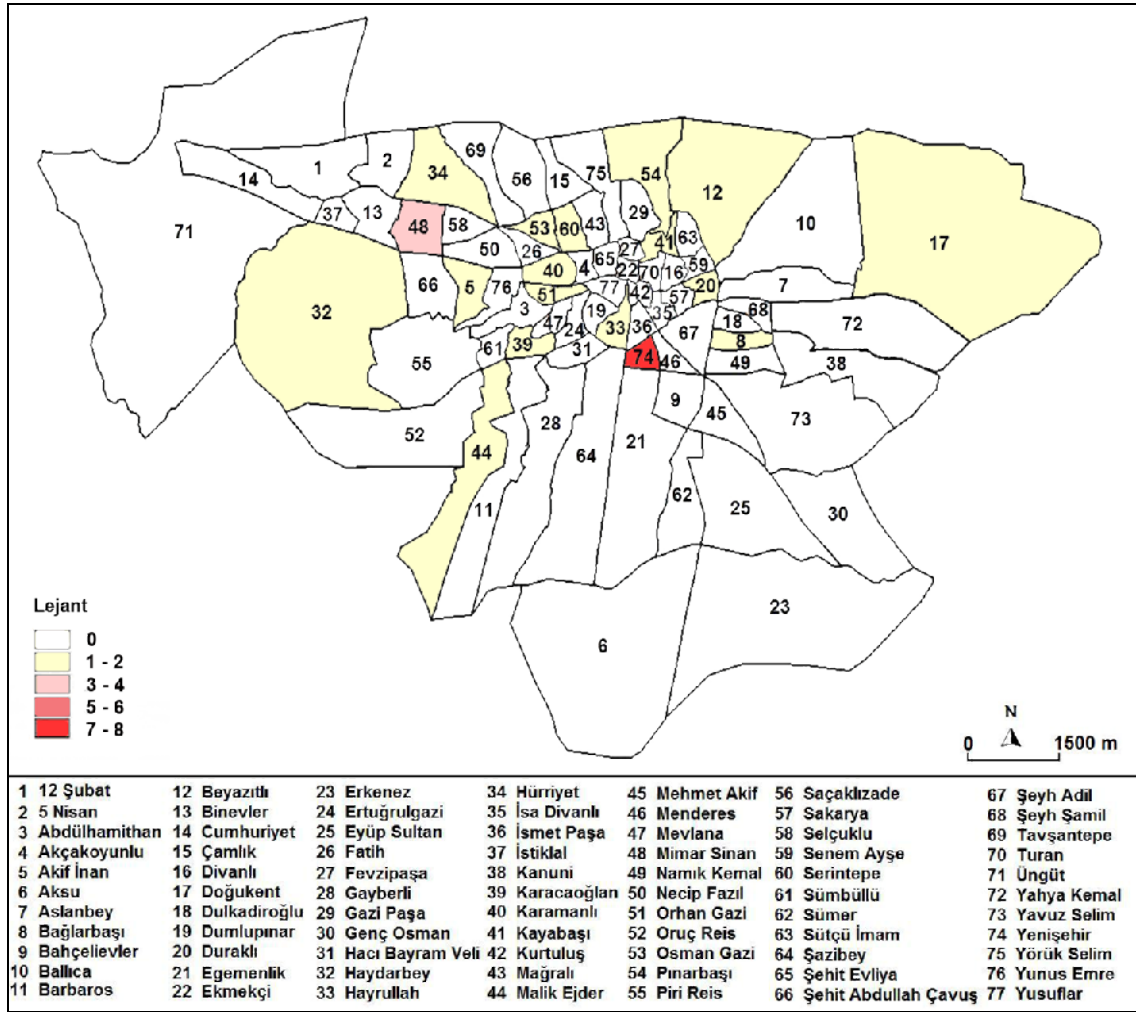

Şekil 6.19. 2008 Yılında İşlenen İntihar ve İntihara Teşebbüs Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

6.5.5. Şahsa Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçlar

Şahsa karşı işlenen tasnif dışı suçlar, suç kayıt defterlerinde yer alan ancak genellikle suç unsuru taşımayan olaylardır. Şüpheli ölüm, iş kazası, gıda zehirlenmesi, ilaç içmek suretiyle zehirlenme, düşme neticesinde yaralanmalar bu kategoride yer alan olaylardan bazılarıdır.

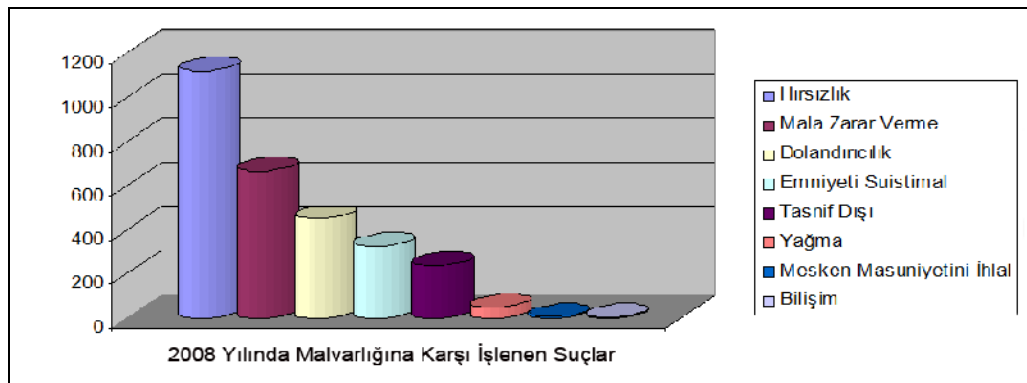
2008 yılı içerisinde, şahsa karşı işlenen tasnif dışı suçların sayısı 29 olup, yoğunluğu 'yüksekten düşme' ve 'sobadan zehirlenme' olayları oluşturmaktadır. Suçun mahalle bazındaki yoğunluk dağılımında ise, Yenişehir Mahallesi ilk sırada yer almaktadır (Şekil 6.20). Diğer 17 mahalle ise birbirine yakın oranlarda yoğunluklara sahiptirler. Yenişehir ve Mimar Sinan Mahalleleri dışında diğer mahallelerin sergilediği ortak özellik ise yoksullukla birlikte çarpık yapılaşma sorunudur. Bu mahallelerde görülen yüksekten düşme ve sobadan zehirlenme vakalarının arka planında kış mevsiminde kullanılan kömür sobasının, yazın ise balkon ve damlarda yatma alışkanlıklarının önemli rol oynadığı düşünülmektedir.

Şekil 6.20. 2008 Yılında İşlenen Şahsa Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçların Mahallelere Göre Dağılımı

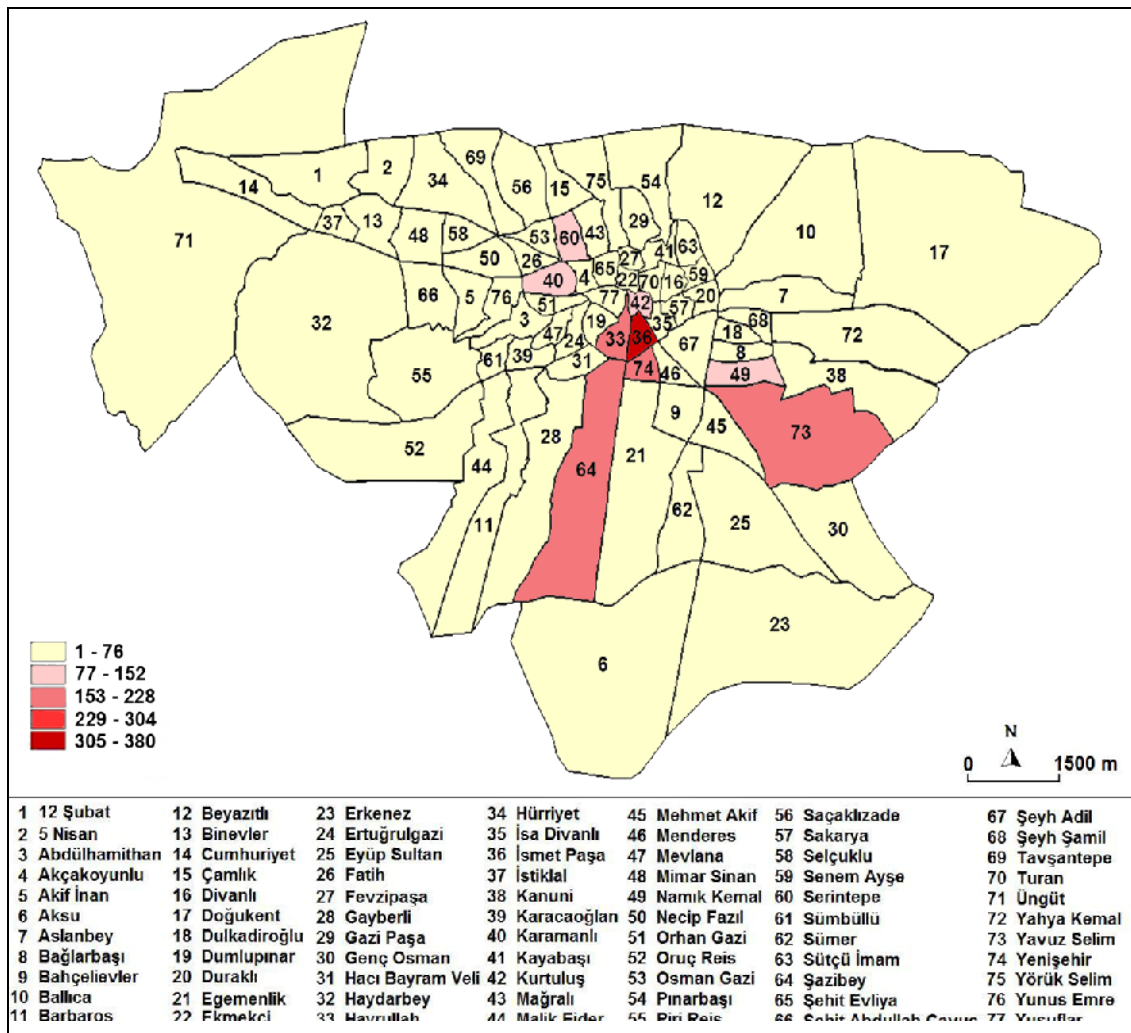
6.6. Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar

Malvarlığına karşı işlenen suçlar; hırsızlık, yağma, malvarlığına karşı işlenen diğer suçlar ve malvarlığına karşı işlenen tasnif dışı suçlar grubunda yer almaktadır. 2008 yılında malvarlığına karşı işlenmiş toplam suç sayısı 2.881 adettir. Bu suçlar arasında hırsızlık, mala zarar verme ve dolandırıcılık suçları ilk sıralarda yer almaktadır (Şekil 6.21.).

Şekil 6.21. 2008 Yılında İşlenen Malvarlığına Karşı Suçlar

Toplam 2.881 adet suçun mahallelere göre dağılımında ise, merkez ve merkeze yakın çevrede yer alan mahallelerde yoğunlaşma görülmektedir (Şekil 6.22.). Merkezde yer alan İsmetpaşa, Yenişehir ve Hayrullah mahalleleri sosyo-ekonomik yönden gelişmiş mahallelerdir ve çok sayıda konut ve işyerini bünyesinde barındırmaktadır. Keza, Yavuz Selim Mahallesi oto sanayi ve mobilyacılar sitesini, Şazibey Mahallesi de otobüs terminali, toptancılar sitesi, sebze hali, odun ve hayvan pazarı gibi geniş çaplı işyerlerini bünyelerinde barındırdıklarından bu mahallelerde nüfus hareketleri de yoğunlaşmaktadır. Bu mahallelere yapısal ve ekonomik açıdan bakıldığında, mekânsal özelliklerin suç işlemeye imkân verdiği ve hatta işlenen suçların türleri açısından da belirleyici olduğu ortaya çıkmaktadır (Cloward & Ohlin, 1960).

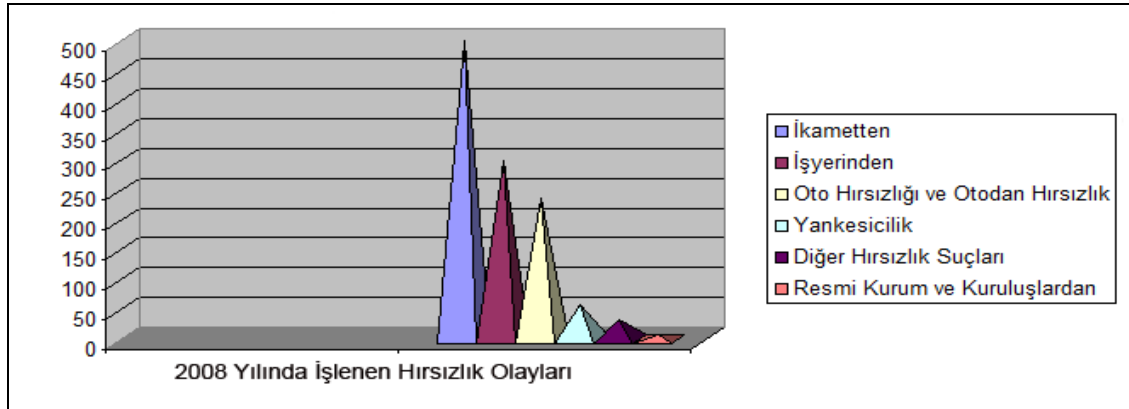

Şekil 6.22. 2008 Yılında İşlenen Malvarlığına Karşı Suçların Mahallelere Göre Dağılımı

6.6.1. Hırsızlık Suçları

Bu suç grubu içerisinde, ikametden hırsızlık, işyerinden hırsızlık, otodan hırsızlık, oto hırsızlığı, resmi kurum ve kuruluşlardan yapılan hırsızlık, yankesicilik, kapkaç, büyük ve küçükbaş hayvan hırsızlığı ve açıktan hırsızlık türleri yer almaktadır.

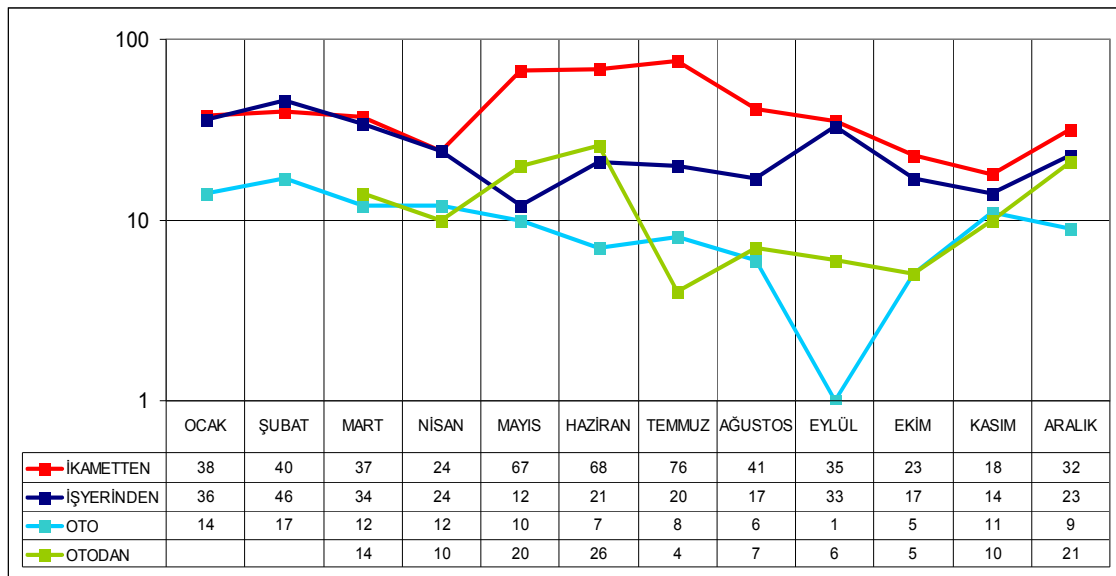
2008 yılında işlenen toplam 1.126 adet hırsızlık olayında yoğunluğu; ikametden, işyerinden ve otoyula ilgili hırsızlıklar oluşturmuştur (Şekil 6.23.).

Şekil 6.23. 2008 Yılında İşlenen Hırsızlık Suçları

Hırsızlık olaylarına ilişkin aylık rakamlar, belirli aylar dışında dengeli bir dağılımın gerçekleştiğini göstermektedir. Ancak ikametden, işyerinden, otodan ve oto hırsızlığı ile ilgili yoğunluklu olaylarda belirli aylardaki ani artışlar dikkati çekmektedir. Öyle ki, ikametden hırsızlıklarda ve otodan hırsızlıklardaki olaylar, yaz mevsiminde artış gösterirken, işyerinden hırsızlıklarda ve oto hırsızlıklarındaki olaylar kış mevsiminde artış göstermektedir.

Bazı hırsızlık türlerinde kış mevsiminde görülen artışlara rağmen Ocak ve Şubat aylarında otodan hırsızlıklarda hiçbir olayın yaşanmamış olması da ayrıca dikkat çeken bir noktadır. Diğer aylarda ise ortalama bir dağılım söz konusudur (Şekil 6.24.).

Şekil 6.24. 2008 Yılında İşlenen Hırsızlık Suçlarının Aylara Göre Dağılımı

Hırsızlık olaylarının yaygın olarak yaşandığı bazı suç türleri için yoğunluklar ise, hafta içinden hafta sonuna kayabilmektedir. Ancak genel yoğunluğun hafta içinde yaşandığını gösteren tabloya göre; toplamda Cuma gününe ait yoğunluk dışında diğer günlerde ortalama bir dağılım oluşmaktadır (Tablo 6.4.).

Tablo 6.4. Hırsızlık Suçlarının Günlere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Günler	İkametten	İş yerinden	Oto	Otodan	Yan kesicilik	Resmi Kurumdan	Diğer	Toplam
Pazartesi	71	47	13	12	5	1	6	155
Salı	64	37	18	10	4	-	5	138
Çarşamba	81	26	20	17	3	1	5	153
Perşembe	73	34	17	9	2	2	7	144
Cuma	86	57	23	24	6	-	3	199
Cumartesi	73	47	10	25	24	1	2	182
Pazar	51	49	11	26	13	1	4	155
Toplam	499	297	112	123	57	6	32	1126

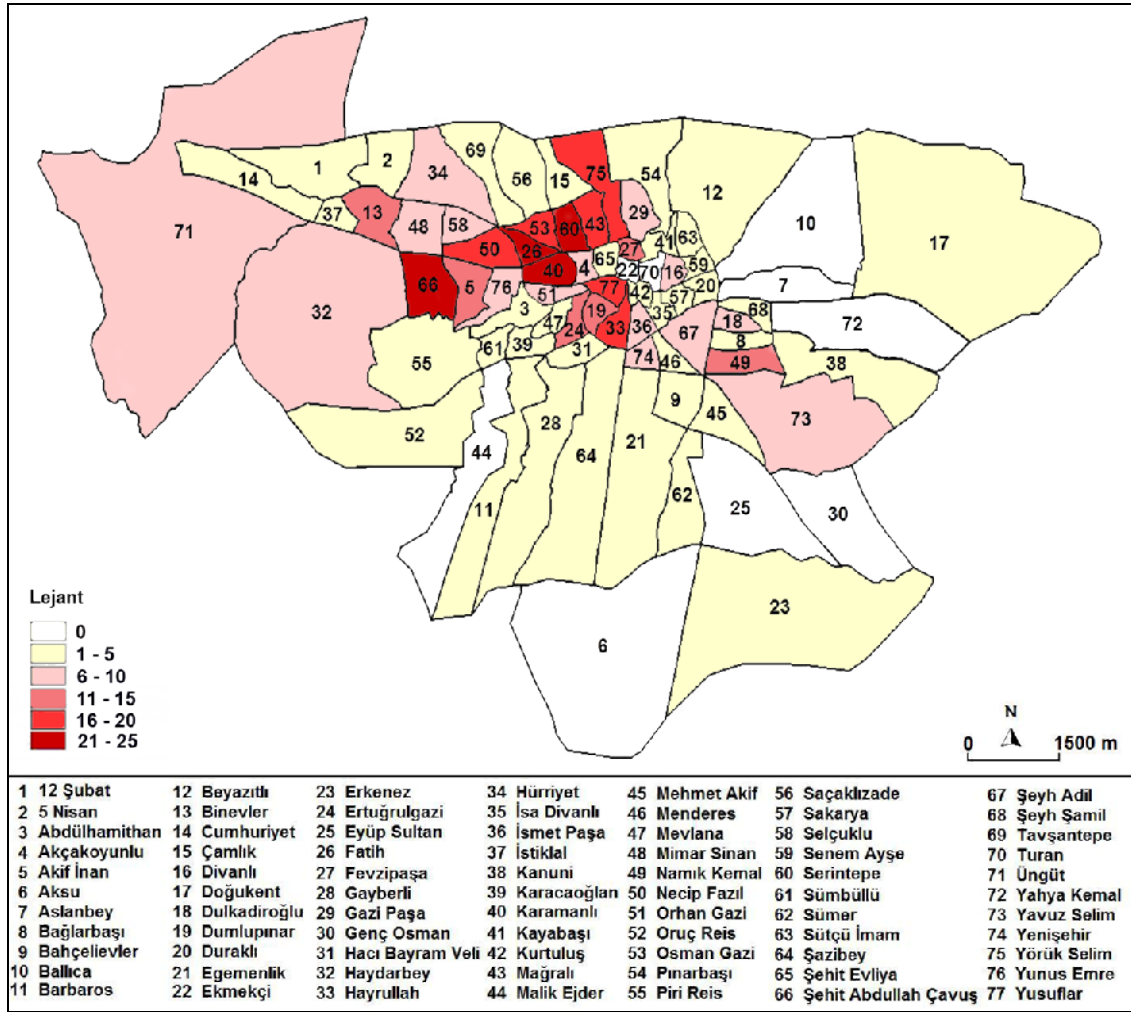
Hırsızlığın en çok yaşandığı türlerde ise 00.00-06.00 saatleri arası yoğunluğun artış gösterdiği zaman dilimidir. En az yoğunluk ise 06.00-12.00 saatlerinde görülmektedir. Geriye kalan 2 dilimde ise bazı hırsızlık türleri için kısmi artış ve azalmalar yaşanmıştır (Tablo 6.5.).

Tablo 6.5. Hırsızlık Suçlarının Saatlere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Hırsızlık Türü	06=12	12=18	18=00	00=06	Bilinmeyen	Toplam
İkametten	43	123	84	206	43	499
İşyerinden	44	41	27	179	6	297
Oto	16	5	23	61	7	112
Otodan	6	3	12	91	11	123
Yankesicilik	6	29	16	3	3	57
Resmi Kurumdan	-	5	-	-	1	6
Diğer	-	-	-	14	18	32
Toplam	115	206	162	554	89	1126

6.6.1.1. İkametten Hırsızlık Suçu

Gerek nüfus, gerekse konut sayısının fazlalığından dolayı kent merkezi, ikametden hırsızlık olaylarının yoğunluk gösterdiği alanlardır. Bu nedenle çevre mahallelerde görülen düşük yoğunluklar merkeze yaklaştıkça artmaktadır (Şekil 6.25.).

Şekil 6.25. 2008 Yılında İşlenen İkametten Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

Merkezde oluşan yoğunluk oranı ise mevsimsel olarak değişebilmektedir. Özellikle yaz ayları ikametden hırsızlık olaylarının tırmanışa geçtiği aylardır. Bu aylarda yaşanan olay sayısı yıl içindeki toplam sayının % 29,1'ini oluşturmaktadır. Kış aylarında ise özellikle düşük oranlı artış yaşanması ve bu artışların okulların yarıyıl tatiline denk gelen dönemlerde gerçekleşmesi dikkat çekicidir. Yaz ve Kış ayları dışında kalan diğer aylarda ise ortalama düşüşler söz konusudur (Şekil 6.24).

İkametten hırsızlık olaylarının yaz aylarında artış göstermiş olmasının elbette birçok sebebi olabilir, ancak ikametlerin bu aylarda uzun süre boş kalması önemli bir etken olarak görünmektedir. Genel olarak;

- Okulların kapanmasıyla birlikte uzun süreli tatile çıkılması nedeniyle evler boş kaldığından hırsızlık olayları artmaktadır.
- İklimsel sıcaklıkların artış gösterdiği yaz aylarında kent merkezindeki evler yerine bağ evleri tercih edilmekte, kış aylarında ise tersi durum söz konusu olmaktadır. Dolayısıyla yazın kent merkezindeki evlerin, kışın da bağ evlerinin boş kalması sebebiyle hırsızlık olayları artmaktadır.

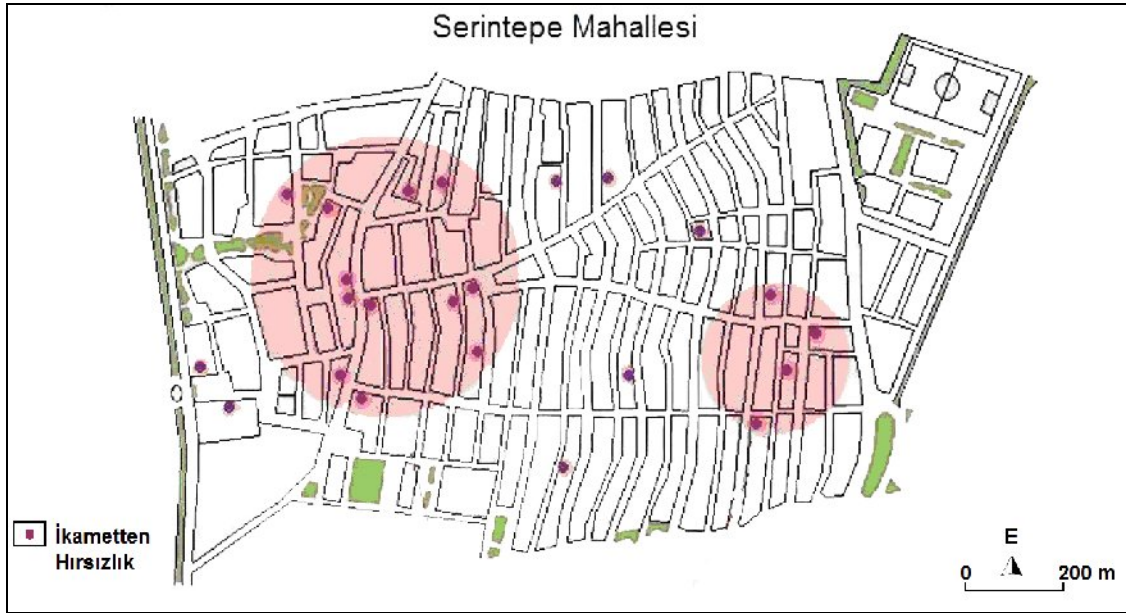
İkametlerin boş kalmasında başka faktörlerin de etkisi söz konusudur. Ailede çalışan sayısı ile birlikte okula giden öğrenci sayısı da bu konuda belirleyici olabilmektedir.

Bunun yanısıra ikametden hırsızlık olaylarının Cuma, Çarşamba ve Cumartesi günleri (Tablo 6.4.) ve akşam saatlerinde (Tablo 6.5.) yoğunlaşmasında; bağ evleriyle birlikte yakın ilçe, köy ve kasabalara gidenlerin sayılarında artış olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Ancak, Çarşamba günlerinde artan ikametden hırsızlık olaylarının sebebinin araştırılması gerekir. Cuma ve Cumartesi günlerinin hafta sonuna denk gelmesi nedeniyle ikametden hırsızlık olayları anlaşılabilirken, Çarşamba günü yoğunlaşan olaylara bir açıklama getirilememektedir.

İkametden hırsızlık olaylarında genel durum bu şekilde iken, özeld bireysel hata ve ihmaller göze çarpmaktadır. Örneğin, ikametden hırsızlık olaylarının en yoğun yaşandığı yerlerden birisi olan Serintepe Mahallesi (Ek 10.) ikametden hırsızlıkların tamamı, benzer sonuçlardan dolayı bireysel hataları ortaya çıkarmaktadır. Çünkü konut güvenliğine ilişkin basit ancak zaruri tedbirlerin bile alınmamış olması;

- Evlerin damlarından 'bakır eşya' çalınması,
- Cam kırmak suretiyle evlere girilmesi,
- Kapı kilitlerinin basit yöntemlerle açılması,

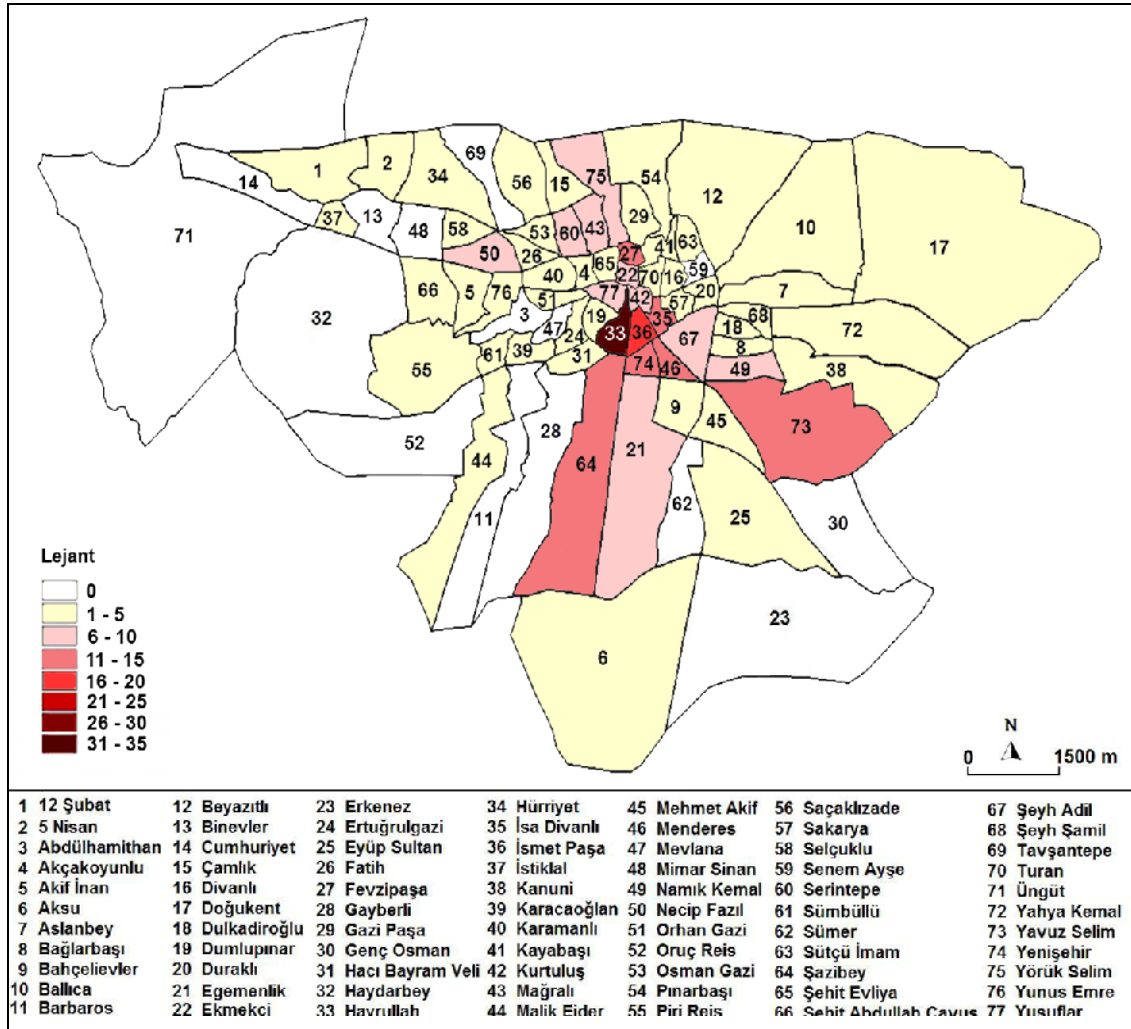
gibi tipik hırsızlık davranışlarının özellikle de kümeleşme gösteren alanlarda (Şekil 6.26.) tekrarlanmasına yol açmıştır.

Şekil 6.26. 2008 Yılında Serintepe Mahallesi'nde İşlenen İkametden Hırsızlık Suçlarının Dağılımı

6.6.1.2. İşyerinden Hırsızlık Suçu

Orta ve küçük ölçekli işletmelerin ağırlıklı olarak merkez çevresinde faaliyet gösteriyor olması, işyerinden hırsızlık olaylarının buralarda yoğunlaşmasının nedeni olarak görünmektedir (Şekil 6.27.).

Şekil 6.27. 2008 Yılında İşlenen İşyerinden Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

Yine merkez çevresinde yer alan bu işyerlerinin büyük çoğunluğu, gündüz ve belirli saat dilimlerinde açık bulunmaktadır. Bu açıdan hırsızlıklar gündüze ve geceye göre farklılık göstermektedir. Hırsızlıkların % 29,2'sinin gündüz, % 70,8'inin ise gece yaşandığı (Tablo 6.5.) kent merkezinde, gündüz gerçekleşen hırsızlıklar; genelde küçük çaplı ve bireysel hırsızlık girişimleriyle sınırlı iken, geceleri daha organize ve daha büyük çapta hırsızlık girişimleri ön plana çıkmaktadır. Gündüz gerçekleşen hırsızlıklarda kalabalık mağazalar ve kamera takip sisteminin olmadığı işyerlerinin tercih edildiği görülürken, geceleri ise polis kontrolünün zayıf olduğu ve ışıklandırmanın yeterli olmadığı alanlardaki işyerlerinin tercih edilmiş olduğu görülmektedir.

İşyerinden hırsızlık olaylarının en çok yaşandığı yer olan Hayrullah mahallesinde olayların % 78,8'i gece, % 21,2'si ise gündüz gerçekleşmiştir. Belirli alanlarda kümelenme gösteren (Şekil 6.28) olaylarda hırsızlığın boyutu da gündüz ve geceye göre değişiklik göstermiştir. Gündüz vakti, kamera takip sisteminin olmadığı işyerleri hedef olurken, geceleri alarm sistemi bulunmayan ve aydınlatması yeterli olmayan işyerleri hedef haline gelmiştir. Ayrıca, gece hırsızlıklarının tamamı asma kilit, kapı kilidi ve cam kırmak suretiyle gerçekleşmiştir. Gündüz gerçekleşen hırsızlıklarda yoğunlukları sırasıyla;

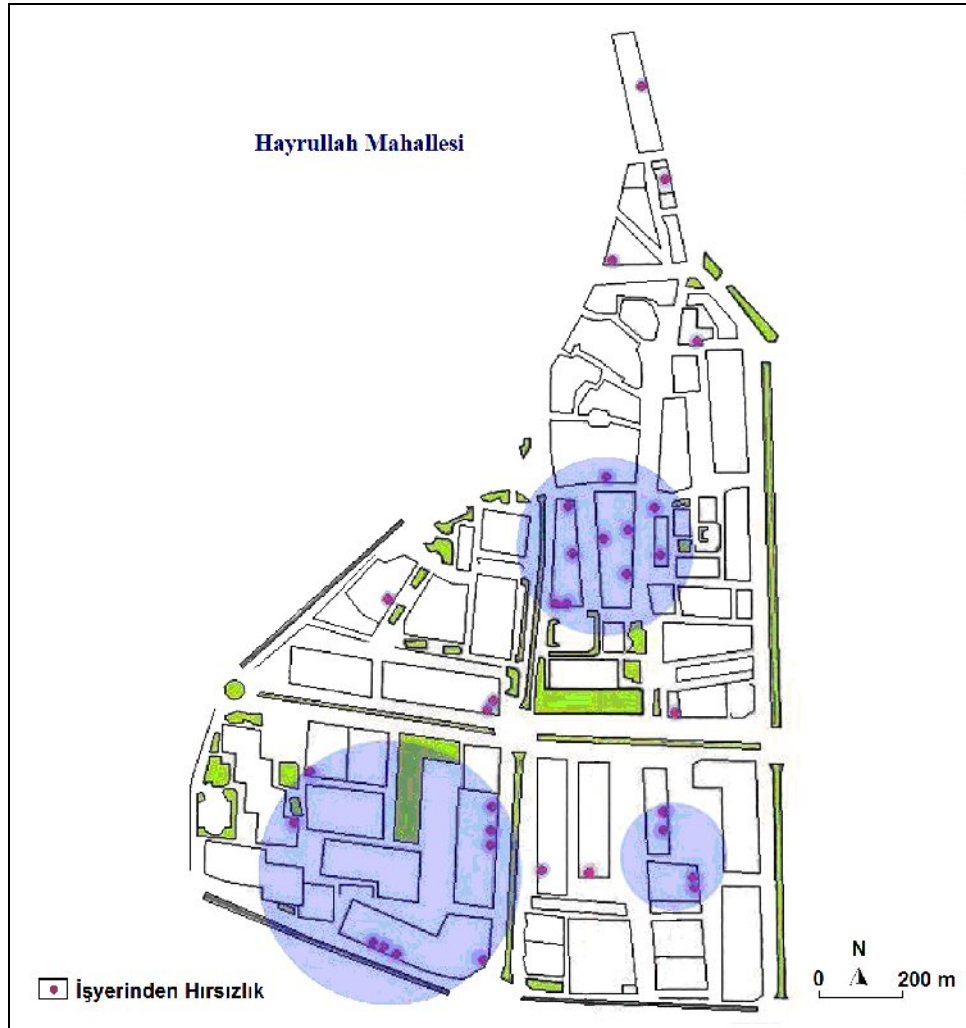
1. Cep telefonu (telefon bayileri ve işyerlerinde tezgâh üstünde bırakılan telefonlar)
2. Giysi (mağazalar)
3. Kasa (el çabukluğu marifetiyle yazar kasalardan alınan paralar) hırsızlıkları oluştururken,

Gece hırsızlıklarında ise;

1. Bilgisayar ağırlıklı elektronik ürünler (beyaz eşya mağazaları, internet kafeler, diğer işyerleri)
2. Tekel ürünleri (tekel bayileri, market ve bakkallar)
3. Gıda ürünleri (market ve bakkallar) oluşturmuştur.

Cep telefonu ve bilgisayar ürünlerinin hırsızlıkta ilk sıralarda yer almış olması; hafif yük olmasından, maddi değerinden ve kolay nakde çevrilebilme özelliklerinden kaynaklanmaktadır.

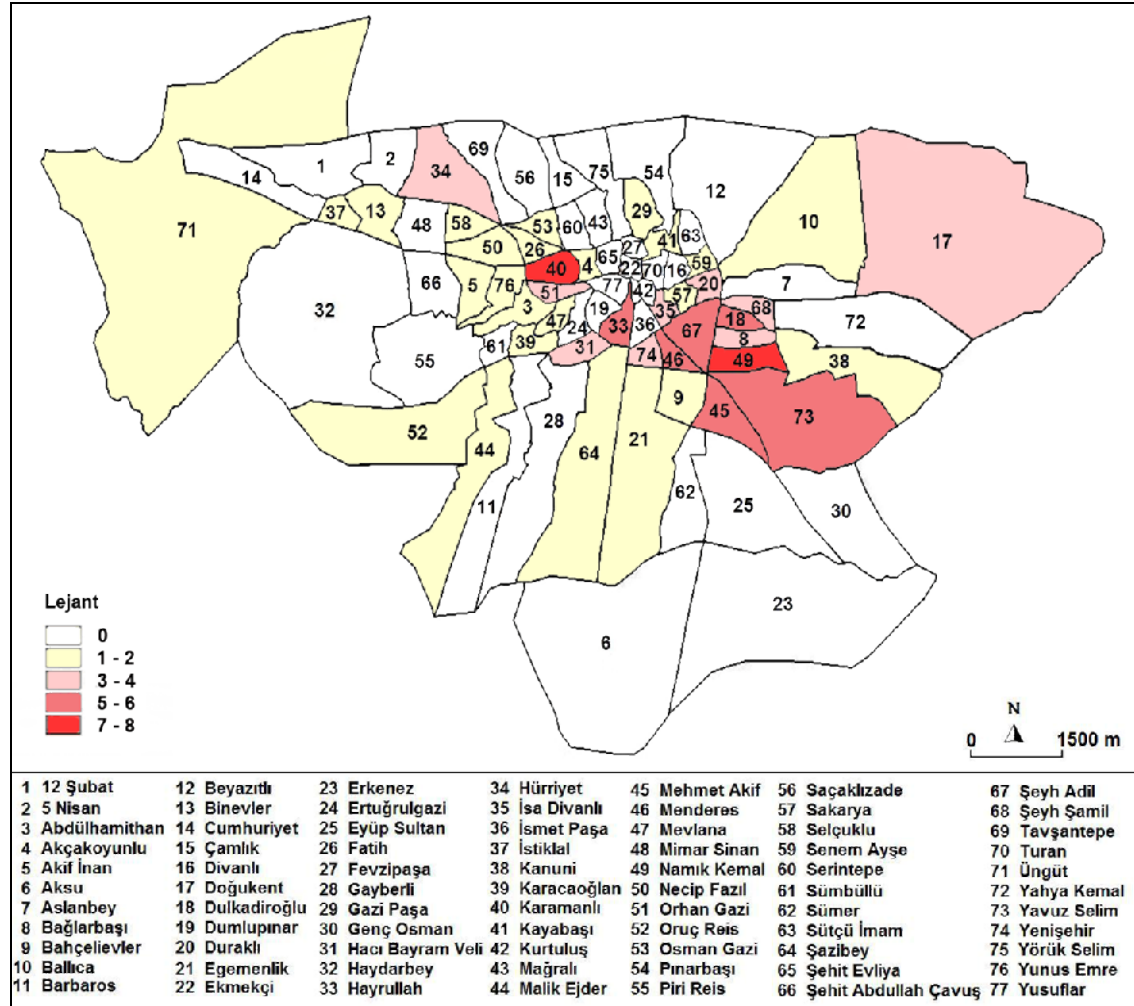
Gündüz ve gece arasında farklılık gösteren olaylar, mevsimsel değişimlerin yaşandığı aylarda da oransal farklılıklar göstermektedir. Özellikle kış aylarında yaşanan olay sayısında ciddi oranda artışlar görülmektedir (Şekil 6.24.). Çünkü bu aylarda mont, palto gibi kışlık kıyafetlerin yoğun olarak kullanılması çalınan eşyaların kolayca gizlenmesini sağlamaktadır (Karakaş, 2004: 26).

Şekil 6.28. 2008 Yılında Hayrullah Mahallesinde İşlenen İşyerinden Hırsızlık Suçlarının Dağılımı

6.6.1.3. Oto ve Otodan Hırsızlık Suçu

2008 yılında 112 kez oto hırsızlığı, 123 kez de otodan hırsızlık suçları meydana gelmiştir. Oto hırsızlık suçlarının harita üzerindeki dağılımına bakıldığında, suçun sosyo-ekonomik yönden zayıf mahallelerde yoğunlaştığı görülmektedir (Şekil 6.29.). Karamanlı, Namık Kemal, Hayrullah, Menderes, Şeyh Adil, Dulkadiroğlu, Mehmet Akif ve Yavuz Selim mahalleleri yoğunlukları oluştururken, diğer mahalleler ortalama bir dağılım göstermiştir. Bu mahallelerde otomobil hırsızlığının dışında her türlü araç hırsızlıkları da gerçekleşmektedir. Sokakların genellikle dar olması ve bundan dolayı araçların gelişigüzel noktalara park edilmesi, sokak ve caddelerdeki aydınlatma sorunları bu mahallelerin en belirgin özelliklerinden olup hırsızlıkların 00-06 saatleri arasında yoğunluk göstermesine neden olmaktadır (Tablo 6.5.). Ayrıca araçların güvenlik önlemlerinin yetersiz olması da bu mahallelerde gerçekleşen hırsızlık olaylarında önemli faktör olarak görülmektedir.

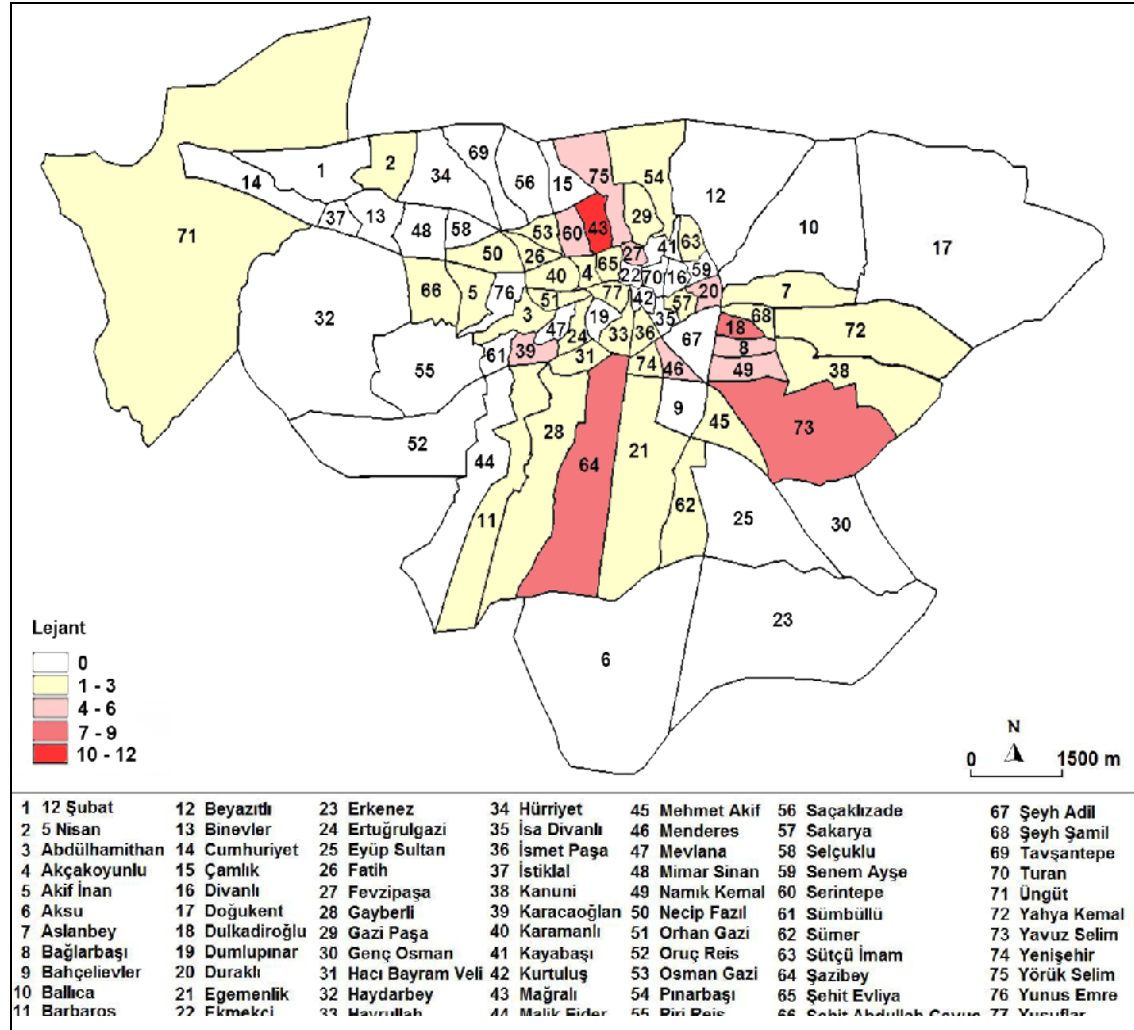

Şekil 6.29. 2008 Yılında İşlenen Oto Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

Otodan hırsızlıklarda ise, suçun işyerleri ve ticari faaliyetlerin yüksek olduğu alanlara doğru kaydığı görülmektedir (Şekil 6.30.). İsmetpaşa, Yenişehir, Kurtuluş, Hayrullah, Yavuz Selim ve Şazibey Mahalleleri nüfus, iş ve ticari faaliyetlerin en yoğun olduğu alanlardır. Bu mahalleler ikamet, işyeri, alışveriş v.d. nedenlerden ötürü araçların uzun süre bırakıldığı yerlerdir. Otopark ve araç park alanlarının yetersiz

oluşundan dolayı araçlar caddelerin kaldırım kenarlarında ve ara sokaklarda uzun süre hatta günlerce park halinde bırakılmaktadır. Özellikle hafta sonu tatilinin yaşandığı günlerde uzun süreli parklardan dolayı hırsızlık olayları ciddi oranda artış göstermektedir (Tablo 6.4.).

Sonuç olarak, oto hırsızlığının otodan hırsızlık suçuna göre daha uzun zaman alması suçun daha sakin mekânlara kaymasına neden olurken, otodan hırsızlık suçu iş ve alışveriş merkezleri gibi araç sayısının ve yoğunluğun fazla olduğu yerlerde artış göstermektedir.

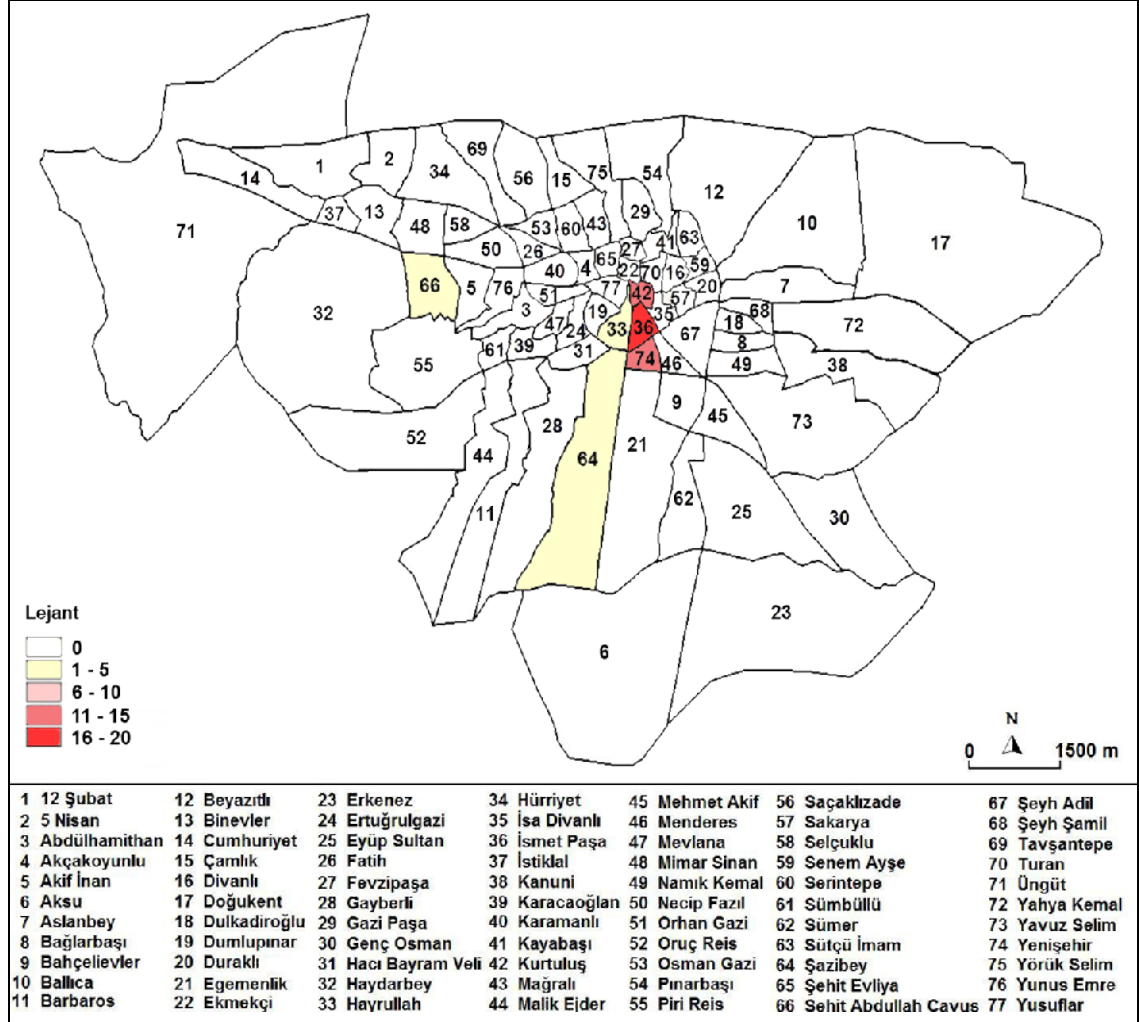

Şekil 6.30. 2008 Yılında İşlenen Otodan Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

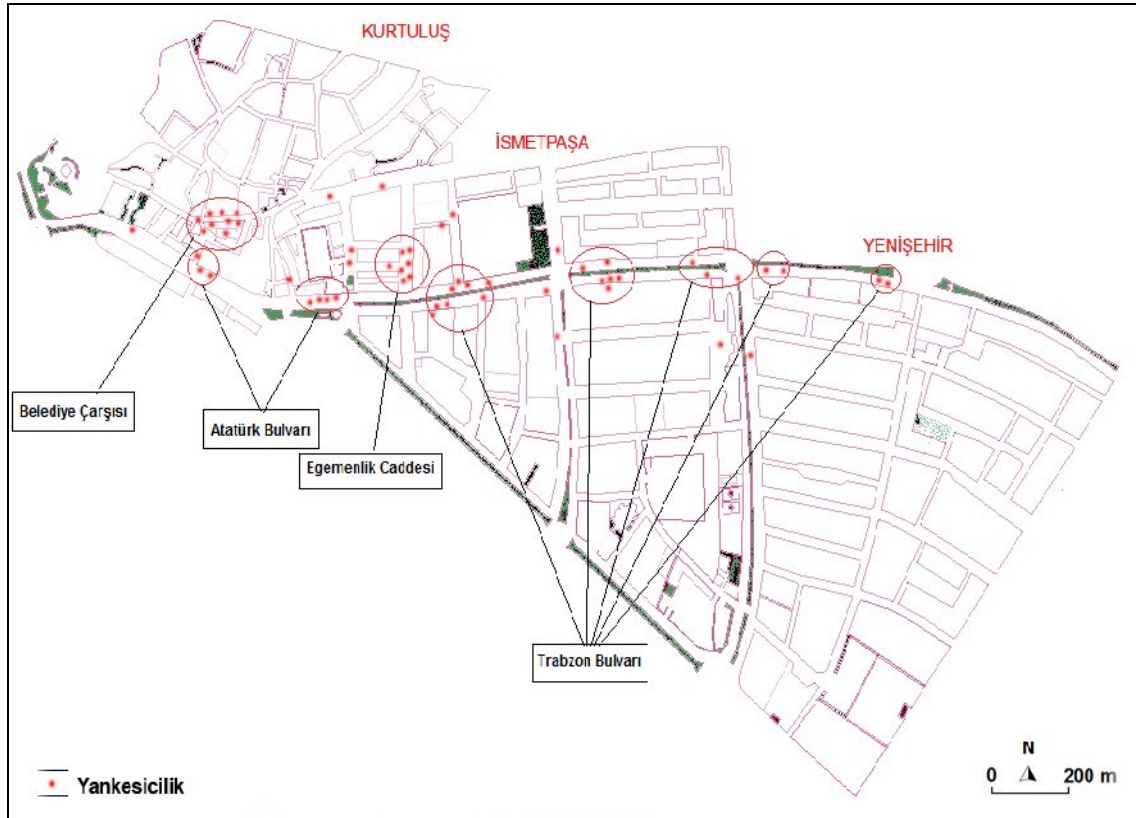
6.6.1.4. Yankesicilik Suçu

2008 yılında işlenen toplam yankesicilik suçu 57 adettir. Suçlar, İsmetpaşa, Kurtuluş ve Yenişehir mahalleleri gibi nüfus ve alışveriş mekânlarının yoğun olduğu mahallelerde artış göstermiştir (Şekil 6.31.). Bu mahallelerin sınırları içerisinde yer alan Trabzon Bulvarı, Atatürk Bulvarı, Milli Egemenlik Caddesi ve Belediye Pasajının yer aldığı çarşı alanı gündüz saatlerinde yoğun nüfus hareketliliğine sahip olduklarından işlenen suç sayısı da artış göstermiştir (Şekil 6.32.). Bulvar ve caddeler aynı zamanda araç trafiğinin de yoğun olarak kullanıldığı mekânlardır. Yapısal olarak, bulvar ve caddelerin üzerindeki yayaların kullandığı kaldırımlar; yeterli genişlikte olmayıp

insanların sıklık içerisinde yürüdükleri mekânlar olarak göze çarpmaktadır. Kalabalık insanların yürüdüğü dar kaldırımlar, insan kümelerinin oluştuğu dar mekânlar suçluların daha rahat hareket etmesine imkân tanımaktadır.

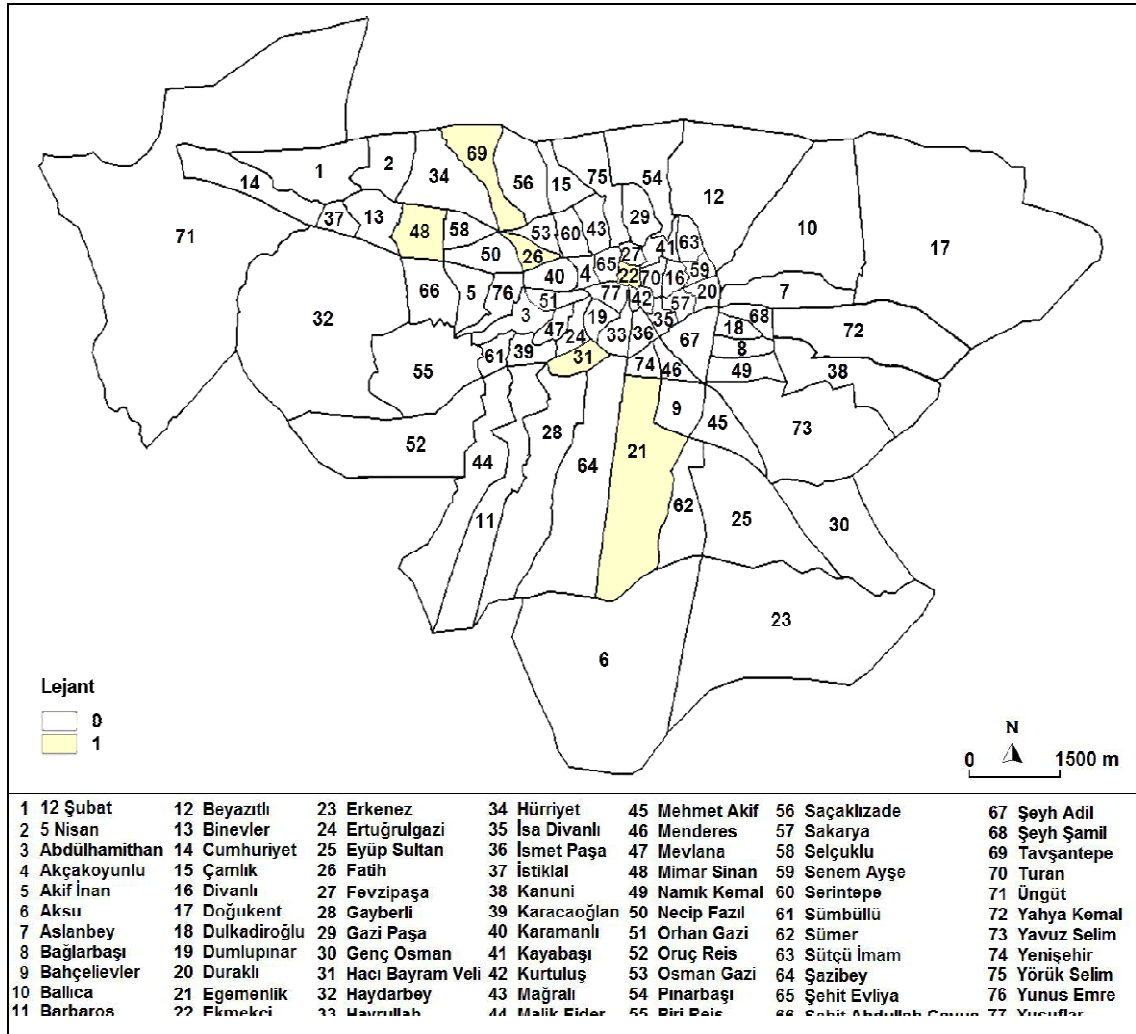
Şekil 6.31. 2008 Yılında İşlenen Yankesicilik Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

Şekil 6.32. 2008 Yılında İşlenen Yankesicilik Suçlarının Yoğunluk Gösterdiği Yerler

6.6.1.5. Resmi Kurum ve Kuruluşlardan Hırsızlık Suçu

2008 yılında işlenen resmi kurum ve kuruluşlardan hırsızlık suçunun sayısı 6'dır. Fatih, Egemenlik, Hacı Bayram Veli, Mimar Sinan, Ekmekçi ve Tavşantepe hırsızlık olaylarının gerçekleştiği mahalleler olup eşit dağılıma sahiptirler (Şekil 6.33). Mimar Sinan mahallesinde Binevler Telekom Müdürlüğü, Fatih mahallesinde Osman Gazi İlköğretim okulu, Egemenlik mahallesinde Tekel Deposu, Hacı Bayram Veli mahallesinde Dumlupınar Sağlık Ocağı, Ekmekçi mahallesinde Kale altı PTT şubesi ve Tavşantepe mahallesinde İtfaiye binası hırsızlık olaylarının gerçekleştiği mekânlardır. Bu suç türüne ait olay sayısının sınırlı olması, mekânsal özelliklerle ilgili çıkarımlarda bulunmada sıkıntı yaratmaktadır.

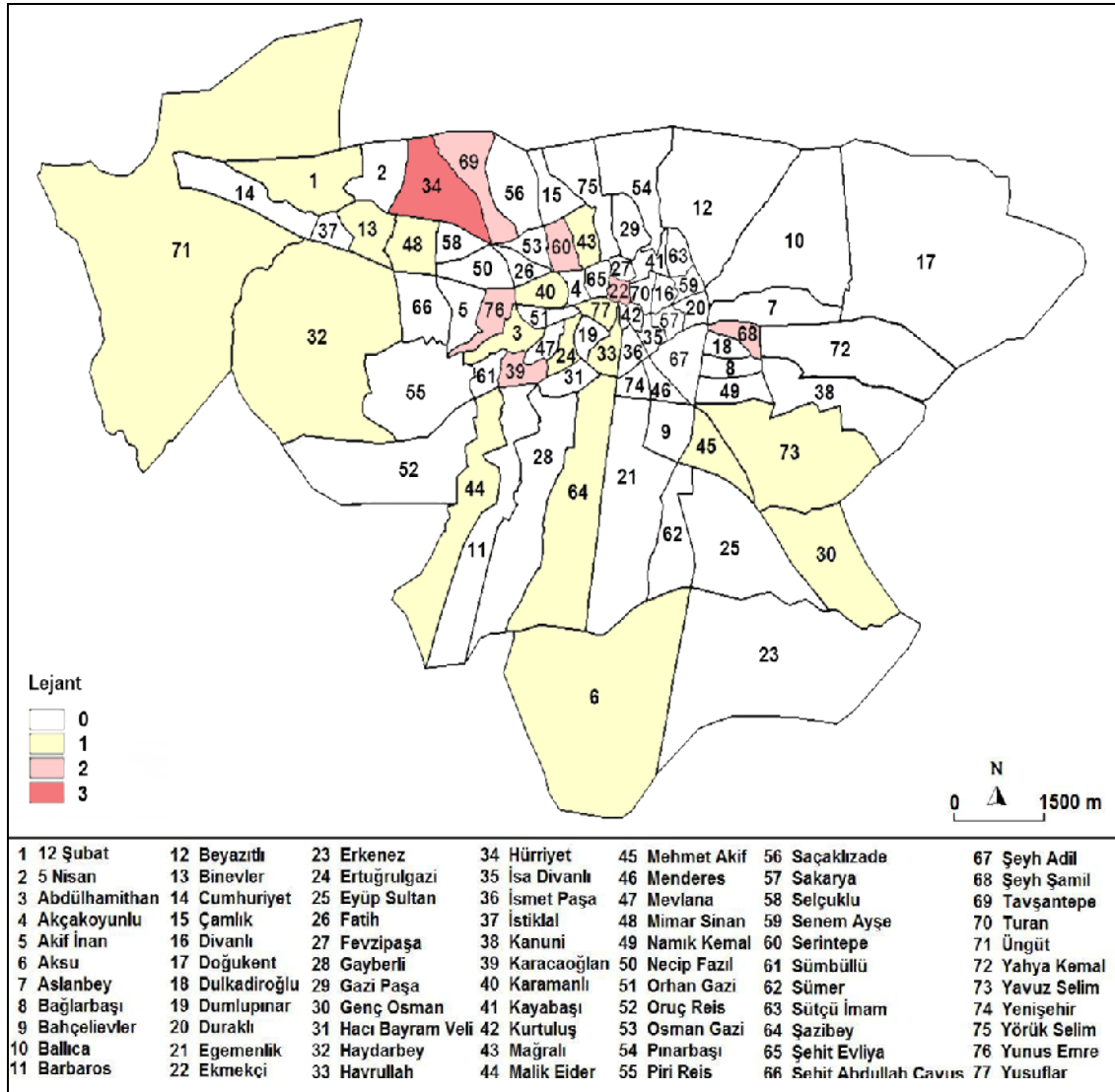

Şekil 6.33. 2008 Yılında İşlenen Resmî Kurum ve Kuruluşlardan Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

6.6.1.6. Diğer Hırsızlık Suçları

Karakol kayıtlarında ayrı bir suç grubu içerisinde yer almayıp, bu grup içerisinde yer alan suçları; telefon ve bakır kablo hırsızlığı, bakır tencere-kazan hırsızlığı, motosiklet-bisiklet hırsızlığı ve hurdalık malzemeler oluşturmaktadır.

2008 yılında işlenen toplam 32 adet suç kaydı bulunmaktadır. Bu suçlar içerisinde yoğunluğu bakır tencere-kazan hırsızlıkları oluşturmaktadır. Suçların harita üzerindeki dağılımında ise, şehrin kenar mahallelerindeki yoğunluklar dikkati çekmektedir (Şekil 6.34.). Kenar mahalleler sosyo ekonomik yönden geri kalmış alanlardır. Bu mahalleler çoğunlukla tek katlı ve bitişik tarzda konut yapısı ile karanlık ve dar sokak yapılarına sahiptir. Bu durum, evlere girmeyi kolaylaştırmakta ve gece saatlerinde (Tablo 6.5.) damlardan bakır kazan çalınması olaylarının sayısını artırmaktadır.

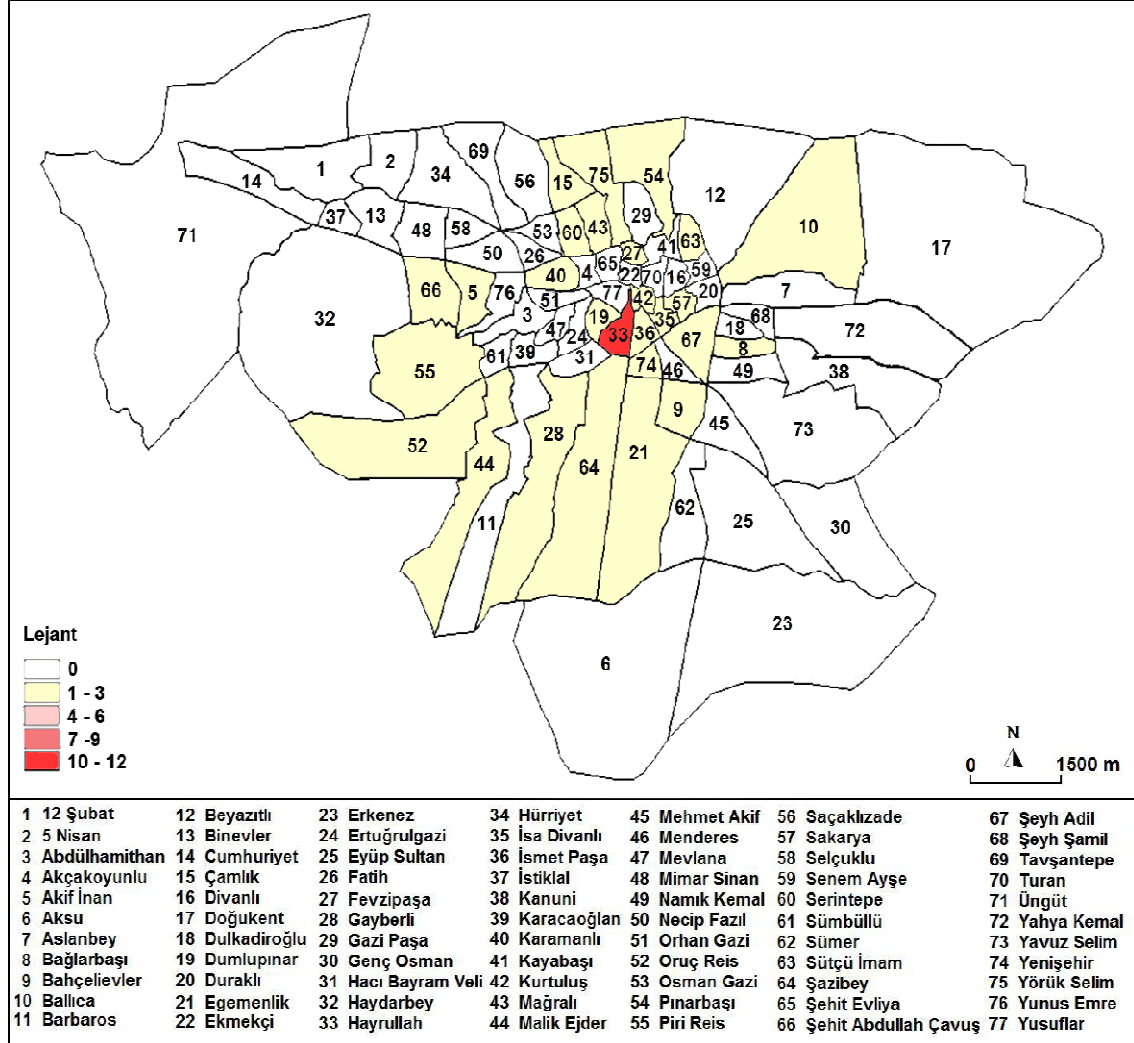
Şekil 6.34. 2008 Yılında İşlenen Diğer Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı

6.6.2. Yağma Suçu

Yağma suçu; zorla adam kaldırmak, zorla çek-senet tahsil etmek ve imzalatmak, şahıstan, ikametden, işyerinden yağma suçlarından oluşmaktadır. 2008 yılında 49 kez işlenen yağma suçunun tamamını zorla çek-senet imzalatmak/tahsil etmek suçu oluşturmuştur.

6.6.2.1. Zorla Çek-Senet İmzalatmak/Tahsil Etmek Suçu

Zorla çek-senet imzalatmak/tahsil etmek suçu 2008 yılında 49 kez işlenmiştir. Suçlar, merkez çevresinde yer alan ve sosyo-ekonomik düzeyi düşük mahallelerde dağılım göstermiştir (Şekil 6.35.). Suç sayısının az olması dağılıma etki eden mekânsal-yapısal faktörlerle ilgili net fikirler oluşmasına engel teşkil etmektedir. Zorla çek-senet imzalatmak suçu iş yerlerinin ve ticari binaların fazla olduğu mahallelerde işlenmiştir. Bu suçların mala karşı yapılmış olması ve aynı zamanda şiddet unsurunu da barındırması, dağılımın sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan mahallelerde oluşmasına neden olduğu düşünülmektedir.

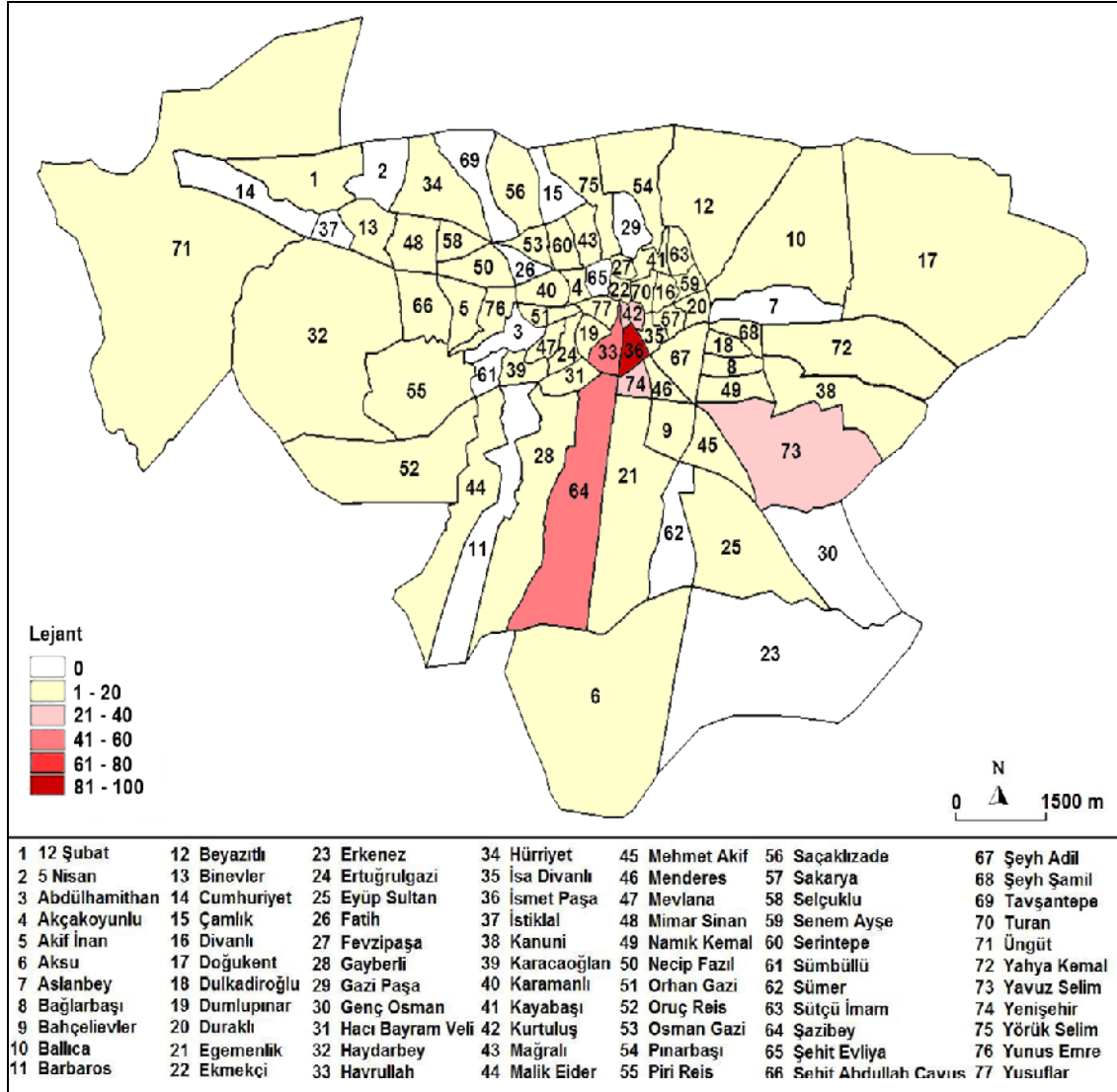
Şekil 6.35. 2008 Yılında İşlenen Yağma (Zorla Çek-Senet İmzalatmak/Tahsil Etmek) Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı

6.6.3. Malvarlığına Karşı İşlenen Diğer Suçlar

Bu suç grubu içerisinde; dolandırıcılık, emniyeti suiistimal, şahsa ve kamuya ait mala zarar verme, bilişim suçu ve mesken masuniyeti aleyhinde işlenen suçlar yer almaktadır. Bu suçlar kapsamında, 2008 yılında toplam 1.465 adet suç işlenmiştir.

6.6.3.1. Dolandırıcılık Suçu

2008 yılında dolandırıcılık suçu 452 kez işlenmiştir. Bu suça ait yoğunluklar ise, merkezdeki 4 mahalle ile merkeze yakın 2 mahallede dağılım göstermiştir (Şekil 6.36.). Suçun en çok işlendiği İsmetpaşa, Hayrullah ve Şazibey mahalleleri ticari faaliyetlerin en yoğun olduğu alanlardır. Bu mahalleler çok sayıda işyeri, banka şubesi ve alışveriş mekânlarını bünyelerinde barındırmaktadırlar.

Şekil 6.36. 2008 Yılında İşlenen Dolandırıcılık Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı

Suçların en çok işlendiği mekânlar olarak banka şubeleri, bankamatikler, otobüs terminali, alışveriş mekânları ve parklar ön plana çıkmaktadır. Suçların en yoğun işlendiği zaman dilimini ise gündüz saatleri oluşturmaktadır (Tablo 6.6.).

Tablo 6.6. Dolandırıcılık Suçlarının Saatlere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Suç Türü	06=12	12=18	18=00	00=06	Bilinmeyen	Toplam
Dolandırıcılık	134	198	63	32	25	452

İsmetpaşa Mahallesi Milli Egemenlik Caddesi ve Havrullah Mahallesi Tabakhane Caddesi üzerinde bulunan Ziraat Bankası şubeleri, Kurtuluş Mahallesi Kıbrıs Meydanı civarındaki bankamatikler, Mimar Sinan Mahallesi Binevler Telekom Müdürlüğü yanındaki Vakıfbank ATM'si, Yunus Emre Mahallesi Adnan Menderes Bulvarı üzerindeki bankamatikler ve Yenişehir mahallesi Trabzon Bulvarı üzerindeki

banka ve ATM cihazlarının bulunduğu mekânlarda meydana gelen dolandırıcılık suçları ilk sırada yer almaktadır. Suçun mağdurları olarak yaşlı insanlar ön plana çıkmaktadır. Çünkü emekli maaşı, sosyal yardım, destek ödemeleri v.d. nedenlerle banka ya da bankamatik şubelerine giden bu insanlar, eğitim seviyelerinin düşük olması ya da bankamatik kullanmayı bilmemelerinden dolayı suç unsurunun artmasına neden olmaktadır. Suçun yoğun işlendiği diğer bir yer olan ve Şazibey Mahallesi sınırları içerisinde yer alan şehirlerarası otobüs terminali, tüm toplum kesimlerinden insanların bulunduğu kalabalık mekânlardan birisidir. Bu mekânlara şehir dışından ya da şehir içinden gelen birçok vatandaş iyi niyetleri suiistimal edilerek dolandırılmaktadır. Yine Şazibey Mahallesi sınırları içerisinde yer alan ilçe ve köy garajı, aynı şekilde köyden ya da ilçeden gelen birçok vatandaşın iyi niyetleri suiistimal edilerek dolandırıldıkları diğer bir mekândır.

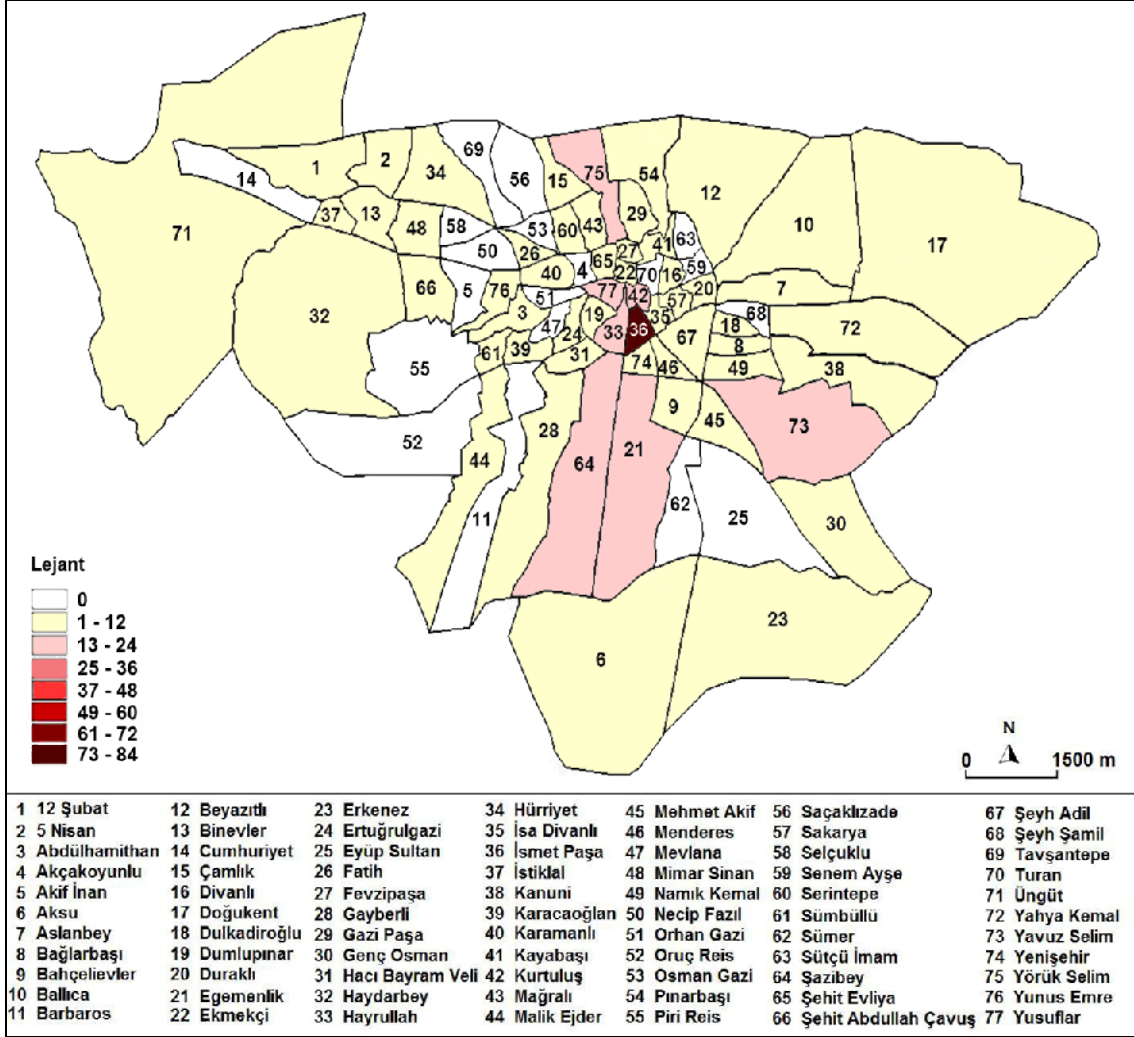
6.6.3.2. Emniyeti Suiistimal Suçu

Emniyeti suiistimal suçu, kişilerin birbirlerine duydukları güvenin kötüye kullanılarak maddi değer ifade eden para ve eşyaların çalınması olayıdır. Bu suçlar, herhangi bir kişiye güven duygusu verildikten sonra güvenin kötüye kullanılması yoluyla da işlenebilmektedir.

2008 yılında emniyeti suiistimal suçu 330 kez işlenmiştir. Suçun dağılımına bakıldığında, işyeri sayısının fazla olduğu İsmetpaşa, Kurtuluş, Hayrullah, Yavuz Selim, Yörükselim ve Şazibey mahallelerinde yoğunluk kazandığı görülmektedir (Şekil 6.37.). Suçun en yoğun artış gösterdiği İsmetpaşa Mahallesi ise hareketli nüfus sayısı ve işyeri sayısı bakımından diğer mahallelere oranla oldukça yukarıdadır. Nüfus ve ticari faaliyetlerin ise, gündüz saatlerinde yoğun olması, suçların gündüz saatlerinde yoğunlaşmasına neden olmuştur (Tablo 6.7.).

Tablo 6.7. Emniyeti Suiistimal Suçunun Saatlere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Suç Türü	06=12	12=18	18=00	00=06	Bilinmeyen	Toplam
Emniyeti Suiistimal	104	88	45	8	85	330

Şekil 6.37. 2008 Yılında İşlenen Emniyeti Suiistimal Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı

6.6.3.3. Mala Zarar Verme Suçu

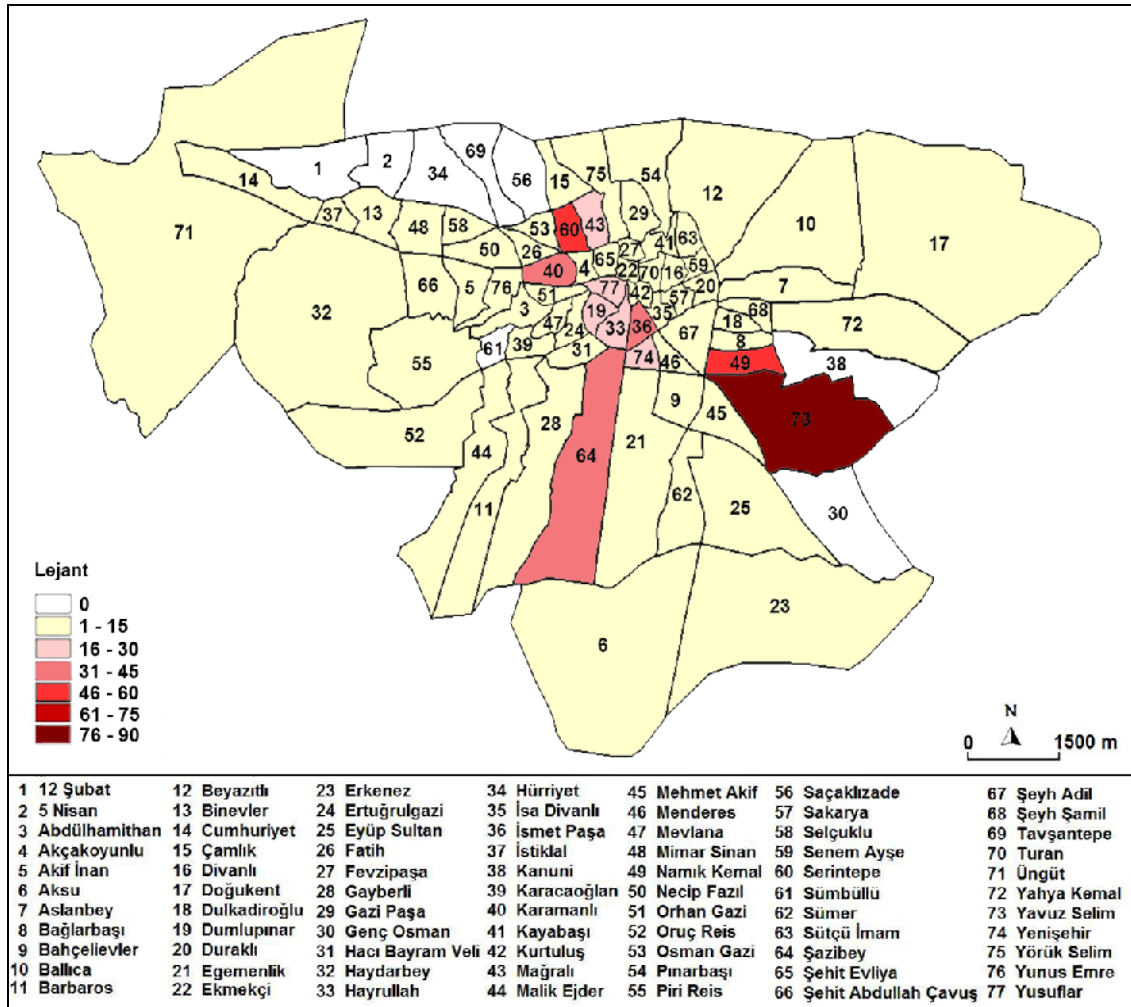
Kamunun ya da şahısların kullanımında olan eşya ya da araç gereçlere zarar vermek bu kapsamda değerlendirilen suç türüdür. 2008 yılında işlenen suç sayısı 668 adettir.

Suçlar, genellikle park halindeki otomobiller ve işyerlerine yönelik olarak işlenmektedir. İşyerlerinde çıkan kavgaların ekseriyeti mekâna zarar verme şeklinde sonuçlanmaktadır. Mala zarar verme suçu, oto sanayi ve mobilyacılar sitesinin yer aldığı Yavuz Selim, çarşı tabir edilen iş ve alışveriş mekânlarının yer aldığı İsmetpaşa, terminal, toptancılar sitesi, sebze hali, hayvan pazarı ve odun ambarının yer aldığı Şazibey mahallelerinde yoğunluk göstermektedir (Şekil 6.38.). Bu mekânlar günlük iş hareketliliğinin yoğun olduğu yerlerdir. Bundan dolayı, çok sayıda otomobil park halinde bulunmaktadır. Suçların gündüz saatlerinde yoğunlaştığı (Tablo 6.8.) bu alanlarda araçların park edildiği ve işyerlerinin bulunduğu sokak araları öne çıkan mekânlardır.

Tablo 6.8. Mala Zarar Verme Suçlarının Saatlere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Suç Türü	06=12	12=18	18=00	00=06	Bilinmeyen	Toplam
Mala Zarar Verme	157	252	109	64	86	668

Suçun işlenmediği 12 Şubat, 5 Nisan, Hürriyet, Tavşantepe ve Saçaklızade mahalleleri ise, gelişmekte olan yeni ve planlı mahallelerdir. Bu mahallelerdeki işyeri sayısı son derece sınırlıdır. Konutlar, genellikle site şeklinde ve otopark alanları bulunmaktadır. Bu özelliklerinden dolayı suçun işlenmediği görülmektedir. Sümbüllü, Kanuni ve Genç Osman mahalleleri ise nüfus, konut ve işyeri sayısının sınırlı olmasından dolayı suçun işlenmediği diğer mahallelerdir.

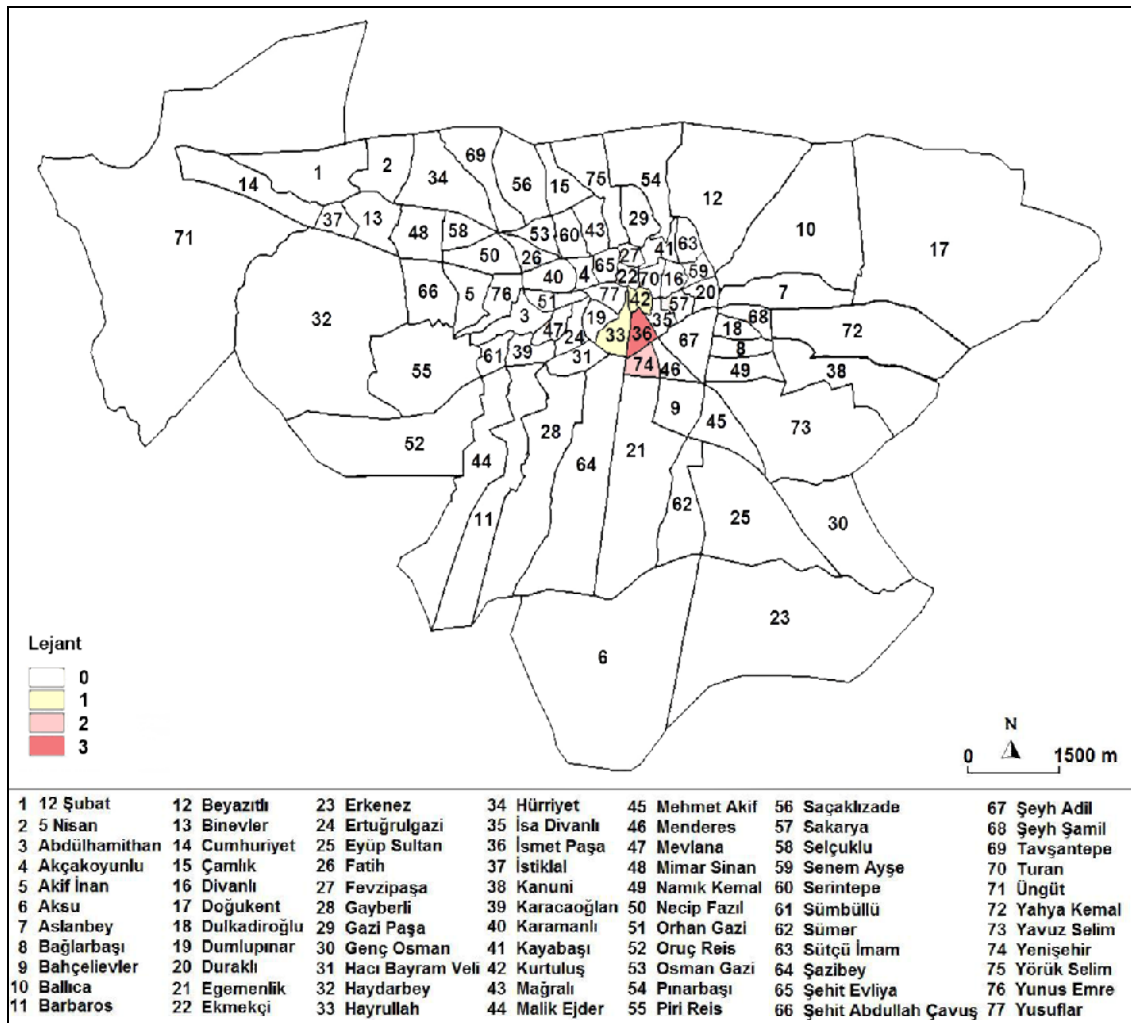

Şekil 6.38. 2008 Yılında İşlenen Mala Zarar Verme Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı

6.6.3.4. Bilişim Suçu

Bu suç kapsamında, 2008 yılında 7 adet suç işlenmiştir. Suçların şehrin merkezinde yer alan ve sosyo-ekonomik açıdan gelişmiş mahallelerde olduğu

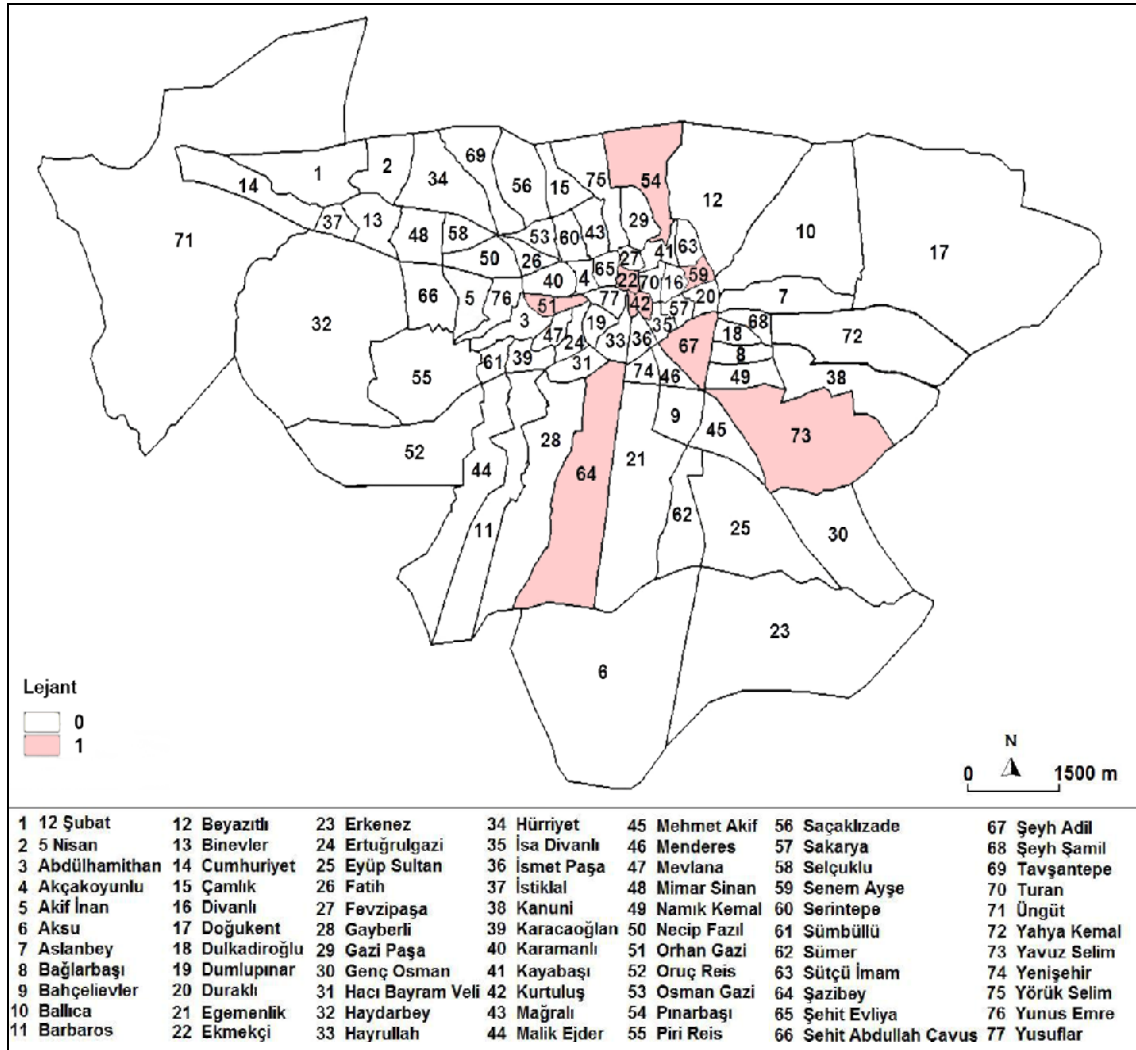
görülmektedir (Şekil 6.39.). Ancak bu suçlarla ilgili sayının sınırlı olması dağılıma ilişkin tespit yapmayı güçleştirmektedir. Ayrıca suçun işlendiği saatler bilinmemektedir.

Şekil 6.39. 2008 Yılında İşlenen Bilişim Suçunun Mahallelere Göre Dağılımı

6.6.3.5. Mesken Masuniyeti Aleyhinde İşlenen Suçlar

Bu suçlar meskenlere izinsiz ve zorla girilmesi esasına dayanmaktadır. Suçun oluşumunda şiddet, hırsızlık ve yağma amaçlanmamaktadır. Genellikle aralarında husumet olan kişilerce işlenmektedir. Bu suça ilişkin, 2008 yılında işlenen toplam suç sayısı 8'dir. Suçların şehrin sosyo-ekonomik yönden düşük mahallelerinde olduğu görülmektedir (Şekil 6.40.). Ancak bu suçlarla ilgili sayının sınırlı olması dağılıma etki eden mekânsal ve yapısal faktörlerin tespit edilmesini güçleştirmektedir. Ayrıca suçun işlendiği saatler de bilinmemektedir.

Şekil 6.40. 2008 Yılında İşlenen Mesken Masuniyeti Aleyhinde Suçların Mahallelere Göre Dağılımı

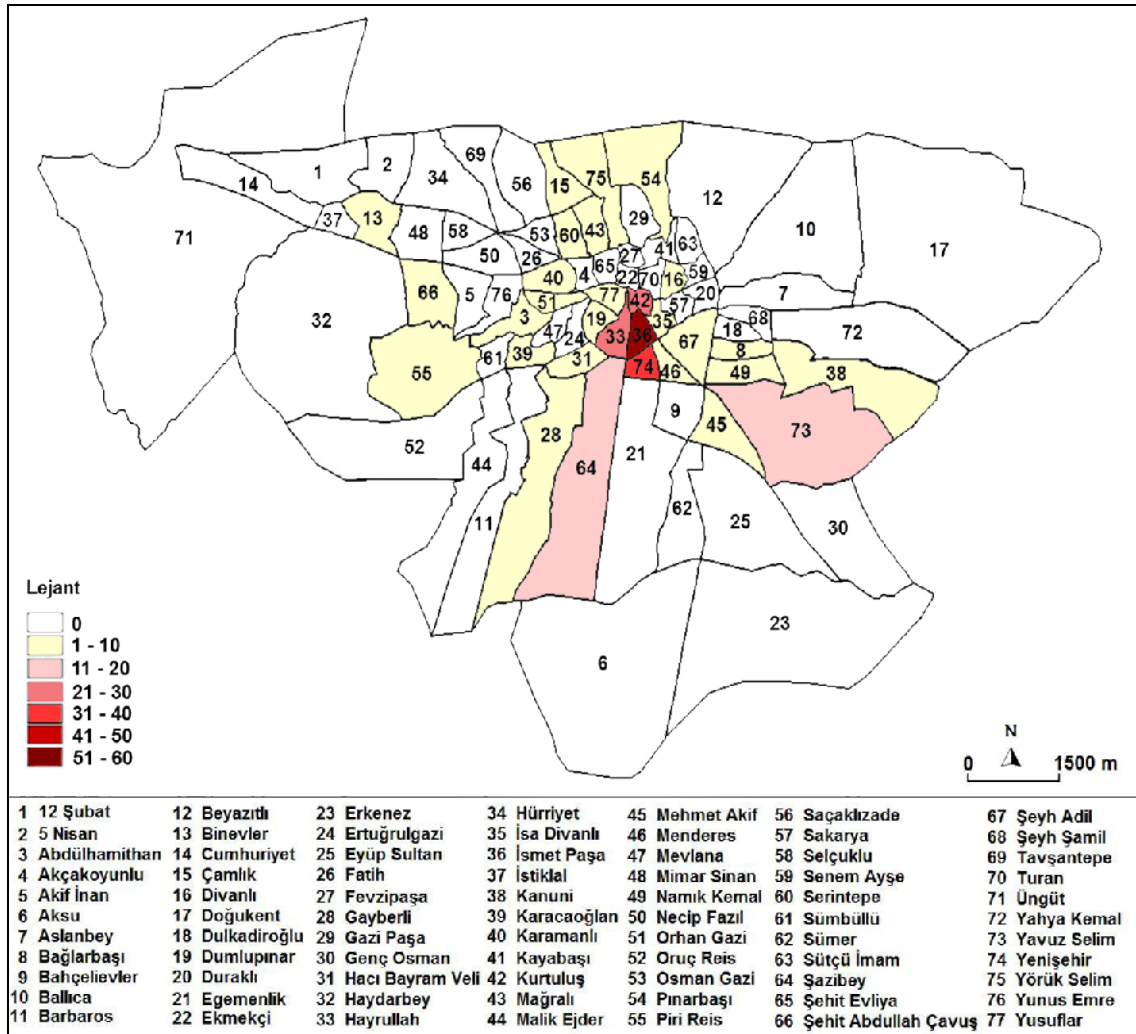
6.6.4. Malvarlığına Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçlar

Bu grupta yer alan suçlar; sahte para, oto kundaklama, oto ve ikamet kurşunlama, kayıp silah, iletişim hatlarına zarar verme gibi mala karşı işlenen farklı suç türlerinden oluşmaktadır.

2008 yılında toplam 241 adet suç işlenmiştir. Bu suça ait yoğunluğu ise sahte para ve kayıp silah olayları oluşturmaktadır. Suçların dağılımında, merkez ve merkez çevresinde yer alan mahallelerde yoğunlaşmanın yaşandığı görülmektedir (Şekil 6.41.). Merkezde yer alan İsmetpaşa, Yenişehir ve Hayrullah mahalleleri sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan mahallelerdir. Bu mahallelerle birlikte Kurtuluş Mahallesi, alışveriş mekânlarının ve iş yerlerinin sayıca çok olduğu alanlardır. Alışveriş mekânlarının yoğunluğu ise Trabzon Bulvarı, Atatürk Bulvarı ve Azerbaycan Bulvarı üzerinde yer almış olmasından dolayı suçlar bu mekânlarda yoğunluk göstermiştir. Nüfusun en yoğun olduğu gözlemlenen öğle vakti suçun en çok işlendiği zaman dilimidir (Tablo 6.9.).

Tablo 6.9. Malvarlığına Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçların Saatlere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

Suç Türü	06=12	12=18	18=00	00=06	Bilinmeyen	Toplam
Tasnif Dışı Suçlar	63	84	30	36	28	241

Şekil 6.41. 2008 Yılında Malvarlığına Karşı İşlenen Tasnif Dışı Suçların Mahallelere Göre Dağılımı

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Tarihsel süreç içerisinde toplum ve birey yaşamında suç ve etkileri yaşam kalitesini belirlemesi açısından önemli bir kriter olmuştur. Günümüzün karmaşık yaşam tarzı ve gelişmekte olan ülkemizin yaşadığı toplumsal, kültürel ve ekonomik değişimler bireylerin yaşamsal zorluklarını artırmakla birlikte ülkemizdeki suç oranlarının artışına da yol açmıştır. Oysa sağlıklı bir kentsel hayatın olması, suç bakımından güvenli olması ile doğru orantılıdır.

Kahramanmaraş kent merkezi suç skalasında ülke ortalamasının altında yer almaktadır. Ancak kentsel ölçekte suç sayısı her geçen yıl artış göstermektedir. Kentte bugüne kadar suçların önlenmesine yönelik olarak geleneksel yöntemlerin dışında bir yaklaşım sergilenmemiştir. Kentin dokusu, suça iten sosyal, ekonomik, mekânsal v.d. nedenler yeterince incelenmemiş ve suçların özellikleri ortaya çıkarılmamıştır. Nedenleri spesifik olarak ortaya konmadığı için de geleneksel önleme yöntemlerinin dışında bir yaklaşım da sergilenmemiştir. Oysa kentte işlenen suçların her birinin kendine göre nedenleri vardır. Ayrıca belli suçların belli bölgelerde yoğunlaşma eğilimi olabilir. Bu nedenle suç yeri, suça etki eden faktörlerin mekânsal ilişkileri ve suç dağılımının açıklanmasında da ayrıntılı coğrafi çalışmalara gereksinim bulunmaktadır. Günümüzde kullanılan etkin çalışma yöntemlerinden birisi olarak CBS destekli çalışmalar sayesinde suçların mekân üzerindeki dağılımı yapılarak yoğunlukları belirlenmekte ve gerekli önlemler alınabilmektedir.

Mekân ve suç arasındaki ilişkinin tespitine yönelik olarak CBS destekli yapılan bu çalışmada da, şahsa ve mala karşı işlenen suç türleri ele alınmış ve bu suçlarla ilgili mekânsal ilişkiler ortaya konulmuştur.

Şahsa ve mala karşı işlenen suçlarda yoğunlukların merkeze yaklaştıkça arttığı görülürken merkezden uzaklaştıkça da azaldığı görülmektedir. Şahsa karşı işlenen suçlarda yaralama, tehdit ve hakaret suçları en çok yoğunluğa sahip suçlardır. Bu suçlara ait yoğunluklar ise şehrin merkezinde yer alan ve sosyo-ekonomik açıdan gelişmiş mahallelerde ön plana çıkmıştır (Ek 11.). Suçların bu mahallelerde artış göstermiş olmasının nedeni ise; çok sayıda işyerini, alışveriş mekânlarını, sosyal ve ekonomik yönden önemli görülen mekânları bünyesinde barındırıyor olmasından kaynaklanmaktadır. Mekân sayısının fazlalığından dolayı nüfus yoğunlukları da bu mahallelerde ciddi artışlar göstermektedir. Özellikle hafta içi ve öğle saatleri nüfus yoğunluğunun aşırı görüldüğü zaman dilimidir. Ayrıca bu mahalleler eski yerleşim yeri olma özelliklerinden dolayı da fiziki olarak genişleme gösterememişlerdir. Cadde ve sokak genişliklerinin dar olmasının yanı sıra hem araç hem de yaya trafiği olarak kullanılması yankesicilik, görevli memura mukavemet/hakaret ve saldırı suçlarının da oranını artırmıştır.

Malvarlığına karşı işlenen suçlarda ise hırsızlık, mala zarar verme, dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma suçları en çok yoğunluğa sahip suçlardır. Ancak, yoğunluğa sahip bu suç türleri içerisinde de hırsızlık suçlarının oranı en dikkat çekici olanıdır ve malvarlığına karşı işlenen suçların % 39,1'ini oluşturmaktadır. Hırsızlık suçları 2007 yılındaki belirgin düşüşten sonra 2008 yılında tekrar artış eğilimine girmiştir. Bu artışta ise belirli hırsızlık türlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Özellikle ikamet ve işyerinden hırsızlık olaylarındaki rakamsal artışlar dikkat çekici boyuttadır. Diğer hırsızlıklarda ise kısmi oranda artışlar gerçekleşmiştir. Merkez ve merkeze yakın alanlarda yoğunluk gösteren (Ek 11.) hırsızlık olaylarında nüfus, konut ve işyeri sayısının fazla olmasının dağılımda etkili olduğu görülürken; konut sayısı ile konut yapısı, sokak genişliği ile sokak aydınlatması gibi alansal ve mekânsal özelliklerin de

mahalleler arasındaki suç oranlarındaki farklılıkları oluşturan temel sebepler arasında değerlendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bunların yanında, “zaman” faktörünün de hırsızlık olaylarında etkili olduğu söylenebilir. Hırsızlık olaylarındaki artışlar değerlendirildiğinde, yaz aylarında ikamet hırsızlık ve oto hırsızlıkları ön plana çıkarken, kış aylarında işyerinden ve otodan hırsızlıkların artış gösterdiği görülmektedir. İlkbahar ve Sonbahar aylarında ise ortalama bir dağılım gerçekleşmiştir. Hırsızlık olaylarının tamamı hafta temel alınarak değerlendirildiğinde “Cuma” günlerinde ve günün saatleri temel alındığında gece yarısı olarak nitelendirilen 00.00 - 06.00 saatleri arasında yoğunluk gösterirken, diğer günlerde ve saatlerde ise ortalama bir dağılım gerçekleşmiştir.

Bu çalışmadan elde edilen bulgular ışığında bazı önerilerde bulunmanın başta hırsızlık, yaralama, tehdit ve hakaret, mala karşı gibi yoğunluğa sahip suçlarla etkin mücadele noktasında yararlı olacağı değerlendirilmektedir. Dar ve karanlık sokakların bulunduğu alanlara belediye ve aydınlatma hizmetlerinin götürülmesi, özellikle suçun yoğun olarak işlendiği park alanlarında yaya ve araç devriye sayılarının artırılması, kent merkezinde yoğunlaşan nüfus için planlı yeni yerleşim alanlarının oluşturulması ve harap durumdaki konut ve binaların yıkılarak yerlerine yenilerinin yapılması, Kahramanmaraş Valiliği Genelgesi doğrultusunda belirli işyerleri için başlatılan güvenlik kamerası sisteminin kurulması uygulamasının tüm işyerlerini kapsayacak şekilde genişletilmesi daha güvenli bir kent merkezi oluşturmak açısından etkin uygulamalar olacaktır.

KAYNAKLAR

- ACKERMAN, V.W., 1998. "Socioeconomic Correlates of Increasing Crime Rates in Smaller Communities", *Professional Geographer*, 50 (3), ss. 372-387.
- AKKAYA, Ş., PAKSOY, M., ÖZBEK, M. ve ÖZTÜRK, A., 1999. "Kahramanmaraş Tekstil Sektörü'nün İç ve Dış Ticaret Sorunları", *Anadolu'da Hızla Sanayileşen Kentler: Kahramanmaraş Örneği*, Ed.: M. Tuba Ongun, Kahramanmaraş, ss.105-122.
- ALPDEMİR, A.E., ÇABUK, A., 2005. "Eskişehir Kenti Suç Kaynaklarının Bilgi Sistemleri Destekli Tespiti ve Planlamaya Esas Teşkil Eden Verilerle İlişkilendirilmesi", *TMMOB-Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Mühendislik Ölçmeleri STB Komisyonu 2. Mühendislik Ölçmeleri Sempozyumu*, 634 s., İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, ss.576-590.
- ALPDEMİR, A.E., 2006. "1999-2004 Yılları Arasında Eskişehir'de İşlenen Asayiş Suçlarına İlişkin Suç Haritalarının Coğrafi Bilgi Sistemleri Yardımıyla Oluşturulması", *Yüksek Lisans Tezi*, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- ARON, R., 1994. *Sosyolojik Düşüncenin Evreleri*, Çev.: K. Alemdar, Bilgi Yayınevi, Ankara, 460s.
- ATAÇ, E., 2007. "Kent ve Suç: Suçun Kentsel Mekândaki Algısı; Güvensizlik Hissi", *TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Bülten* 55, ss.16-23.
- AYDIN, A.H., 2002. "Özel Güvenlik Teşkilatı: Kuruluşu, Görevleri, Yetkileri", *Polis Bilimleri Dergisi*, 4 (2), ss.123-136.
- AYHAN, İ. ve ÇUBUKÇU, K.M., 2007. "Suç ve Kent İlişkisine Ampirik Bakış: Literatür Taraması" *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (5), ss.30-55.
- AYTAÇ, Ö., 2007. "Kent Mekânlarının Sosyo-Kültürel Coğrafyası", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (2), ss.199-226.
- BAHAR, H.İ., 2005. *Sosyoloji*, USAK Yayınları, Ankara, 303s.
- BELİBAĞLI, Y., 2008. "Gaziantep Şehrinde Suçların Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Haritalanması ve Analizi", *Yüksek Lisans Tezi*, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- BEŞE, E., 2006. "Kırık Pencere Teorisi Bağlamında Kentsel Yaşamda Suç ve Güvenlik", *Polis Bilimleri Dergisi*, 8 (1), ss.1-24.
- BİÇERLİ, K., 2000. *Çalışma Ekonomisi*, Beta yayınları, İstanbul, 531s.
- BOBA, R., 2001. "Introductory Guide to Crime Analysis and Mapping", U.S. Department of Justice Community Oriented Policing Services, 1-74, <http://www.policefoundation.org/pdf/introguide.pdf> (14.06.2010).
- BÜYÜKYENİGÜN, Ö., LOFÇA, İ., AYDIN, A.H., 2010. "Küreselleşme Bağlamında Kentsel Suç ve Suçlulukla Mücadele: Kahramanmaraş Kent Merkezinde Suç Olgusunun Coğrafi Bilgi Sistemleri Destekli İncelenmesi", *VII. Kamu Yönetimi Forumu*, 1433-1446, <http://www.ksu.edu.tr/data/duyuru/kayfor7a9386.pdf> (11.06.2010).
- CAMERON, J.G., 2001. "A Spatial Analysis of Crime in Appalachia", *U.S. National Criminal Justice Service (NCJRS)*, 1-21, <http://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/189560.pdf> (26.05.2010).

- CLARKE, R.V. ve ECK, J.E., 2005. Problem Çözücüler için 60 Küçük Adımda Suç Analizi Çev.: A. Çelik, H.C. Çetin, vd., Emniyet Genel Müdürlüğü Türk Polis Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, Ankara, 142s.
- CLOWARD, R.A. ve OHLIN, L.E., 1960. Delinquency and Opportunity: A Theory of Delinquent Gangs, Free Press, London, 220s.
- COHEN, L.E. ve FELSON, M., 1979. "Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach", American Sociological Review, 44 (4), ss.588-608.
- CÖMERTLER, N. ve KAR, M., 2007. "Türkiye'de Suç Oranının Sosyo-Ekonomik Belirleyicileri: Yatay Kesit Analizi", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 62 (2), ss.1-17.
- CULLEN F.T. ve AGNEW, R., 1999. Criminological Theory, Past to Present, Roxbury Publishing Company, Los Angeles California, 672s.
- ÇELİK, A., 1999. Kahramanmaraş'ta Girişimcilik Kültürü Araştırması, KMTSO Yayınları, Kahramanmaraş, 134s.
- ÇELİK, R.N., ÖZLÜDEMİR, M.T., DOĞRU, A.Ö., GÜNEY, C., 2005. "Mekânsal Veri Toplama Teknolojileri ve Büyük Ölçekli Harita ve Harita Bilgileri Üretim Yönetmeliği", TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, 1-9, http://www2.itu.edu.tr/~dogruahm/Rahmi_N_Celik_vd_Mekansal%20Veri%20Toplama%20Teknolojileri%20Ve%20Buyuk%20Olcekli%20Harita%20Ve%20Harita%20Bilgileri%20Uretim%20Yonetmeliği.pdf (15.12.2009).
- ÇİL, E., 2006. "Bir Kent Okuma Aracı Olarak Mekân Dizim Analizinin Kuramsal ve Yöntemsel Tartışması", Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi, 1 (4), ss.218-233.
- DEDEOĞLU, M., 1996a. Kahramanmaraş Ekonomisi, Lazer Ofset, Ankara, 176s.
- _____, M., 1996b. Dünden Bugüne Kahramanmaraş, Lazer Ofset, Ankara, 180s.
- DEMİRCİ, S. ve ÇOBAN, E., 2002. "Adli Birimlerin Uygulamaları İçinde Suç Analizi Kavramı", Polis Dergisi, 2 (30), ss.1-15.
- DEVLET SALNAMESİ, 1926-1927. Matbuat Müdiriyet-i Umumiyesi Neşriyatından, Matbuat Müdürlüğü, İstanbul, 1167s.
- DİE (Devlet İstatistik Enstitüsü), 2002. İstatistik Yıllığı, DİE Yayını, Ankara, 113s.
- DİE (Devlet İstatistik Enstitüsü), 1996. Türkiye İstatistik Yıllığı, DİE yayını, Ankara, 79s.
- DİE (Devlet İstatistik Enstitüsü), 1997. Coğrafi Bölge Ayırımında İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Gruplarının ve Gelişmişlik Seviyelerinin Belirlenmesi, DİE yayını, Ankara, 126s.
- DİNÇER, B., ÖZASLAN, M., KAVASOĞLU, T., 2003. "İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması", Devlet Planlama Teşkilatı, 1-250, <http://ekutup.dpt.gov.tr/bolgesel/gosterge/2003-05.pdf> (03.01.2010).
- DOĞAN, A., 2004. "Maraş'ta Misyonerlik Faaliyetleri", 271-285, http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/makaleler/Ayhan%20DO%20C4%9EAN/Mara%C5%9F.pdf (22.05.2010).
- DOLU, O., 2009. "Bir Fırsat Olarak Suç: Suçun Durumsal Belirleyicileri, Suç Fırsatları ve Rutin Faaliyetler Teorisi", Polis Bilimleri Dergisi, 11 (2), ss.1-30.
- DÖNMEZER, S., 1984. Kriminoloji, Filiz Kitabevi, İstanbul, 504s.
- DURŞUN, H., 1997. Suçun Ekonomik Modelleri, DPT Yayınları, Ankara, 48s.
- DÜZGÜN, H. Ş. ve AYGÜN, E., 2004. "Suç Defterleri Verilerinin Suç Haritalamasında Kullanımına Yönelik Veritabanı ve Yazılım Tasarımı." Polis Dergisi, 10 (42), ss.139-146.

- ERDOĞAN, A. ve DÜZGÜN, H. Ş., 2003. “Mekân ve Suç: Suç Haritalaması ve Diğer Analitik Yaklaşımlar”, Polis Dergisi, (36), ss.482-490.
- EREM, F., 1997. Suç Bilimi Açısından Adalet Psikolojisi, Adil Yayınevi, Ankara, 380s.
- ERGİNÖZ, A.S., 2002. Kahramanmaraş Sanayi Potansiyeli ve Yatırım Alanları Araştırması, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 216s.
- ERKAN, H., 1997. Bilgi Toplumu ve Ekonomik Gelişme, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 251s.
- FAROOQ, A., 1999. “Social and Spatial Implications of Community-Based Residential Environments on Crime in Urban Settings”, Doktora Tezi, Georgia Teknoloji Enstitüsü, Atlanta.
- GİSLAB, 2006. “CBS Nedir: CBS Nasıl Çalışır, CBS’de Temel İşlevler”, <http://www.gislab.ktu.edu.tr> (02.01.2010).
- GÜNAL, V. ve ŞAHİNALP, M.S., 2009. “Şanlıurfa şehrindeki Hırsızlık Suçlarının Mekânsal Analizi”, Polis Bilimleri Dergisi, 11 (1), ss. 99-148.
- GÜNAY, S. ve YILMAZ, A., 2008. “Mekâna İlişkin Güvenlik Algılamasının Haritalanmasında CBS Kullanımı”, 2. Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Sempozyumu, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, ss. 232-237.
- GÜRBÜZ, M. ve KARABULUT, M., 2007. “Adana Beş Ocak Polis Karakolu Sorumluluk Bölgesinde Çocuk Suçlarının Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Haritalandırılması ve Analizi”, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16 (1), ss. 331-346.
- GÜRBÜZ, M. ve KARABULUT, M., 2008. “Fatih Polis Merkez Amirliğinin (Adana) Sorumluluk Sahasında Çocuk Suçlarının CBS ile Haritalandırılması ve Analizi”, Polis Bilimleri Dergisi, 10 (2), ss. 51-78.
- GÜRBÜZ, M., 2001. Kahramanmaraş Merkez İlçenin Beşeri ve İktisadi Coğrafyası, İl Kültür Müdürlüğü Yayınları, Kahramanmaraş, 241s.
- GÜVENAL, B., ÇABUK, A., YAVUZ, M., 2006. “Trafik Kazalarının Azaltılması Amacıyla Coğrafi Bilgi Teknolojilerinden Yararlanılması”, Fatih Üniversitesi 4. Coğrafi Bilgi Sistemleri Bilişim Günleri, 1-5, http://dis.fatih.edu.tr/store/docs/guvenal_trkazazcbsbC3a0OF1.pdf (08.04.2010).
- HORASAN, H.Y., 1992. Kahramanmaraş’ı Tanıyalım, Özkan Matbaası, Ankara, 215s.
- İÇLİ, T.G., (2004). Kriminoloji, Martı Yayınevi, Ankara, 480s.
- KAHRAMANMARAŞ BELEDİYESİ, 2005. 2005 yılı Faaliyet Raporu ve İlin Tanıtımı, İmaj Yayınevi, Ankara, 206s.
- KAHRAMANMARAŞ BELEDİYESİ, tarihsiz. “Kahramanmaraş’ın Coğrafi Yapısı”, <http://www.kahramanmaras.bel.tr/kent-rehberi/cografi-yapi> (08.06.2010).
- KAHRAMANMARAŞ EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ; Asayiş, Kaçakçılık, Terör ve Güvenlik Şube Müdürlükleri, 2004-2008 yılı verileri.
- KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ, tarihsiz. “6. Cumhuriyet Döneminde Maraş”, <http://www.kahramanmaras.gov.tr/anasayfa.asp?menu=1&ana=2&alt=1&sayfa=30> (06.02.2010).
- KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ, 2006. İl Brifingi, Brifing Dosyası, Kahramanmaraş, 25s.
- KAR, M., 2004. “Kahramanmaraş’ın Gelişiminde Teşviklerin Rolü ve 5084 Sayılı Teşvik Kanununun Olası Etkileri”, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1(1), ss. 97-110.

- KARABABA, A., 2007. "Kahramanmaraş'ın Suç Profili ve Çözüm Önerileri", Yüksek Lisans Projesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- KARABULUT, M., 2005. "Otomatikleşmiş Coğrafya ve Coğrafi Bilgi Sistemleri", Ege CBS Sempozyumu Bildiri Kitabı, İzmir: Ege Üniversitesi, ss. 139-155.
- KARAKAŞ, E., ARSLAN, H., KARADOĞAN, S., 2003. "CBS Ortamında Suç Haritalama Teknikleri", 1. Polis Bilişim Sempozyumu, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, ss. 123-127.
- KARAKAŞ, E., KARADOĞAN, S., ARSLAN, H., 2004. "Suç Haritaları ve Bilgisayar Teknolojisi", Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi, 10 (2), ss. 37-42.
- KARAKAŞ, E., ARSLAN, H., KARADOĞAN, S., 2005. "Suç Haritalamada Alan, Veri ve Amacın Harita Tipine Etkisi", 2. Polis Bilişim Sempozyumu, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, ss. 146-150.
- KARAKAŞ, E., 2005a. "Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları I: Veri Kaynakları", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15 (1), ss. 57-69.
- _____, E., 2005b. "Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları II: Suç Harita Tipleri", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15 (2), ss. 31-50.
- _____, E., 2006. "Elazığ Şehrinde Suçların Dağılışı ve Özellikleri", Doğu Coğrafya Dergisi, 11 (15), ss. 83-112.
- KIZMAZ, Z., 2005. "Sosyolojik Suç Kuramlarının Suç Olgusunu Açıklama Potansiyelleri Üzerine Bir Değerlendirme", Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 29 (2), ss. 149-174.
- KRAAK, M.J. ve ORMELING, F.J., 1996. Cartography: Visualization of Spatial Data, Longman, Londra, 222s.
- KULAKSIZOĞLU, A., 1998. Ergenlik Psikolojisi, Remzi Kitabevi, İstanbul, 236s.
- LAGRANGE, H., 2003. "Crime and Socio-Economic Context", Revue Française de Sociologie, Supplement: An Annual English Selection, ss. 29-48.
- LORDOĞLU, K. ve ÖZKAPLAN, N., 2003. Çalışma İktisadı, Der Yayınları, İstanbul, 461s.
- MACRAE, D., 2000. "The Root Causes Of Crime", Institute For Policy Studies Johns Hopkins University, 1-6,
<http://www.quebecoislibre.org/000610-9.htm> (12.04.2010).
- MEVSİLİ, A., 1996. El-Ihtiyar Li Ta'lili'l-Muhtar, Çağrı Yayınları, İstanbul, 118s.
- OZAN, E., 2003. Cumhuriyetin 80. Yılında Kahramanmaraş'ın Ekonomik ve Sosyal Yapısı, KMTSO Yayınları, Kahramanmaraş, 304s.
- ÖZCAN, F., 2006. "Kahramanmaraş Gecekondu Önleme Bölgelerinde Hane Halkının Sosyo-Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Siyasal Yapısı", Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- ÖZGÜÇ, N., 1994. Beşeri Coğrafya'da veri Toplama ve Değerlendirme Yöntemleri, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 264s.
- ÖZTÜRK, A., OZAN, E., 2004. "Kahramanmaraş'ta Sanayinin Tarihsel Gelişimi", I. Kahramanmaraş Sempozyumu, 1389-1400,
http://www.kahramanmaras.bel.tr/images/stories/Sempozyumlar/kahramanmaras_sempozyumu/c3/35_Alihan_OZTURK_Eyyup_OZAN.pdf (19.05.2010).
- PEKER, H., 1990. "Suçlularda Dini Davranışlar", Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, (4), ss. 93-123.

- RICH, T.F., 1995. "The Use of Computerized Mapping in Crime Control and Prevention Programs", Research in Action, U.S. Department of Justice National Institute of Justice Journal, 1-11,
<http://www.ncjrs.gov/pdffiles/riamap.pdf> (02.01.2010).
- SIEGEL, L.J. ve SENNA, J.J., 1981. Juvenile Delinquency: Theory, Practice and Law, West Publishing, Minesoto, 542s.
- SİNAN, E., 2006. "Toplumsal-Mekânsal Yapı Etkileşimi Bağlamında Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Kullanım Olanakları", Fatih Üniversitesi 4. Coğrafi Bilgi Sistemleri Bilişim Günleri, 1-8,
http://dis.fatih.edu.tr/store/docs/sinan_topmekyapeqAHMDyYn.pdf (08.04.2010).
- TAN, M. ve SAÇIKARA, H., 2002. "Gelir ve Eğitim Düzeyinin Şiddet-Terör Üzerindeki Etkileri: Uygulamalı Bir Örnek Çalışma", Ed.: O. Kılıç, M. Çevik, Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu, Elazığ: Fırat Üniversitesi, ss.611-644.
- TAŞ, K.Z., 2004. "Kafkasya'dan Maraş ve Civarına Göçler", 1. Kahramanmaraş Sempozyumu, 465-472.
http://www.kahramanmaras.bel.tr/images/stories/Sempozyumlar/kahramanmaras_sempozyumu/44_Doc_Dr_Kenan_Ziya_Tas.pdf (13.02.2010).
- TCK (Türk Ceza Kanunu), 2004. "Temel İlkeler ve Tanımlar",
<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html> (06.01.2010).
- TEKİN, M., GÜLEŞ, H.K., BURGESS, T., 2000. Değişen Dünyada Teknoloji Yönetimi, Damla Ofset, Konya, 65s.
- TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu), 2009. Bölgesel Göstergeler, TR 63: Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye, TÜİK Matbaası, Ankara, 216s.
- TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2007 ve 2008 Yılı Nüfus Sayımı Sonuçları.
- ULUĞTEKİN, N. ve BİLDİRİCİ, İ.Ö., 1997. "Coğrafi Bilgi Sistemi ve Harita", 6. Harita Kurultayı, 85-95,
<http://www.iobildirici.com/papers/papers/9.pdf> (03.03.2010).
- YAKAR, S., 1997. Memleketime Dair, Ukde Basın Yayın Organizasyon, Kahramanmaraş, 121s.
- YAVUZER, H., 1996. Çocuk ve Suç, Remzi Kitabevi, İstanbul, 300s.
- YETİŞGİN, M., 2004. "Osmanlı Son Dönemlerinde Maraş'ta Ermenilerin Nüfusu ve Son Zamanları", 1. Kahramanmaraş Sempozyumu, 653-667,
http://www.kahramanmaras.bel.tr/images/stories/Sempozyumlar/kahramanmaras_sempozyumu/c2/15_Memet_YETISGIN.pdf (08.04.2010).
- YILMAZ, A. ve GÜNAYERGÜN, S., 2006. "Türkiye'de Şehir Asayiş Suçları: Dağılışı ve Başlıca Özellikleri", Milli Eğitim ve Sosyal Dergisi, 35 (170), ss. 230-250.
- YOMRALIOĞLU, T., 2000. Coğrafi Bilgi Sistemleri Temel Kavramlar ve Uygulamalar, Seçil Ofset, İstanbul, 480s.
- YÖN, H., 2001. "Suçun Bilgisayar Ortamında Haritalandırılması ve Suç Analizinde Kullanılması" Polis Dergisi, (29), ss. 78-84.
- WEISBURD D. ve MCEWEN T., 1998. "Crime Mapping and Crime Prevention." Crime Prevention Studies, 1-23,
http://www.popcenter.org/library/crimeprevention/volume_08/01-Introduction.pdf (21.01.2010).
- WEISBURD, D., 2010. "Crucial Experiments Show Police Patrols Do Not Just Move Crime Around the Corner", The Stockholm Prize in Criminology, 1-2,
http://www.criminologyprize.com/dynamaster/file_archive/090629/5c134b8fc9083293f756cd3412573255/Stockholm_Prize_2010_pressrelease.pdf, (25.11.2009).

WRIGHT, M. (Ed.), 1974. "Use of Criminology Literature", Information sources for research and Development, Butterworths London, 242s.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı – Soyadı : Ömer Büyükyenigün
Doğum Yeri ve Tarihi : Kadirli 1973

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi
Kamu Yönetimi Bölümü
Yüksek Lisans Öğrenimi : Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Başkanlığı
Doktora Öğrenimi :
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri : Kamu Yönetimi Forumu 7 (KAYFOR 7)'de
sunum yapma ve ortak bildiri yayımlama,
2010 yılında yayımlanan Mikrokredi ve
Yoksulluk kitabının editörlerinden ve aynı
kitapta ortak 3 adet makale yayını,
2010 Stockholm Kriminoloji Sempozyumunda
sunum yapma ve ortak bildiri yayımlama,
British Society of Criminology tarafından
düzenlenen 2010 Kriminoloji konferansına
ortak bildiri gönderme,
TÜBİTAK 1001 Projesinde Proje Araştırmacısı
olarak görevli

İş Deneyimi

Stajlar :
Projeler : Avrupa Birliği ve TÜBİTAK Projeleri
Çalıştığı Kurumlar : Emniyet Genel Müdürlüğü
Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü
Kahramanmaraş Valiliği AB Proje Koor. Ofisi

İletişim

E-Posta Adresi : omerbyg@hotmail.com
Tel. : 0.505.5079840
Tarih : 07 Eylül 2010

EKLER

Ek 1. Kahramanmaraş ve Merkez İlçede Yaşayan İnsanların Medeni Durumu, 2008 Yılı (Türkiye İstatistik Kurumu, 2008)

Yaş grubu	Kahramanmaraş Geneli						Kahramanmaraş Merkez İlçe				
	Cinsiyet	Hiç evlenmedi	Evli	Boşandı	Eşi öldü	Toplam	Hiç evlenmedi	Evli	Boşandı	Eşi öldü	Toplam
15-19	Erkek	49.393	327	1	-	49.721	24.219	192	1	-	24.412
	Kadın	40.819	6.476	36	5	47.336	19.814	3.590	23	3	23.430
20-24	Erkek	36.554	8.458	91	-	45.103	16.936	4.964	55	-	21.955
	Kadın	18.852	26.979	458	54	46.343	8.857	14.565	260	19	23.701
25-29	Erkek	16.884	30.819	407	16	48.126	6.779	17.110	199	7	24.095
	Kadın	8.332	36.323	976	155	45.786	3.559	19.687	561	83	23.890
30-34	Erkek	4.826	35.536	660	15	41.037	1.597	18.915	314	10	20.836
	Kadın	4.294	32.855	1.068	315	38.532	1.675	17.286	652	160	19.773
35-39	Erkek	1.895	33.136	690	31	35.752	541	16.740	332	15	17.628
	Kadın	3.022	30.477	1.006	546	35.051	1.131	15.398	555	249	17.333
40-44	Erkek	980	28.028	637	44	29.689	316	13.837	306	14	14.473
	Kadın	2.006	24.401	913	864	28.184	780	11.982	529	402	13.693
45-49	Erkek	626	24.729	610	64	26.029	231	12.266	329	27	12.853
	Kadın	1.363	21.043	735	1.221	24.362	578	10.517	437	598	12.130
	Erkek	423	20.401	426	117	21.367	160	10.252	225	52	10.689

Ek 1. Kahramanmaraş ve Merkez İlçede Yaşayan İnsanların Medeni Durumu, 2008 Yılı (Türkiye İstatistik Kurumu, 2008)

Yaş grubu	Cinsiyet	Kahramanmaraş Geneli					Kahramanmaraş Merkez İlçe				
		Hiç evlenmedi	Evli	Boşandı	Eşi öldü	Toplam	Hiç evlenmedi	Evli	Boşandı	Eşi öldü	Toplam
50-54	Kadın	1.262	16.886	483	1.611	20.242	470	8.360	291	805	9.926
	Erkek	279	15.697	312	169	16.457	112	7.452	175	73	7.812
55-59	Kadın	966	13.554	386	2.119	17.025	425	6.218	238	986	7.867
	Erkek	206	12.464	193	342	13.205	79	5.571	105	146	5.901
60-64	Kadın	806	10.039	243	2.833	13.921	378	4.123	156	1.215	5.872
	Erkek	279	23.643	445	3.512	27.879	108	9.623	230	1.443	11.404
65+	Kadın	1.351	15.651	545	15.321	32.868	528	6.113	289	6.355	13.285
Toplam		195.418	467.922	11.321	29.354	704.015	89.273	234.761	6.262	12.662	342.958

Ek 2. Kahramanmaraş Geneli Okullaşma Oranları, 2008 Yılı (Türkiye İstatistik Kurumu, 2008)

Yaş grubu	Cins.	Okuma yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	İlkokul mezunu	İlköğretim mezunu	Ortaokul veya dengi okul mezunu	Lise veya dengi okul mezunu	Yüksekokul veya fakülte mezunu	Yüksek lisans mezunu	Doktora mezunu	Bilinmeyen	Toplam
6-13	Erkek	250	85.489	-	643	-	-	-	-	-	3.310	89.692
	Kadın	330	80.764	-	908	-	-	-	-	-	2.886	84.888
14-17	Erkek	233	7.085	-	32.671	-	280	-	-	-	726	40.995
	Kadın	596	7.214	-	30.035	-	231	-	-	-	873	38.949
18-21	Erkek	338	1.649	621	15.193	-	15.450	96	-	-	2.372	35.719
	Kadın	1.037	3.053	1.659	16.336	-	12.799	44	-	-	2.107	37.035
22-24	Erkek	235	840	4.863	4.645	-	11.993	674	1	-	5.517	28.768
	Kadın	972	1.358	10.680	4.033	-	8.455	617	3	-	1.810	27.928
25-29	Erkek	509	1.146	14.825	2.214	4.793	14.718	3.943	248	7	5.723	48.126
	Kadın	2.224	1.940	21.947	1.448	3.160	8.644	3.251	213	11	2.948	45.786
30-34	Erkek	616	977	17.056	212	4.059	10.306	4.486	301	25	2.999	41.037
	Kadın	2.922	1.983	21.847	120	2.070	4.750	2.348	117	21	2.354	38.532
35-39	Erkek	737	1.073	18.361	115	4.213	5.528	3.334	213	91	2.087	35.752
	Kadın	5.420	2.700	19.093	54	1.776	2.531	1.295	68	31	2.083	35.051
40-44	Erkek	900	1.130	16.121	72	3.567	3.933	2.267	120	93	1.486	29.689
	Kadın	6.623	2.995	13.300	13	1.330	1.548	676	30	12	1.657	28.184
45-49	Erkek	999	1.173	14.590	23	2.573	3.687	1.609	80	40	1.255	26.029
	Kadın	7.729	2.810	9.835	3	772	1.327	438	16	5	1.427	24.362
50-54	Erkek	1.357	1.426	11.839	5	1.667	2.077	1.899	66	13	1.018	21.367
	Kadın	8.615	2.566	6.036	1	449	640	440	12	5	1.478	20.242
55-59	Erkek	1.691	1.837	8.933	-	1.013	1.127	1.016	48	19	773	16.457
	Kadın	9.263	2.283	3.503	-	188	293	305	10	1	1.179	17.025
60-64	Erkek	2.067	2.209	6.538	1	670	461	585	26	10	638	13.205
	Kadın	8.453	1.779	2.143	-	118	135	137	3	3	1.150	13.921
65 +	Erkek	9.136	6.506	9.446	-	541	426	457	17	14	1.336	27.879
	Kadın	24.317	2.863	2.474	-	109	128	61	4	5	2.907	32.868
Toplam		97.569	226.848	235.710	108.745	33.068	111.467	29.978	1.596	406	54.099	899.486

Ek 3. Eğitim Seviyesine Göre Okul, Öğretmen ve Öğrenci Sayıları (Türkiye İstatistik Kurumu, 2009: 56-57)

Yıl	Toplam			Okul Öncesi			İlk Öğretim			Orta Öğretim Genel			Orta Öğretim Mesleki		
	Okul	Öğretmen	Öğrenci	Okul	Öğretmen	Öğrenci	Okul	Öğretmen	Öğrenci	Okul	Öğretmen	Öğrenci	Okul	Öğretmen	Öğrenci
2000	1.075	7.480	207.599	162	19	4.108	819	5.711	171.324	36	839	19.768	58	911	12.489
2001	1.084	9.168	209.840	185	13	3.787	799	7.053	170.844	39	1.014	23.578	61	1.088	11.631
2002	1.060	8.221	209.868	155	255	4.224	810	6.092	166.418	39	1.126	28.130	56	748	11.096
2003	1.140	8.193	217.480	201	275	4.998	837	5.952	171.593	39	1.129	27.736	63	837	13.059
2004	1.193	8.943	219.904	260	201	6.354	834	6.470	172.690	40	1.272	26.762	59	1.000	14.098
2005	1.182	9.115	225.943	294	246	8.850	808	6.466	173.921	48	1.352	28.068	62	1.051	15.104
2006	1.243	9.606	232.831	315	280	10.071	816	6.798	176.672	48	1.418	28.944	64	1.110	17.144
2007	1.227	10.792	232.042	330	330	10.414	778	7.791	177.161	53	1.476	26.505	66	1.195	17.962
2008	1.231	11.103	239.206	328	397	10.507	777	7.911	175.881	57	951	29.990	69	1.301	22.828

Ek 4. Kahramanmaraş Merkez Okullaşma
Oranları, 2008 Yılı (Türkiye İstatistik Kurumu, 2008)

Yaş grubu	Cins.	Okuma yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	İlkokul mezunu	İlköğretim mezunu	Ortaokul veya dengi okul mezunu	Lise veya dengi okul mezunu	Yüksekokul veya fakülte mezunu	Yüksek lisans mezunu	Doktora mezunu	Bilinmeyen	Toplam
6-13	Erkek	126	43.646	-	270	-	-	-	-	-	1.752	45.794
	Kadın	193	41.593	-	369	-	-	-	-	-	1.488	43.643
14-17	Erkek	98	3.524	-	16.135	-	117	-	-	-	296	20.170
	Kadın	357	3.495	-	14.932	-	85	-	-	-	373	19.242
18-21	Erkek	164	802	262	7.317	-	7.946	50	-	-	957	17.498
	Kadın	616	1.611	794	8.170	-	6.412	22	-	-	953	18.578
22-24	Erkek	111	429	2.511	2.196	-	6.132	310	1	-	2.311	14.001
	Kadın	544	727	5.646	1.981	-	4.343	361	2	-	769	14.373
25-29	Erkek	232	654	8.026	964	2.308	7.496	2.102	143	3	2.167	24.095
	Kadın	1.279	1.073	11.542	665	1.392	4.594	1.953	135	7	1.250	23.890
30-34	Erkek	281	552	8.746	96	2.083	5.260	2.580	194	18	1.026	20.836
	Kadın	1.604	1.003	10.905	74	967	2.653	1.525	87	19	936	19.773
35-39	Erkek	312	520	8.841	54	1.989	2.843	2.157	136	85	691	17.628
	Kadın	2.858	1.329	8.943	37	889	1.498	896	46	23	814	17.333
40-44	Erkek	418	525	7.583	29	1.540	2.081	1.568	83	85	561	14.473
	Kadın	3.470	1.427	6.003	8	651	919	513	22	11	669	13.693
45-49	Erkek	503	589	7.103	10	1.136	1.822	1.080	58	35	517	12.853
	Kadın	4.019	1.391	4.532	3	435	803	348	12	4	583	12.130
50-54	Erkek	662	679	5.586	5	763	1.147	1.348	39	10	450	10.689
	Kadın	4.421	1.220	2.643	-	290	448	340	8	3	553	9.926
55-59	Erkek	792	875	3.964	-	471	669	673	33	17	318	7.812
	Kadın	4.339	1.024	1.430	-	122	218	235	6	-	493	7.867
60-64	Erkek	906	976	2.745	-	311	291	402	17	10	243	5.901
	Kadın	3.557	750	771	-	72	116	106	-	1	499	5.872
65 +	Erkek	3.697	2.673	3.716	-	272	260	304	12	13	457	11.404
	Kadın	9.741	1.266	990	-	76	105	46	3	2	1.056	13.285
Toplam		45.300	114.353	113.282	53.315	15.767	58.258	18.919	1.037	346	22.182	442.759

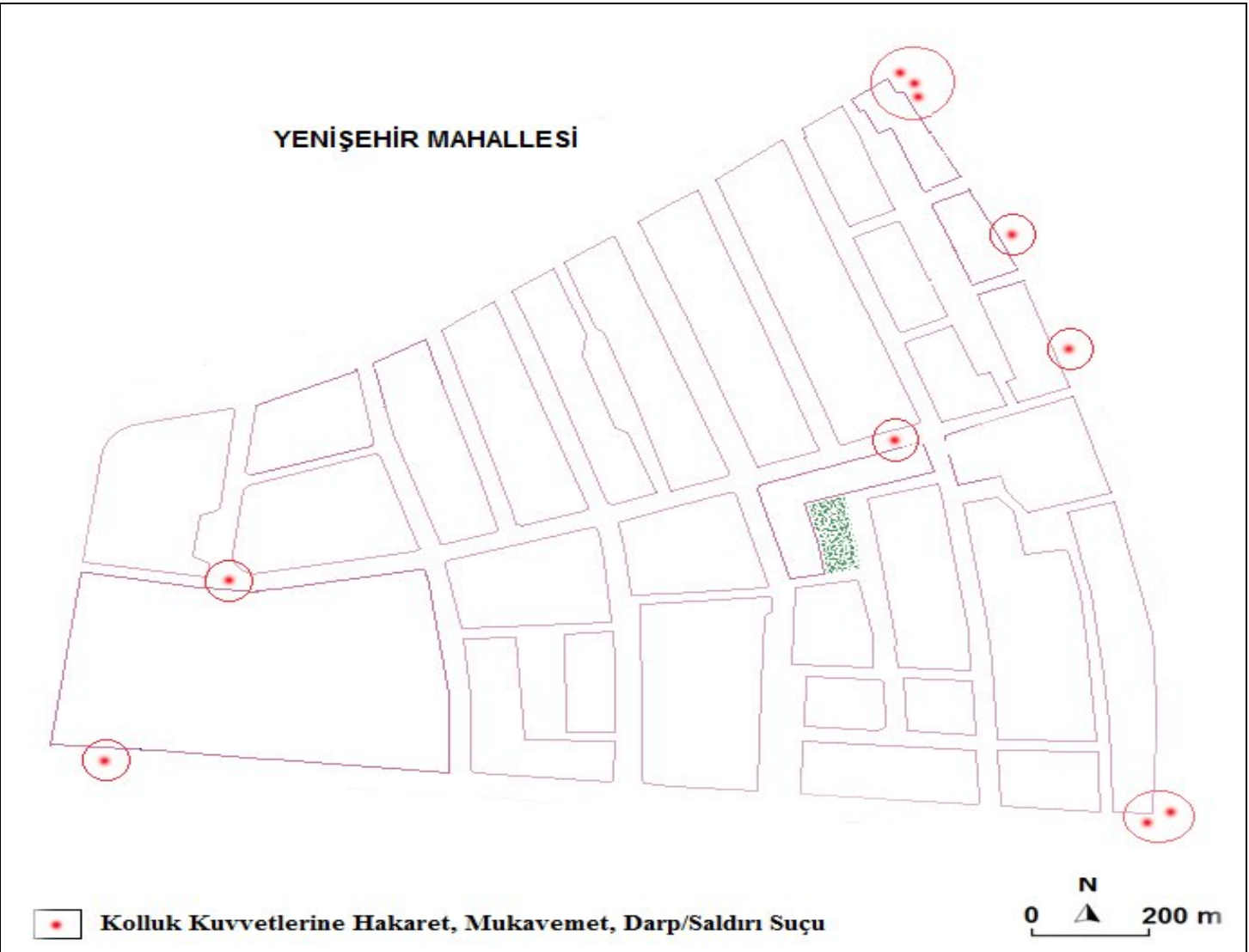
Ek 5. 2008 Yılında Şahsa Karşı İşlenen Suçların Mahallere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

TOPLAM		TOPLAM										TOPLAM									
Kişilere Karşı Tasnif Dışı Suçlar		Kişilere Karşı Tasnif Dışı Suçlar										Kişilere Karşı Tasnif Dışı Suçlar									
İntihar ve İntihara Teşebbüs		İntihar ve İntihara Teşebbüs										İntihar ve İntihara Teşebbüs									
6136 Sayılı Kanuna Muhalefet		6136 Sayılı Kanuna Muhalefet										6136 Sayılı Kanuna Muhalefet									
Aile Fertlerine Kötü Muamele		Aile Fertlerine Kötü Muamele										Aile Fertlerine Kötü Muamele									
Cinsel Dokunulmazlığa Karşı		Cinsel Dokunulmazlığa Karşı										Cinsel Dokunulmazlığa Karşı									
Görevli Memura Mukavemet		Görevli Memura Mukavemet										Görevli Memura Mukavemet									
Hürriyeti Tahdit		Hürriyeti Tahdit										Hürriyeti Tahdit									
Tehdit ve Hakaret		Tehdit ve Hakaret										Tehdit ve Hakaret									
Öldürme ve Yaralama		Öldürme ve Yaralama										Öldürme ve Yaralama									
Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı		Mahalle Adı	
İsmetpaşa	75	134	3	4	1	1	1	-	-	219	Binevler	9	4	1	-	-	8	-	-	22	
Hayrullah	42	16	4	4	2	6	6	3	1	84	Sütçü İmam	12	7	3	-	-	-	-	1	22	
Yenişehir	32	18	6	10	6	2	-	1	8	83	Hürriyet	8	5	-	-	1	4	2	-	21	
Mağralı	18	29	4	3	2	21	-	1	-	78	Pınarbaşı	10	6	-	2	2	-	-	1	21	
Dumlupınar	27	18	2	1	4	14	1	2	-	69	Fatih	7	2	2	1	1	6	2	-	21	
Şazibey	38	17	4	1	2	3	3	-	-	68	Haydarbey	8	3	1	-	-	5	3	-	1	21
Serintepe	20	24	1	2	1	13	1	-	1	63	Yunus Emre	5	5	1	2	-	5	2	-	-	20
Yörükselim	21	16	4	7	2	11	2	-	-	63	Osmangazi	12	3	1	-	-	3	-	-	1	20
Yusuflar	17	18	6	-	1	15	3	-	-	60	Yahya Kemal	18	1	-	-	-	-	-	1	-	20
Yavuz selim	37	14	3	-	-	-	-	2	-	56	Bahçelievler	4	5	-	1	9	-	-	-	-	19
Duraklı	17	28	4	1	1	2	-	-	2	55	Beyazıtlı	13	3	1	-	-	1	-	-	1	19
Divanlı	25	21	3	1	1	2	-	-	-	53	Mehmet Akif	13	1	1	-	3	-	-	-	-	18
Fevzipaşa	21	9	3	1	1	6	3	3	-	47	Turan	7	6	1	1	-	1	-	2	-	18
Karacaoğlan	13	13	5	-	1	11	-	-	1	44	Kanuni	11	1	4	-	1	1	-	-	-	18
Şeyh Adil	24	11	5	2	1	-	-	-	-	43	Erkenez	11	5	-	-	-	1	-	-	-	17
Namık Kemal	30	6	5	-	-	-	-	-	-	41	Sümer	10	5	1	1	-	-	-	-	-	17
Hacı Bayram Veli	21	10	2	-	1	5	2	-	-	41	Orhangazi	2	4	2	-	1	6	-	-	1	16
Karamanlı	14	16	1	1	1	6	-	-	1	40	Abdülhamithan	9	3	-	-	-	3	-	-	-	15
Mimar Sinan	10	16	2	2	1	6	-	-	3	40	Mevlana	6	4	1	-	-	3	-	-	-	14

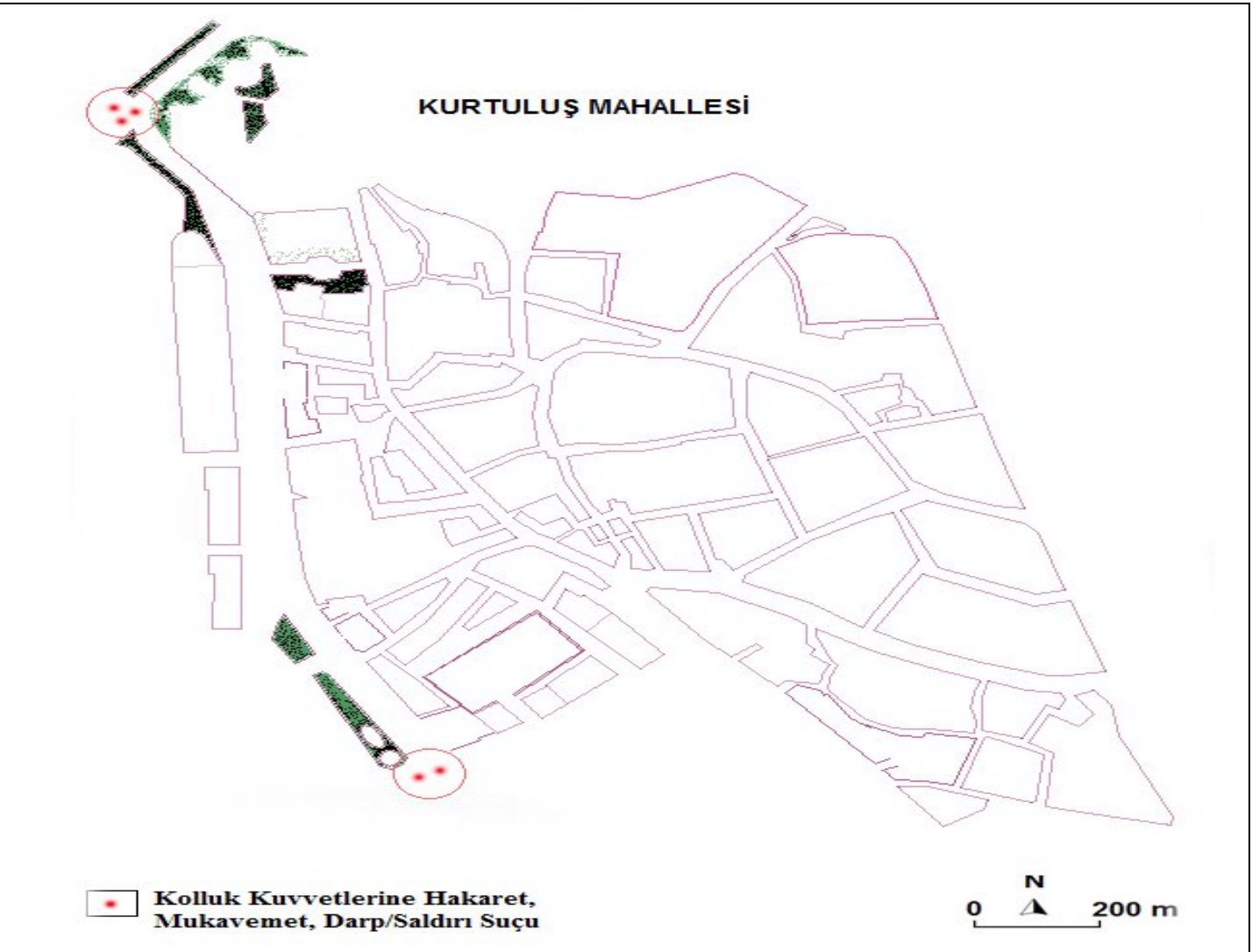
Ek 5. 2008 Yılında Şahsa Karşı İşlenen Suçların Mahallere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

TOPLAM										TOPLAM											
Kişilere Karşı Tasnif Dışı Suçlar										Mahalle											
İntihar ve İntihara Teşebbüs																					
6136 Sayılı Kanuna Muhalefet																					
Aile Fertlerine Kötü Muamele																					
Cinsel Dokunulmazlığa Karşı																					
Görevli Memura Mukavemet																					
Hürriyeti Tahdit																					
Tehdit ve Hakaret																					
Öldürme ve Yaralama																					
TOPLAM										TOPLAM											
Kişilere Karşı Tasnif Dışı Suçlar										Mahalle											
İntihar ve İntihara Teşebbüs																					
6136 Sayılı Kanuna Muhalefet																					
Aile Fertlerine Kötü Muamele																					
Cinsel Dokunulmazlığa Karşı																					
Görevli Memura Mukavemet																					
Hürriyeti Tahdit																					
Tehdit ve Hakaret																					
Öldürme ve Yaralama																					
Mahalle										Mahalle											
										40	Gayberli	6	1	1	-	-	5	-	-	13	
										35	Gazipaşa	4	4	-	1	1	3	-	-	13	
										35	Sümbüllü	5	4	-	-	3	-	-	12		
										33	Cumhuriyet	2	2	3	-	-	4	-	-	11	
										33	Şeyh Şamil	5	3	1	2	-	-	-	-	11	
										33	Selçuklu	3	3	2	-	-	3	-	-	11	
										28	Üngüt	3	3	1	-	-	3	1	-	11	
										27	İstiklal	6	2	-	-	1	2	-	-	11	
										27	Genç Osman	3	4	1	-	-	2	-	-	10	
										27	Oruç Reis	5	1	-	-	1	2	-	1	10	
										27	Malik Ejder	2	2	-	-	-	4	-	-	9	
										27	Aslanbey	3	3	1	-	-	-	-	1	8	
										27	Tavşantepe	2	3	-	-	-	2	-	-	7	
										24	12 Şubat	5	-	-	-	-	1	1	-	7	
										24	Eyüp sultan	6	1	-	-	-	-	-	-	7	
										24	Saçaklızade	1	-	1	-	-	5	-	-	7	
										23	5 Nisan	-	2	-	1	-	4	-	-	7	
										23	Senem Ayşe	3	-	1	-	1	-	-	-	5	
										23	Balıca	2	2	1	-	-	-	-	-	5	
										22	GEN. TOPLAM	1004	680	140	78	77	276	41	18	29	2343

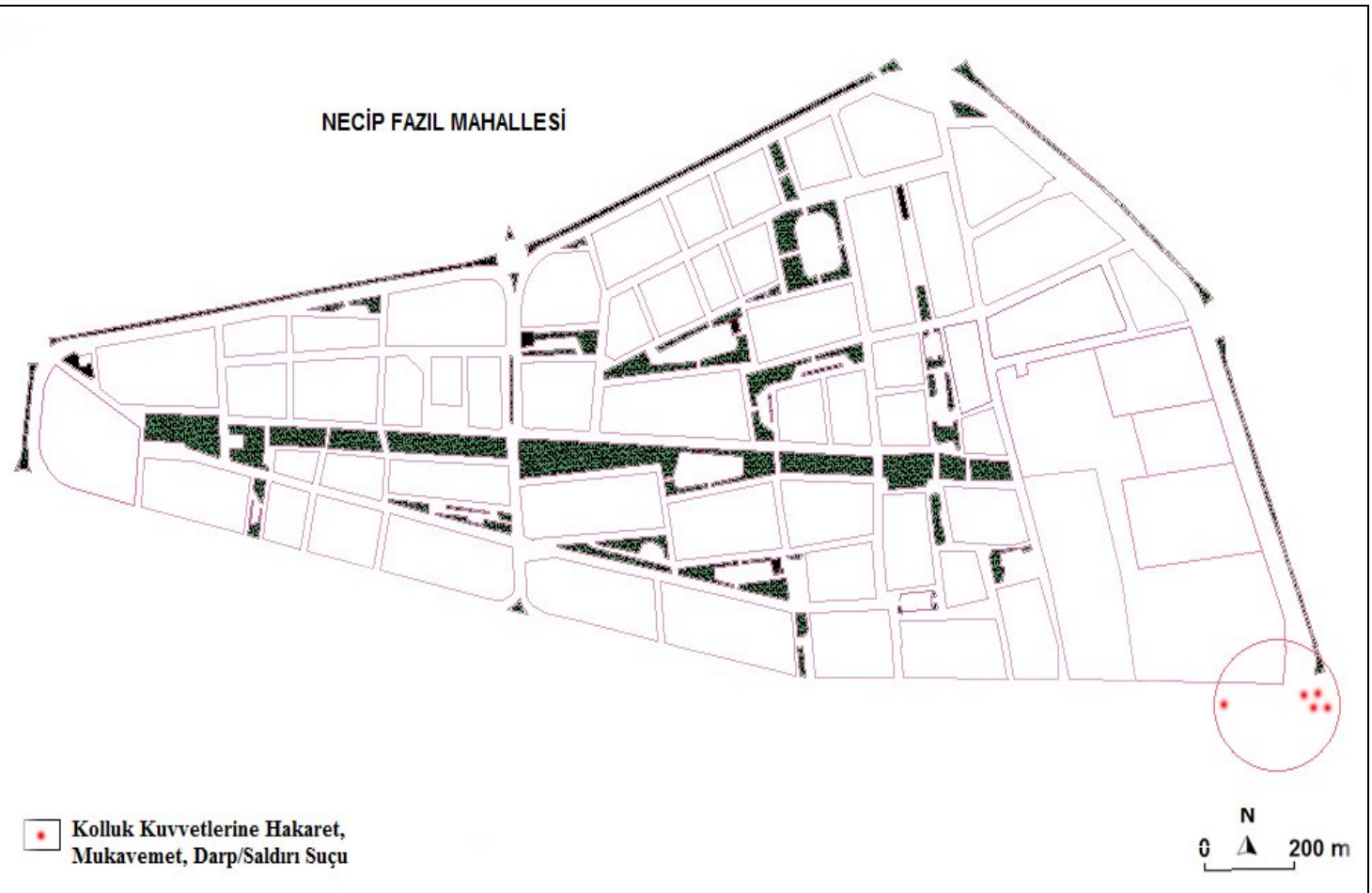
Ek 6. 2008 Yılında Yenişehir Mahallesiinde İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Mukavemet, Hakaret ve Darp Suçlarının Dağılımı

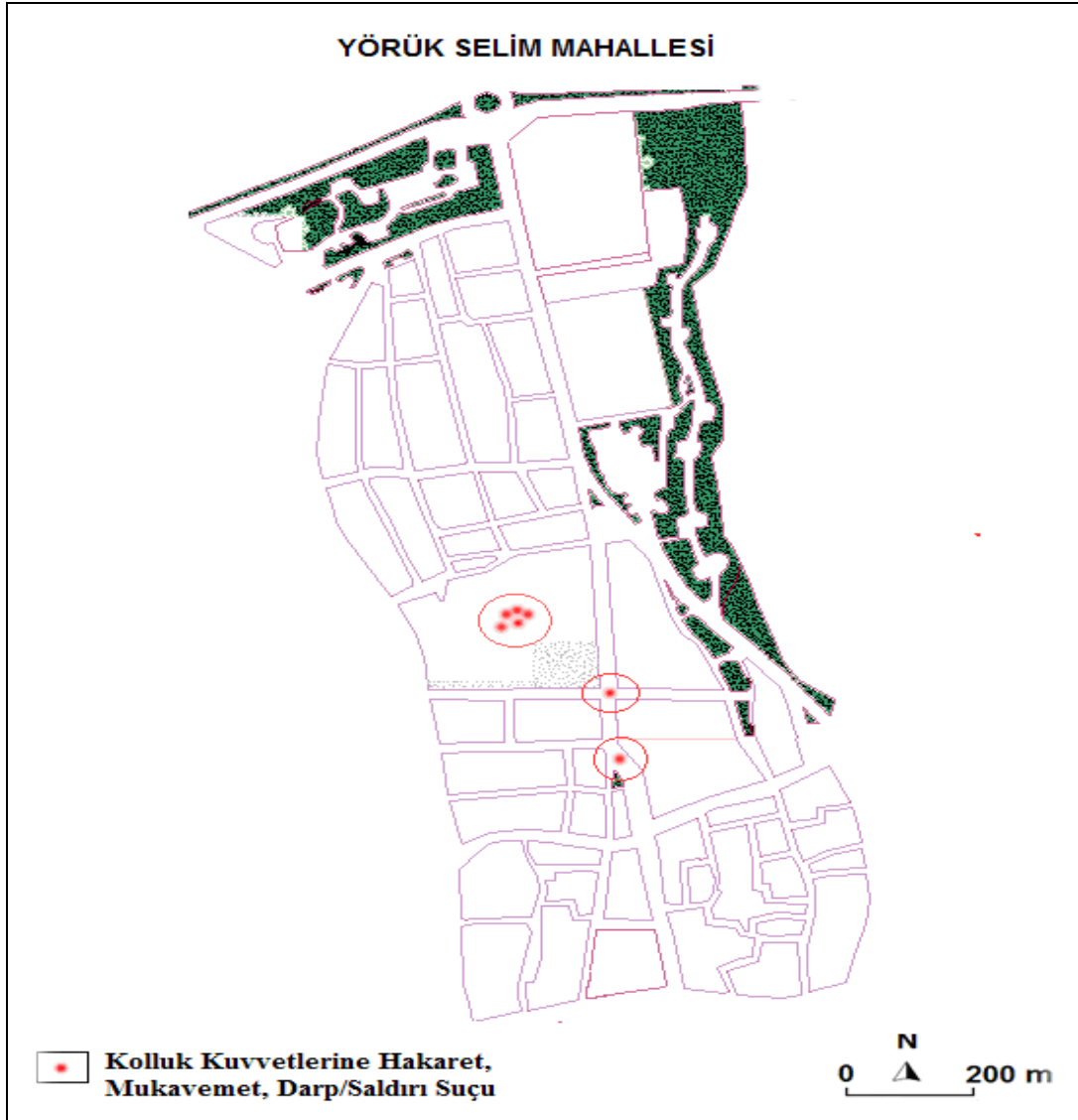
Ek 7. 2008 Yılında Kurtuluş Mahallesinde İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Mukavemet, Hakaret ve Darp

Ek 8. 2008 Yılında Necip Fazıl Mahallesiinde İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Mukavemet, Hakaret ve Darp Suçlarının Dağılımı

Ek 9. 2008 Yılında Yörük Selim Mahallesiinde İşlenen Kolluk Kuvvetlerine Mukavemet, Hakaret ve Darp Suçlarının Dağılımı

Ek 10. 2008 Yılında İşlenen Hırsızlık Suçlarının Mahallelere Göre Dağılımı (Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğü, 2008)

TOPLAM								TOPLAM							
Diğer Hırsızlık Suçları (Açıkta)								Diğer Hırsızlık Suçları (Açıkta)							
Yankesicilik								Yankesicilik							
Resmî Kurum ve Kuruluşlardan								Resmî Kurum ve Kuruluşlardan							
Otto Hırsızlığı ve Otodan Hırsızlık								Otto Hırsızlığı ve Otodan Hırsızlık							
İşyerinden								İşyerinden							
İkametten								İkametten							
TOPLAM								TOPLAM							
Diğer Hırsızlık Suçları (Açıkta)								Diğer Hırsızlık Suçları (Açıkta)							
Yankesicilik								Yankesicilik							
Resmî Kurum ve Kuruluşlardan								Resmî Kurum ve Kuruluşlardan							
Otto Hırsızlığı ve Otodan Hırsızlık								Otto Hırsızlığı ve Otodan Hırsızlık							
İşyerinden								İşyerinden							
İkametten								İkametten							
TOPLAM								TOPLAM							
Mahalle Adı								Mahalle Adı							
Şeyh Adil	6	9	5	0	0	0	20	Cumhuriyet	4	0	0	0	0	0	4
Akçakoyunlu	10	5	4	0	0	0	19	Çamlık	2	2	0	0	0	0	4
İsa Divanlı	3	11	3	0	0	0	17	Senem Ayşe	2	0	2	0	0	0	4
Egemenlik	5	8	3	1	0	0	17	Sütçü İmam	2	1	1	0	0	0	4
Bağlarbaşı	2	4	10	0	0	0	16	Sümer	2	0	1	0	0	0	3
Karacaoğlan	4	3	7	0	0	2	16	Yahya Kemal	0	1	2	0	0	0	3
Mehmet Akif	4	5	6	0	0	1	16	Kayabaşı	1	1	1	0	0	0	3
Orhangazi	9	2	4	0	0	0	15	Malik Ejder	0	1	1	0	0	1	3
Duraklı	3	4	8	0	0	0	15	12 Şubat	1	1	0	0	0	1	3
Akif İnan	11	1	2	0	0	0	14	Aksu	0	2	0	0	0	1	3
Hürriyet	7	1	3	0	0	3	14	Balıca	0	1	1	0	0	0	2
Binevler	11	0	2	0	0	1	14	Beyazıtlı	1	1	0	0	0	0	2
Yunus Emre	10	1	1	0	0	2	14	Eyüp Sultan	0	2	0	0	0	0	2
Selçuklu	9	2	1	0	0	0	12	Oruç Reis	1	0	1	0	0	0	2
Hacı Bayram Veli	5	1	5	1	0	0	12	Saçaklızade	1	1	0	0	0	0	2
Üngüt	8	0	2	0	0	1	11	Turan	0	1	0	0	0	0	1
Mimar Sinan	9	0	0	1	0	1	11	Erkenez	1	0	0	0	0	0	1
Şeyh Şamil	3	1	5	0	0	2	11	Genç Osman	0	0	0	0	0	1	1
Ekmekçi	0	8	0	1	0	2	11	GEN. TOPLAM	499	297	235	6	57	32	1126

Ek 11. Suç Yoğunluklarının ve Türlerine Göre Suçların En Çok İşlendiği Yerin Mahalle Bazındaki Dağılımları, 2008

